EXMAR

INNOVATIE: ONZE BRON VAN ENERGIE

JAARVERSLAG 2015

EXMAR

EXMAR
WIE ZIJN WIJ ?

MISSIE

EXMAR is een leverancier van drijvende oplossingen voor de uitbating, het transport en de transformatie van gas. EXMAR levert zijn klanten innovaties in het domein van de offshorewinning, de transformatie, de productie, de opslag en het transport over zee van vloeibaar aardgas, petrochemische gassen en vloeibare koolwaterstoffen.

EXMAR schept economisch leefbare en duurzame waardeketens van energie, in bondgenootschappen op lange termijn met zakenpartners van eerste rang.

EXMAR ontwerpt, bouwt, certificeert, bezit, leaset en exploiteert daartoe gespecialiseerde drijvende maritieme infrastructuur. Het streeft naar de hoogste commerciële, technische, kwaliteits- en administratieve normen van heel de maritieme energiesector.

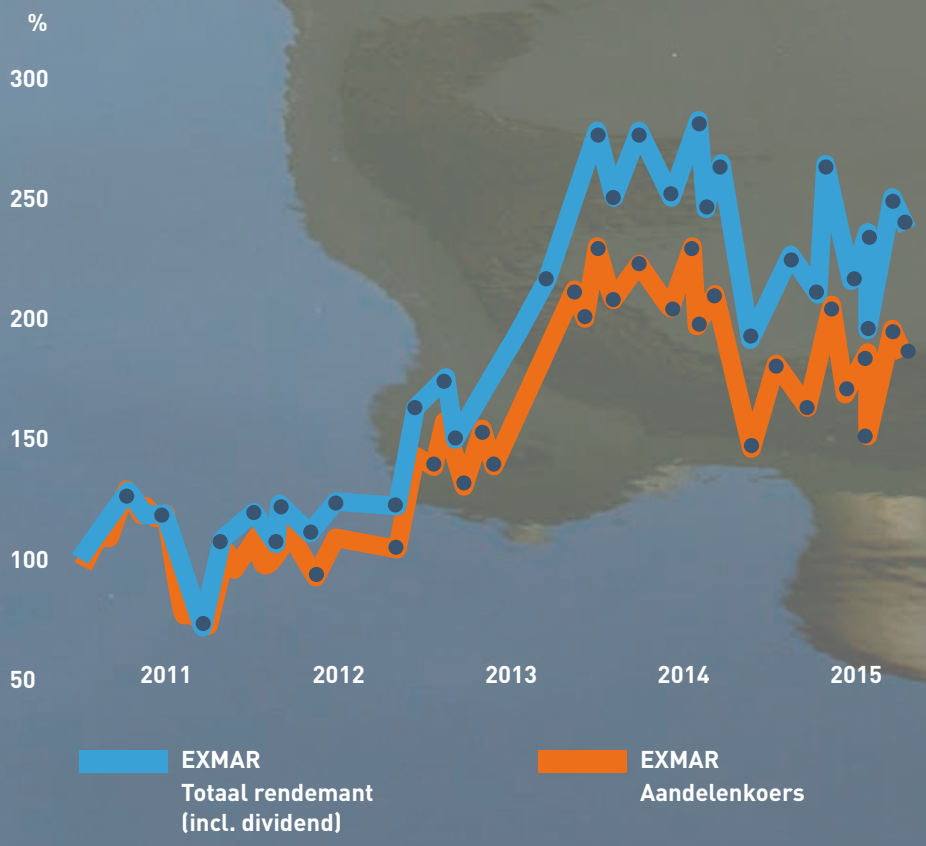

INHOUD

1 EXMAR in een oogopslag

2-3 PANORAMA 2015
4-5 Kerncijfers
6-9 Bericht van de CEO
10-11 EXMAR in de wereld
12-13 Hoogtepunten

14-15 4 ACTIVITEITEN

16-23 LNG
18 Marktoverzicht
20 Drijvende hervergassing en liquefactie
21 Vooruitzichten
22 LNG-transport

24-29 OFFSHORE
26 Marktoverzicht
26 Hoogtepunten van 2015
27 Vooruitzichten
27 Engineeringdiensten
27 Accommodatieplatformen
28 DVO
29 BEXCO

30-39 LPG/AMMONIAK/PETROCHEMISCHE GASSEN
32 Marktoverzicht
33 Hoogtepunten van 2015
36 Vooruitzichten

40-45 ONDERSTEUNENDE DIENSTEN
42 EXMAR Ship Management
42 Marktoverzicht
42 Hoogtepunten van 2015 en vooruitzichten
44 Travel PLUS
45 BELGIBO

46-47 ZORG VOOR VANDAAG, RESPECT VOOR MORGEN
48 Onze mensen
48-49 Mensen – ons kostbaarste kapitaal
50 Energie-efficiëntie
50-51 Maximale energie-efficiëntie – Minimaal brandstofverbruik
52 Taking the Safety LEAD
52-53 Een veiligheidsmentaliteit cultiveren

54 WOORDENLIJST
55 COLOFON

- KERNCIJFERS 4-5
- BERICHT VAN DE CEO 6-9
- EXMAR IN DE WERELD 10-11
- HOOGTEPUNTEN 12-13

PANORAMA 2015

3

4

KERNCIJFERS

VLOOTLIJST

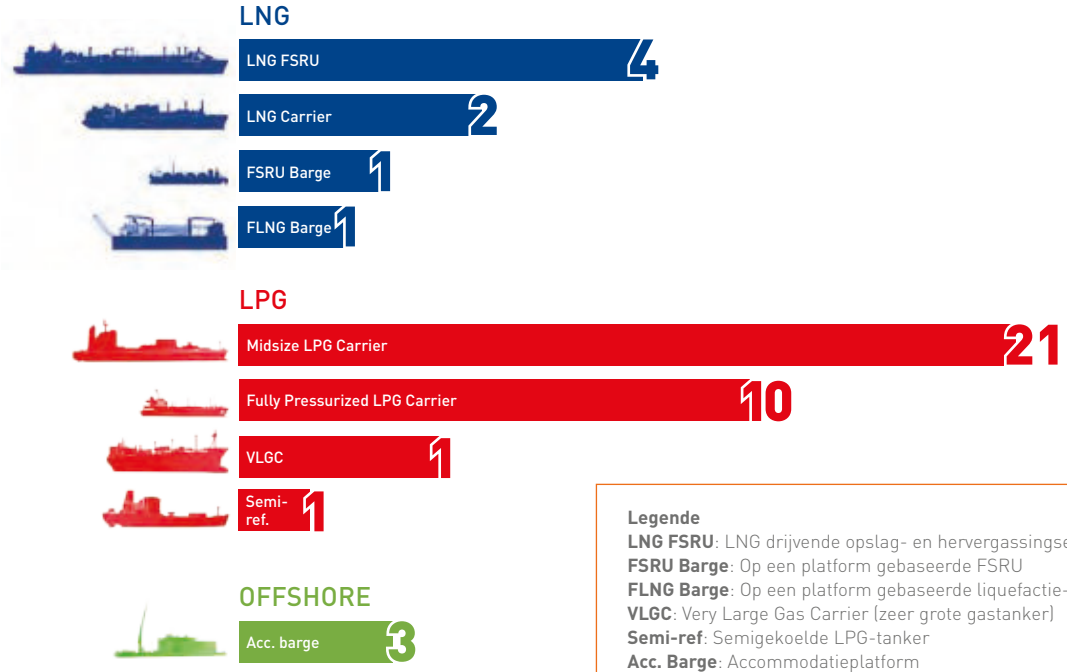

Legende
LNG FSRU: LNG drijvende opslag- en hervergassingseenheid
FSRU Barge: Op een platform gebaseerde FSRU
FLNG Barge: Op een platform gebaseerde liquefactie-eenheid
VLGC: Very Large Gas Carrier (zeer grote gastanker)
Semi-ref: Semigekoelde LPG-tanker
Acc. Barge: Accommodatieplatform
Nota: De lijst omvat de schepen in eigendom, in joint venture en de ingecharterde schepen

INFORMATIE OVER HET AANDEEL PER 24 MAART 2016

Het EXMAR aandeel is genoteerd op NYSE Euronext Brussel en maakt deel uit van de Bel Mid Index (EXM) sinds 23 juni 2003. Referentieaandeelhouder is SAVEREX NV.

AANDELENVERDELING

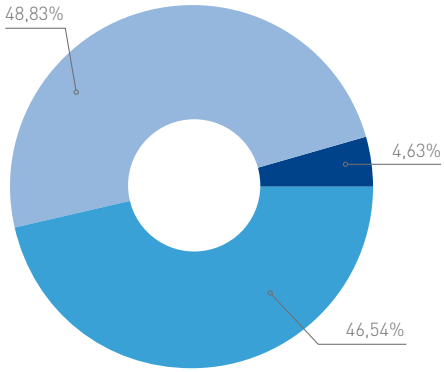

TOTAAL = 59.500.000 AANDELEN

SAVEREX DERDEN EXMAR

DIVIDEND PER AANDEEL

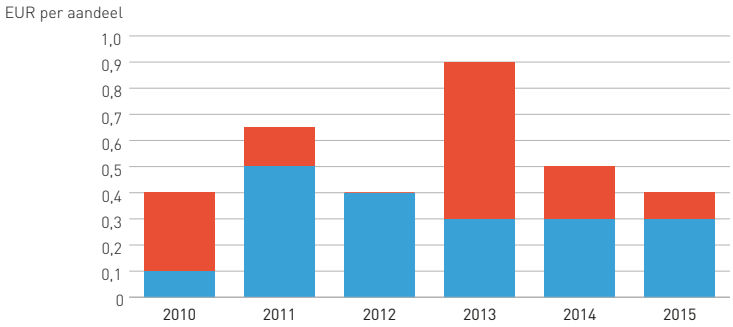

BASIS INTERIM

GECONSOLIDEERDE KERNCIJFERS

	International Financial Reporting Standards (IFRS 11)		Management rapportering gebaseerd op proportionele consolidatie	
	Totaal per 31/12/2015	Totaal per 31/12/2014	**Totaal per 31/12/2015**	Totaal per 31/12/2014
GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING (IN MILJOEN USD)				
Omzet	**112,2**	134,0	**315,3**	331,2
EBITDA	**-23,8**	-8,2	**99,5**	133,0
Afschrijvingen en waardeverminderingen	**-5,2**	-7,7	**-59,3**	-46,4
Bedrijfsresultaat (EBIT)	**-29,0**	-15,9	**40,2**	86,6
Financiële resultaat	**8,9**	17,3	**-24,6**	-14,0
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	**35,2**	70,9	**-0,3**	-0,2
Resultaat vóór belastingen	**15,1**	72,3	**15,3**	72,4
Belastingen op het resultaat	**-3,9**	-4,0	**-4,1**	-4,1
Geconsolideerd resultaat na belastingen	**11,2**	68,3	**11,2**	68,3
Aandeel van de Groep in het resultaat	**11,2**	68,2	**11,2**	68,2
GEGEVENS PER AANDEEL (IN USD PER AANDEEL)				
Gewogen gemiddelde van het aantal aandelen tijdens de periode	**56.770.261**	56.876.600	**56.770.261**	56.876.600
EBITDA	**-0,42**	-0,14	**1,75**	2,34
EBIT (bedrijfsresultaat)	**-0,51**	-0,28	**0,71**	1,52
Geconsolideerd resultaat na belastingen	**0,20**	1,20	**0,20**	1,20
GEGEVENS PER AANDEEL (IN EUR PER AANDEEL)				
Wisselkoers	**1,1150**	1,3348	**1,1150**	1,3348
EBITDA	**-0,38**	-0,11	**1,57**	1,75
EBIT (bedrijfsresultaat)	**-0,46**	-0,21	**0,64**	1,14
Geconsolideerd resultaat na belastingen	**0,18**	0,90	**0,18**	0,90

REBITDA* PER SEGMENT

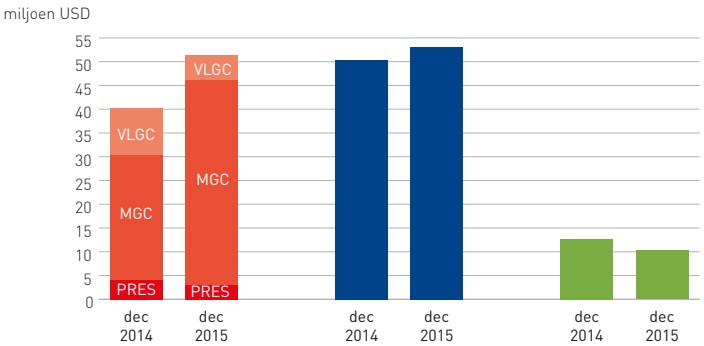

* REBITDA: RECURRING EARNINGS BEFORE INTERESTS, TAXES, DEPRECIATIONS AND AMORTISATIONS.

LPG PRESSURIZED LPG MGC LPG VLGC
LNG OFFSHORE

EVOLUTIE VAN HET EIGEN VERMORGEN (USD)

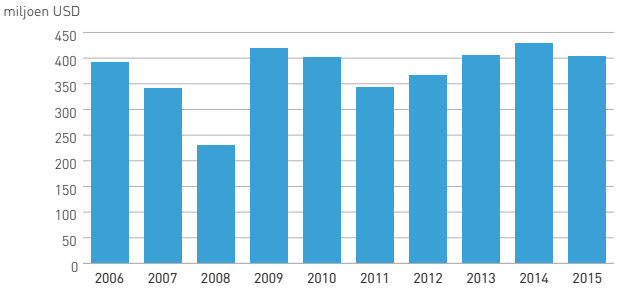

Nicolas Saverys
CEO, EXMAR

BERICHT VAN DE CEO

In een altijd evoluerende wereld is EXMAR ervan overtuigd dat waardeketens van energie dynamische en innovatieve ideeën nodig hebben om de continuïteit van de exploratie, de verwerking, het transport en de levering van energie te vrijwaren.

Die woorden waren de samenvatting van de inleiding van ons verslag van vorig jaar. Vandaag lijken ze meer dan ooit waar, nu de wereld geconfronteerd wordt met een gevaarlijke economische vertraging tegen een achtergrond van veranderende geopolitieke en internationale veiligheidsdreigingen. De olie- en gasprijzen zijn onderhevig aan extreme schommelingen op korte termijn en zijn nooit zo laag geweest als in de afgelopen maanden. Tegelijkertijd streeft het COP21 akkoord dat afgelopen december in Parijs door 196 landen werd ondertekend ernaar om de uitstoot van broeikasgassen door menselijke activiteit tegen de tweede helft van deze eeuw te beperken tot een niveau dat onze planeet op een natuurlijke manier kan verwerken. De ontwikkelde landen hebben zich ertoe verbonden de ontwikkelingslanden met tot 100 miljard per jaar te helpen om zich tegen 2020 aan de klimaatverandering aan te passen en over te stappen naar hernieuwbare en duurzamere energie. Al deze gewichtige gebeurtenissen transformeren het energielandschap.

EXMAR heeft al op veel van deze veranderingen en toekomstige eisen geanticipeerd. Onze mensen ontwerpen en ontwikkelen een beproefde, snel leverbare drijvende infrastructuur die onze klanten kunnen gebruiken om met LNG als alternatieve energiebron aan hun onmiddellijke energiebehoeften te voldoen. EXMAR is als enige onafhankelijke speler in staat om oplossingen voor zowel op platformen gebaseerde drijvende liquefactie als drijvende opslag en hervergassing (FLNG & FRSU) aan te bieden. Op die manier elimineert het de behoefte aan export- en importterminals op het vasteland. ***OPTI®***, het schaalbare drijvende productiesysteem van EXMAR, is een bewezen, innovatieve oplossing met tal van herhaalbare toepassingen in de upstreamproductie van olie en gas. Het kan voor een fractie van de kostprijs van conventionele drijvende productiesystemen worden ontworpen, gebouwd en operationeel gemaakt. EXMAR levert ook duurzaam transport van LPG en petrochemisch gas, met zijn gloednieuwe Midsize LPG-vloot met een geavanceerd energie-efficiënt ontwerp dat snel kan worden aangepast om in de toekomst alternatieve brandstoffen te gebruiken.

De energievraag op lange termijn voor de bevoorrading van snel groeiende opkomende regio's, overal ter wereld, is een constante in de tijd. Volgens de Verenigde Naties groeit de wereldbevolking met ongeveer 74 miljoen mensen per jaar en zal ze tegen 2040 naar schatting 9 miljard mensen bereiken. Men verwacht dat de helft van die groei uit slechts 12 landen zal voortkomen. Het ziet er dan ook naar uit dat de energieketens intelligenter en duurzamer zullen moeten worden.

Wij focussen uitsluitend op de optimalisering van de toeleveringsketens van onze klanten, om hun energiebronnen veilig, economisch en met de hoogste kwaliteit te leveren.

EXMAR heeft altijd een pragmatische visie op lange termijn gekozen en zal in het moeilijke, compromisloze nieuwe jaar zijn klanten en langdurige partners waarde leveren door op leefbare oplossingen voor de waardeketen van energie te focussen.

Kunt u commentaar geven op de hoogtepunten van 2015 ?

Onze kampioen was de divisie LPG, waar onze VLGC-vloot en vooral onze MCG-vloot een van hun allerbeste jaren hebben gekend. Alle andere activiteiten van de businessunits LNG en Offshore hebben volgens hun onderliggende contracten bijgedragen en we hebben goede prestaties van onze andere activiteiten in Ondersteunende Diensten genoteerd.

Als we het algemene resultaat vergelijken met dat van onze collega's in de sector, heeft EXMAR het in 2015 relatief goed gedaan.

Hoe kunt u het positieve resultaat in 2015 verklaren ?

Onze portefeuille blijft een goed evenwicht bewaren tussen contracten op lange en op korte termijn. De langlopende charterverbintenissen zijn een natuurlijke indekking tegen de volatiliteit op korte termijn van de energie- en scheepvaartmarkten. Net als in het verleden heeft deze benadering EXMAR solide inkomsten opgeleverd, zodat ook 2015 een winstgevend jaar was.

EXMAR heeft passend gereageerd op de huidige omstandigheden op de gas- en oliemarkten door beslissingen te nemen die de toekomstige groei ondersteunen. De recente beslissing die EXMAR samen met haar partners nam om het Douglas LNG project in Canada stop te zetten is hiervan een voorbeeld.

Welke grote trends hebt u in het voorbije jaar op uw kernmarkten vastgesteld ?

Kostenoptimalisatie en **operationele efficiëntie** zijn meer dan ooit cruciaal in de olie- en gassector. EXMAR heeft daarop geanticipeerd en focust uitsluitend op de optimalisering van de toeleveringsketens van zijn klanten, om hun energiebronnen veilig, economisch en met de hoogste kwaliteit te leveren.

De innovators van EXMAR ontwerpen dergelijke oplossingen. In de meeste gevallen houden wij de activa in eigendom en exploiteren en leasen wij ze om onze klanten op lange termijn te dienen. Als innovatie en partnership elkaar ontmoeten, wordt het goede fantastisch.

EXMAR vloot: totale vracht verscheept in 2015

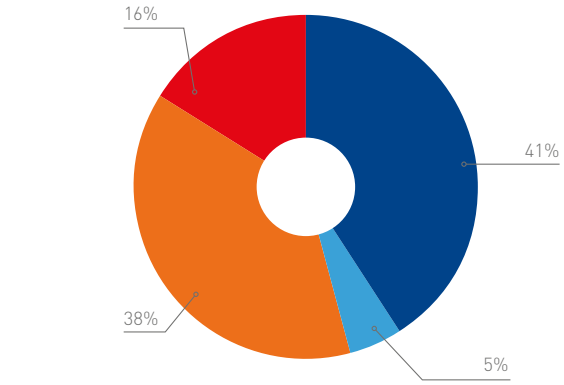

LNG AMMONIAK PROPAAN & BUTAAN OVERIGE

TOTALE VRACHT: 12.386.528 METRIEKE TON

Welke belangrijke hoogtepunten illustreren deze trends ?

We zien het in de praktijk wanneer we naar de productiviteit van het bekroonde drijvende productiesysteem ***Delta House*** kijken, en de belangstelling die het van zowel grote oliemaatschappijen als privéreders heeft gekregen. Het "one size fits most"-ontwerp wordt een nieuwe standaard voor de voordelige upstreamproductie in het diepwatersegment.

We zien ook concrete resultaten in termen van de hoge beschikbaarheid en efficiëntie van de zes nieuwbouw Midsize LPG-schepen die de vloot van EXMAR sinds 2014 hebben versterkt. Dat is voor een stuk te danken aan hun buitengewoon innovatieve ontwerp en aan de operationele uitmuntendheid waarmee ons interne managementteam onze klanten van eerste rang bedient. Het zijn die klanten die met verbintenissen op lange termijn hebben gereageerd.

Wij bezitten maritieme LNG-oplossingen met de hoogste specificaties. De diversificatie van onze vloot, van alleen het maritieme transport van LNG naar diensten met toegevoegde waarde, zoals hervergassing en overslag tussen schepen, is een belangrijke bron van inkomsten gebleken.

Hoe gaat u ervoor zorgen dat EXMAR op lange termijn positieve resultaten blijft boeken ?

We zullen dat doen door te blijven focussen op innovatie en op strategische samenwerkingen op lange termijn.

De baanbrekende op platformen gebaseerde liquefactie- en hervergassingseenheden die EXMAR heeft ontworpen, zullen beheerd en onderhouden worden dankzij onze in-house kennis, in samenspraak met onze klanten. Door de kosten te optimaliseren en de LNG-toeleveringsketen van onze klanten efficiënt te beheren, geven wij hen een concurrentievoorsprong op hun markt.

Wij zullen ook opportuniteiten voor leefbare en herhaalbare economische FPS-oplossingen (drijvende productiesystemen) aangrijpen, voor klanten die zich in de nieuwe marktomgeving willen engageren. Wij zullen deze ontwikkelingen kunnen leveren tegen een fractie van de kosten en in een fractie van de tijd van andere spelers op de markt. We hebben in de Golf van Mexico al tweemaal bewezen dat we daartoe in staat zijn, met ***OPTI®-EX*** en nu ook met ***Delta House***.

We zullen bovendien tussen nu en 2018 de Midsize LPG-vloot van EXMAR blijven vernieuwen met nog eens zes schepen van 38.000 m^3, om onze leiderspositie in dit marktsegment te consolideren.

Met langlopende charterverbintenissen voor meer dan een eeuw vanwege onze klantenbasis, is EXMAR opgewassen tegen de storm van onzekerheid en klaar om nieuwe kansen aan te grijpen wanneer de economie zich herstelt.

Hoe zal deze unieke aanpak van EXMAR de Vennootschap helpen om de stormen van 2016 te trotseren ?

EXMAR heeft in de laatste vier decennia van zijn geschiedenis al veel stormen op zijn markten doorstaan. De financiële crisissen, gewapende conflicten, onstabiele energieprijzen en opschuddingen op de markt van vandaag verschillen niet van wat EXMAR in het verleden heeft meegemaakt. In die uitdagende tijden is ons bedrijf zich altijd blijven vernieuwen, vertrekkend van de bestaande en toekomstige behoeften van de klanten. Dat zal het blijven doen. Het tempo van de globalisatie en de opkomst van nieuwe technieken leiden tot een ongeziene snelheid en frequentie van de verandering. Onze onderneming en cultuur focussen van nature op de levering van innovatieve oplossingen aan klanten en hun altijd evoluerende toeleveringsketen van energie. Met die unieke, consistente aanpak is EXMAR klaar voor de stormen van vandaag en de kalme zeeën van morgen.

EXMAR zegt dat mensen zijn grootste kapitaal zijn. Hoe zullen die mensen u helpen om de uitdagingen van 2016 aan te pakken ?

Bekijk het laatste deel van ons jaarverslag 2015 (Onze mensen, pagina's 48-49) en u zult merken dat EXMAR een echte transformatie heeft ondergaan. De verandering van de demografie is in grote mate bedoeld om in te spelen op de geglobaliseerde behoeften van EXMAR, vandaag en morgen. Ons walpersoneel bestaat nu voor een derde uit ingenieurs. Veel van die mensen zijn ervaren zeevaarders die vitale kennis kunnen inbrengen voor onze operaties, technische designs en processen.

Om de continuïteit van de kennis te verzekeren, hebben wij in de bedrijven van ons hoofdkwartier in Antwerpen een bijna gelijke verhouding mensen in de leeftijdsgroepen 20-30, 30-40, 40-50 en 50-60 jaar, met in de groep van 20 tot 50 jaar een virtuele pariteit tussen mannelijke en vrouwelijke collega's. Dat bevordert ook een stroom van nieuwe ideeën van onze buitengewoon intelligente en geëngageerde jongere collega's die hun loopbaan ontwikkelen in het bedrijf.

Onze 240 mensen in Antwerpen vertegenwoordigen 17 nationaliteiten, een enorm verschil met niet zo lang geleden. EXMAR is nu wereldwijd aanwezig (pagina's 10-11), met lokale mensen en expats in regionale kantoren en vertegenwoordigingen, filialen en permanent aangemeerde drijvende eenheden op alle continenten. Ons varend personeel is nog nooit zo divers geweest, met 28 nationaliteiten op onze schepen, hervergassingseenheden en accommodatieplatformen.

Die gevarieerde pool van talenten levert ons een stroom van innovaties op en zal onze groeiende klantenbasis een uitmuntende service en innovatieve oplossingen voor hun problemen leveren.

Baron Philippe Bodson - Voorzitter van de Raad van Bestuur van EXMAR

Onze onderneming en cultuur focussen van nature op de levering van innovatieve oplossingen aan klanten en hun altijd evoluerende toeleveringsketen van energie.

EXMAR IN DE WERELD

Europa
257
Londen
Antwerpen
Parijs
Livorno
VERENIGD KOKINKRIJK
Teesside
Londen
BELGIË
FRANKRIJK
ITALIË
CYPRUS
Limassol
ISRAEL
Hadera
LIBIË
DUSUP
Dubai
PAKISTAN
Port Qasim
INDIA
Mumbai
Azië
17
CHINA
Shanghai
Hong Kong
SINGAPORE
Afrika
1
ANGOLA
Luanda
HOOFDKANTOOR
KANTOREN
FILIALEN
REGAS OPERATIE
ACCOMMODATIE-PLATFORMEN
WERKNEMERS

HOOGTEPUNTEN

26 februari 2015
EXMAR Offshore oefent zijn aankoopoptie op het accommodatieplatform ***Otto 5*** uit. Het platform begint onder de nieuwe naam ***Wariboko*** aan een contract van 2 jaar voor TOTAL in Nigeria.

17 april 2015
Het drijvende productiesysteem ***Delta House*** gaat in productie in de Golf van Mexico (VS). EXMAR Offshore heeft het ontwerp van de ***Opti®*** romp geleverd en toezicht gehouden op de bouw.

27 februari 2015
IHI Aichi Works (Japan) begint aan de nieuwe en verregaand geautomatiseerde fabricage van aluminium type-B vrachttanks voor een nieuwe op een platform gebaseerde FSRU van EXMAR.

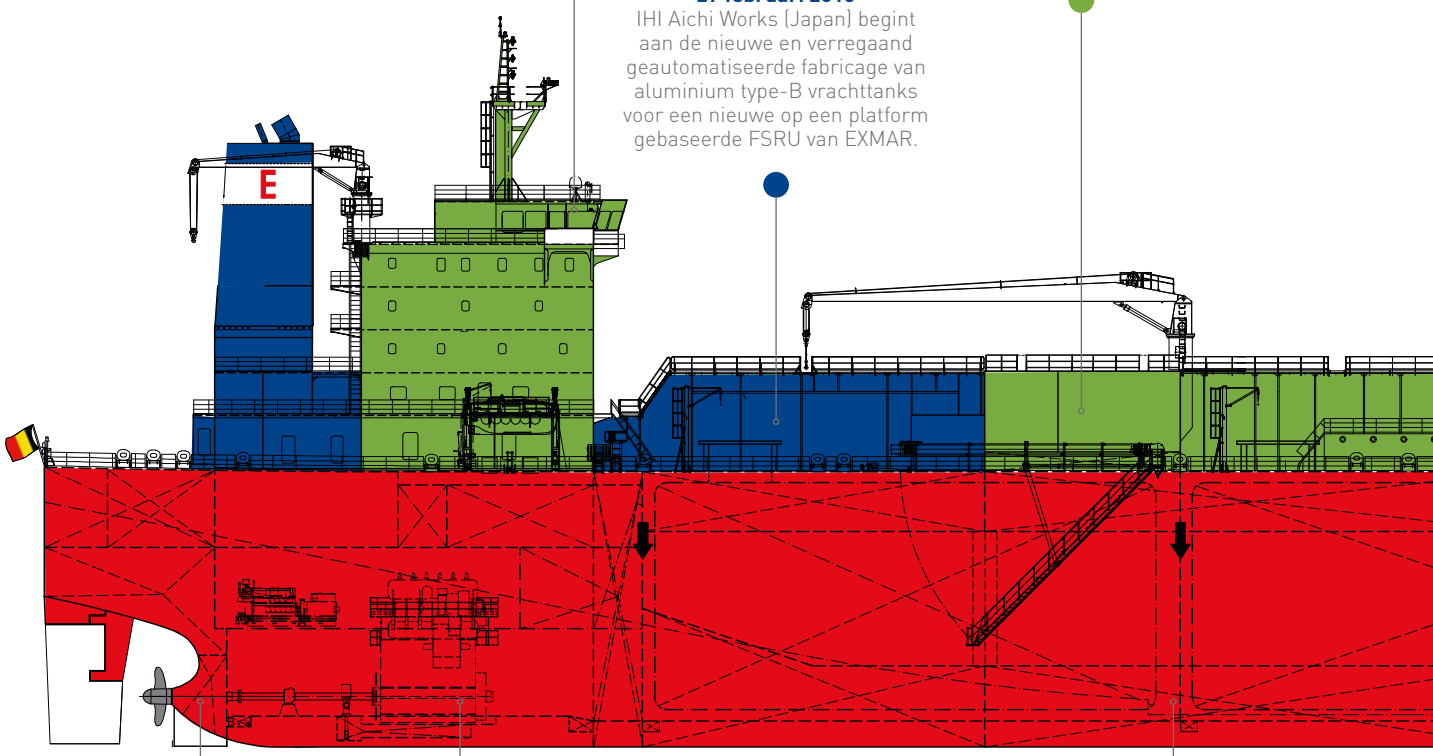

12 januari 2015
EXMAR LPG - Oplevering van de ***Warisoulx***, de laatste van de 4 LPG-tankers van de "W" klasse van 38.000 m³ die op de scheepswerf Hyundai Mipo in Korea zijn gebouwd.

12 februari 2015
EXMAR LPG – Snijden van het staal van het LPG nieuwbouwschip ***Kontich***, het derde in de reeks van 8 LPG-tankers van 38.000 m³ die de scheepswerf HHIC in Subic Bay, Filippijnen voor EXMAR bouwt.

23 april 2015
Tewaterlating van de ***Kaprijke*** op de scheepswerf HHIC in Subic Bay, Filippijnen.

01 december 2015
Offshore Magazine roept ***Delta House*** uit tot een van zijn "Top 5 Projects of 2015" en beschrijft het als "een revolutionaire speler in de diepwatersector van de olie- en gasindustrie".

17 juli 2015
EXMAR Ship Management – De nieuwbouw Very Large Gas Carrier (VLGC) ***Sirocco*** wordt in beheer genomen. Dit is het 6de van 6 schepen die voor Avance Gas worden beheerd.

8 maart 2016
Caribbean FLNG
EXMAR en Pacific Exploration and Production (PEP) worden het eens over de beëindiging van hun tijdbevrachtingscontract, zodat de ***Caribbean FLNG*** vrijkomt om te worden ingezet in andere projecten waarover wordt onderhandeld.

02 juni 2015
Het LNG-overslagsysteem tussen schepen van EXMAR wordt gecertificeerd door het classificatiebedrijf Bureau Veritas.

17 november 2015
EXMAR sluit een bindend Term Sheet af met Swan Energy Limited (Swan) voor de gezamenlijke ontwikkeling en uitbating van het project Jafrabad LNG Port in de staat Gujarat, India.

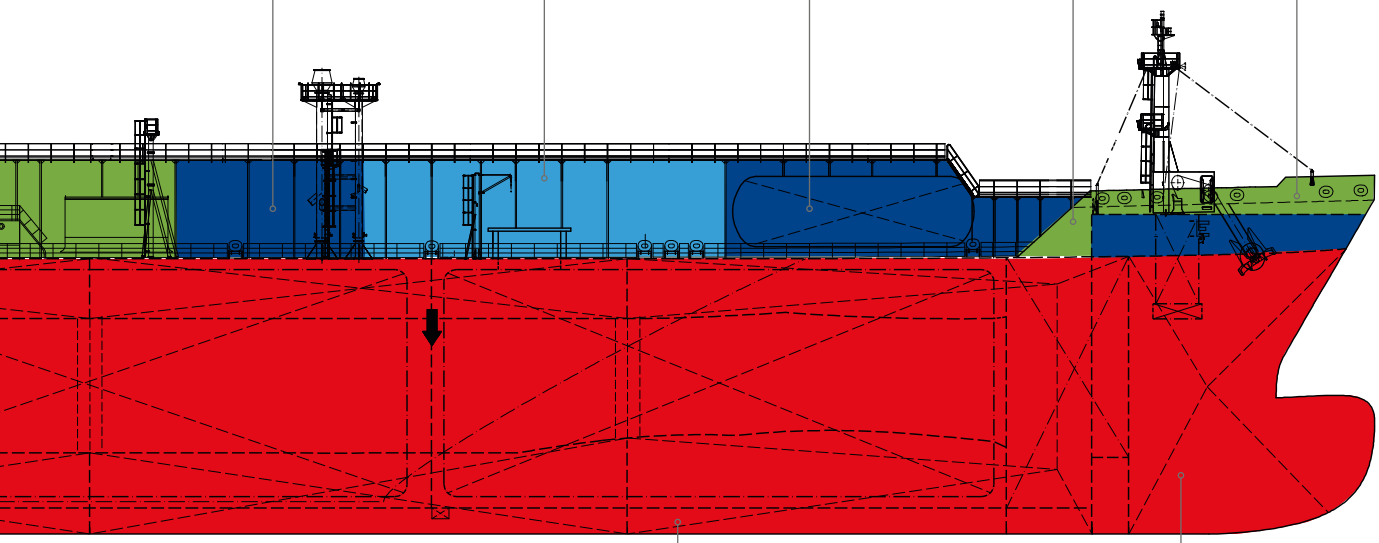

29 september 2015
Oplevering van de ***Kaprijke*** aan EXMAR op de scheepswerf HHIC in Subic Bay, Filippijnen. Dit is het eerste van acht LPG NH_3-tankers van 38.000 m^3 die de scheepswerf tussen het derde kwartaal van 2015 en het begin van 2018 aan EXMAR zal leveren.

17 februari 2016
Oplevering van de ***Knokke*** aan EXMAR op de scheepswerf HHIC in Subic Bay, Filippijnen, onder toezicht van EXMAR Ship Management, dat nu in totaal 26 LPG-tankers beheert.

4 ACTIVITEITEN

15

- LNG 16-23
- OFFSHORE 24-29
- LPG/AMMONIAK/ PETROCHEMISCHE GASSEN 30-39
- DIENSTEN 40-45

LNG

De LNG-activiteit van EXMAR focust op 3 segmenten: transport, hervergassing en liquefactie van LNG.

Het transport van LNG omvat alle activiteiten waarin EXMAR als reder een belang heeft. De LNG-infrastructuur combineert alle activa waarin EXMAR participeert en die LNG van de ene toestand in de andere omzetten (bijvoorbeeld van vloeistof in gas). Men noemt deze activa FSRU's (Floating Regasification Units - drijvende hervergassingseenheden) of FLNG's (Floating Liquefaction Units - drijvende liquefactie-eenheden). FSRU's worden in importterminals gebruikt om LNG te hervergassen voor het naar lokale energienetten op het vasteland wordt overgebracht. FLNG-systemen transformeren aardgas in vloeibaar aardgas om het te verschepen. De term LNG-projecten wordt gebruikt voor alle projecten die EXMAR ontwikkelt maar die nog niet in de productiefase zijn.

EXMAR heeft momenteel een belang in 2 LNG-tankers, 4 FSRU's en 1 FLNG. Het heeft ook verscheidene LNG-projecten (hervergassing en liquefactie) in ontwikkeling.

© Acknowledgement Ian Clowes

De LNG-divisie van EXMAR bleef in 2015 haar klantenbasis ondernemende en creatieve innovaties leveren in de volledige toeleveringsketen van LNG. Terwijl ze haar winstgevende langlopende bevrachtingscontracten uitvoerde, werkte ze aan baanbrekende vernieuwingen voor de toekomstige behoefte aan drijvende LNG-infrastructuur. Met tientallen jaren ervaring in de behandeling, de opslag en het transport van LNG heeft EXMAR vele uitdagingen op een snel veranderende markt getrotseerd door te focussen op de levering van opmerkelijke innovaties in de overslag tussen schepen, de hervergassing en de liquefactie. EXMAR zal met dezelfde aanpak blijven antwoorden op de toekomstige wereldvraag naar LNG als schone alternatieve brandstof.

65 jaar

Gecombineerde vaste tijdbevrachtings-contracten voor de FSRU's van EXMAR (4) en de LNG/C's (2) in 2016.

UPSTREAM

MID

TRADITIONELE LNG-WAARDEKETEN

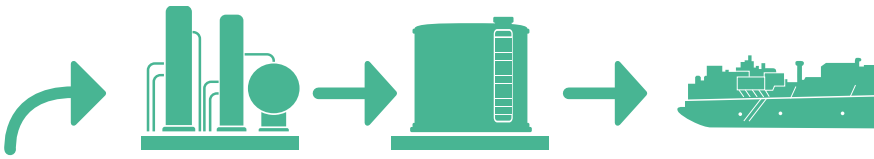

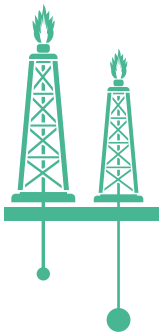

Gasveld en
gasverwerkings-
faciliteit

EXMAR LNG-WAARDEKETEN

Drijvende liquefactie-eenheid

LNG-tanker

MARKTOVERZICHT

De cruciale uitdaging en ook een van de grote successen van EXMAR in 2015 was de omgang met volatiele marktomstandigheden. De wisselvalligheid van de energiemarkten, die in de prijzen van zowel olie als gas tot uiting komt, beïnvloedt de houding van de klanten tegenover nieuwe projecten en investeringen.

In deze uitdagende tijden heeft EXMAR met zijn reputatie en ervaring op de markt zijn langdurige relaties met cruciale klanten in stand gehouden, ook dankzij zijn bewezen vermogen om aan behoeften van klanten te voldoen.

Sinds 2014 is de LNG-markt relatief stabiel, met een productie van 240-245 miljoen ton per jaar. Maar in 2016 zal het geheel van de markt een beduidende stijging van de output zien, wanneer in Australië tot 60 miljoen ton operationeel zal worden. De VS zullen nieuwe exportfaciliteiten bestellen, goed voor nog eens 20-30 miljoen ton. Dit zal grote uitdagingen scheppen voor de handelaren en de leveranciers op een markt die nu al een overaanbod kent.

LNG wordt nu verhandeld tegen iets minder dan USD 5/MMBTU en de wereldprijzen zijn geconvergeerd. De recente sterke daling van de energieprijzen heeft tot de schrapping of opschorting van verschillende projecten voor exportliquefactie geleid. Anderzijds heeft het goedkopere LNG een grote belangstelling voor importhervergassing uitgelokt, met een aantal potentieel beloftevolle FRSU-projecten in de pijplijn.

STREAM

DOWNSTREAM

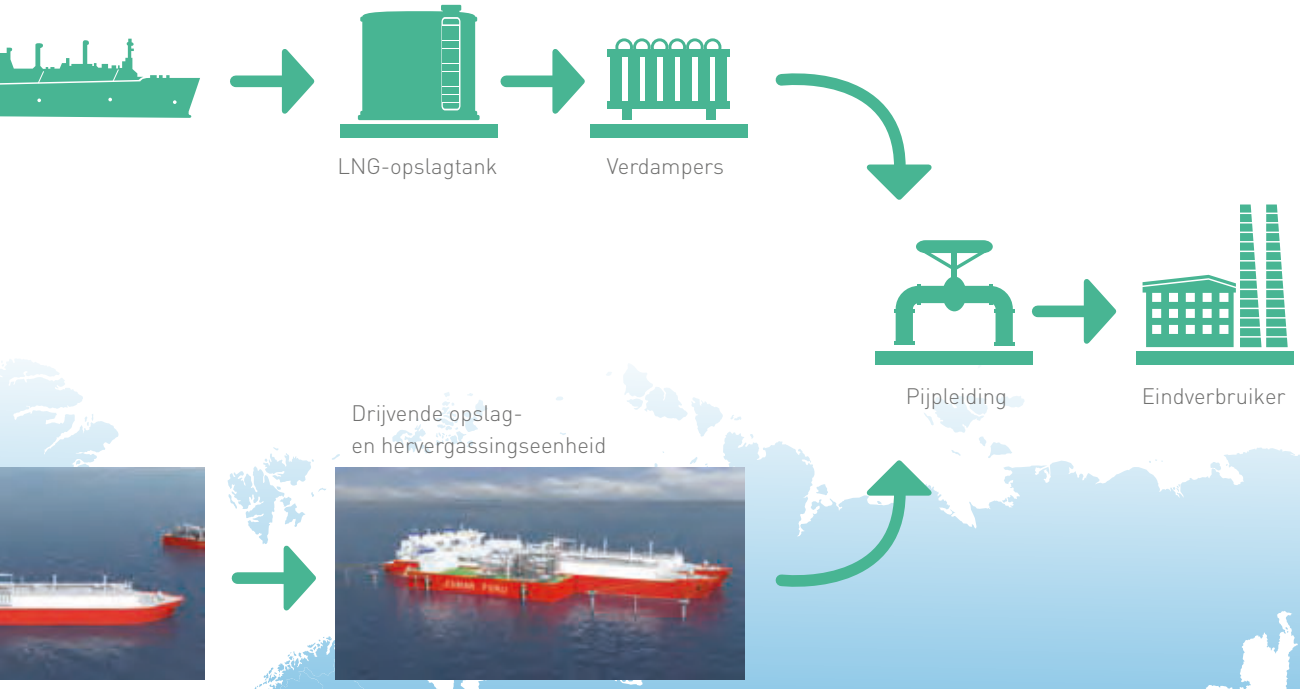

Teesside
Klaipeda Port
Kaliningrad
Toscana (OLT)
Tianjin
Israel
Mina Al-Ahmadi
Egypte (2)
Jordanië
DUSUP
Pakistan
PETRONAS PFLNG 1
PETRONAS PFLNG 2
GOLAR FLNG 1
Lampung
West Java
SHELL PRELUDE FLNG
N
W
E
S
EXMAR CARIBBEAN FLNG
PETRONAS PFLNG 2 (on hold)

Overzicht van de FSRU terminals en FLNG

EENHEID	TYPE	OPLEVERING	CAPACITEIT (M^3)	PRODUCTIECAPACITEIT	EIGENDOM	2015	2020	2025	2030	2035
FLNGs										
Caribbean FLNG	FLNG	2016	16.100	0,5 MTPA	100%					
FLNG platform #1	FLNG	2018 (Optie)	20.000	0,6 MTPA	100%					
FSRUs										
Excelsior	FSRU	2005	138.000	600 mm cu ft. gas	50%					
Excelerate	FSRU	2006	138.000	600 mm cu ft. gas	50%					
Explorer	FSRU	2008	150.900	600 mm cu ft. gas	50%					
Express	FSRU	2009	150.900	600 mm cu ft. gas	50%					
FSRU platform #1	FSRU	Q1 2017	150.900	600 mm cu ft. gas	100%					
LNGCs										
Excalibur	LNG/C	2002	138.000	n.a.	50%					
Excel	LNG/C	2003	138.000	n.a.	50%					

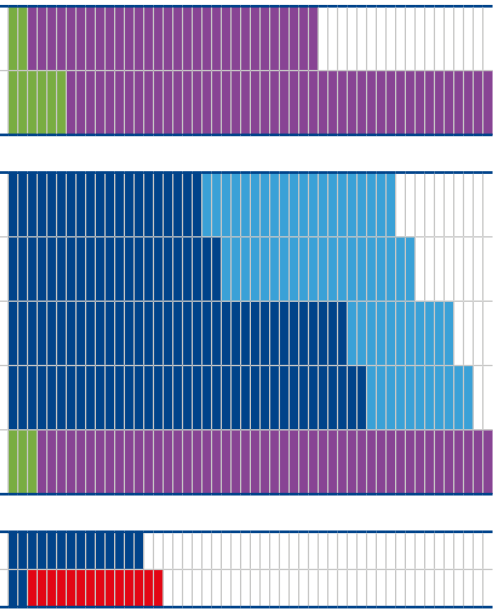

IN AANBOUW · TIJDBEVRACHTINGCONTRACT · MINIMAAL INKOMEN VERZEKERD DOOR DERDE PARTIJ · OPTIE · VRIJ

DRIJVENDE HERVERGASSING EN LIQUEFACTIE

EXMAR bevestigde zijn sterke geloof in de economische voordelen van op een platform gebaseerde hervergassing en liquefactie met de geplande levering van de ***Caribbean FLNG*** in het tweede kwartaal van 2016, na succesvolle tests van de prestaties op de scheepswerf Wison in Nantong, China. EXMAR onderhandelt actief met verscheidene partijen op verschillende locaties over de inzet van het platform. Het zal een liquefactiecapaciteit van ongeveer 0,5 miljoen ton LNG per jaar hebben, en een opslagvolume van 16.100 m^3 LNG.

EXMAR heeft ook beslist om de optieperiode voor de bouw van een tweede FLNG op de scheepswerf Wison tot eind 2016 te verlengen, om helemaal klaar te zijn voor een potentiële ommekeer van de energieprijzen in de volgende maanden.

EXMAR zal als eerste bedrijf ter wereld een op een platform gebaseerde drijvende opslag- en hervergassingseenheid (FSRU) bouwen, in eigendom houden en uitbaten. Het hervergassingsplatform van 26.230 m^3 vordert goed en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2017 worden opgeleverd.

Deze eenheid is het perfecte antwoord op de toenemende belangstelling voor kostenefficiënte offshore LNG-importprojecten als gevolg van de lagere gasprijzen en de pieken van de energievraag in opkomende landen. LNG wordt als een economisch en ecologisch waardevolle energiebron beschouwd in landen die deze optie in het verleden niet hadden overwogen. Deze hervergassingsoplossing kan nog worden verbeterd met een drijvende eenheid die flexibeler en goedkoper is dan de traditionele terminals op het land. In deze kostengevoelige tijden is dat een winnende formule.

Het eerste FSRU-platform van EXMAR heeft goede vooruitzichten op werk, want er wordt over verscheidene projecten nagedacht en onderhandeld.

VOORUITZICHTEN

Het dynamisme van de import van LNG in opkomende landen versterkt de ambitie van EXMAR om energieleveranciers unieke op platformen gebaseerde oplossingen aan te bieden. EXMAR onderhandelt wereldwijd over diverse projecten voor zowel zijn FSRU-activa als FLNG-activa.

EXMAR brengt niet alleen de ***Caribbean FLNG*** en het hervergassingsplatform van 26.230 m^3 op de markt, maar ontwikkelt ook nieuwe op platformen gebaseerde LNG-projecten. Zo sloot EXMAR in november 2015 een bindend Term Sheet met Swan Energy Limited voor de gezamenlijke ontwikkeling en uitbating van het project Jafrabad LNG Port. Het project zal in de Indiase staat Gujarat gelokaliseerd zijn. Het zal een FSRU-oplossing met een productie van 5 miljoen ton per jaar (MTPA) vereisen en beide partijen zijn vast van plan om de terminal uit te breiden tot 10 MTPA met de eventuele inzet van een tweede FSRU. De FEED-studie is in uitvoering en de FID (Full Investment Decision) is voor de eerste helft van 2016 gepland.

TECHNOLOGISCH KAPITAAL: HIGHTECH ENERGIE VAN GE ITALY VOOR DE CARIBBEAN FLNG

In september 2015 werd de gasgenerator van General Electric (GE), alias "de turbine", aan boord van de ***Caribbean FLNG*** geïnstalleerd. Het hart van de liquefactie-installatie van de eerste drijvende liquefactie-, hervergassings- en opslagunit van EXMAR zit dus op zijn plaats.

De door GE gefabriceerde PGT25+ is een gasturbine, samengesteld uit een gasgenerator en een krachtige industriële vermogensgenerator, goed voor 31 megawatt. (Ter vergelijking, de gemiddelde motor van een personenauto is goed voor 30 tot 200 kilowatt). De turbine drijft de gascompressor aan en stuwt de vloeistof door het proces om warmte aan het aardgas te onttrekken en het in LNG om te zetten.

Een opmerkelijk detail: deze lichte maar krachtige eenheid is met slechts twee bouten bevestigd.

LNG-TRANSPORT

EXMAR blijft met langlopende bevrachtingscontracten werken en ondervindt dus geen directe impact van de schommelingen van de tarieven op de wereldmarkt. De enige LNG-tanker op de spotmarkt is de ***Excel***, met een engagement voor minimale opbrengst vanwege een klant van eerste rang; besprekingen over een toekomstige inzet zijn gaande.

De LNG-tanker van 138.000 m³ ***Excel*** is gepositioneerd voor de handel op nichemarkten, vooral in het Verre Oosten, waar de recenter geleverde tonnage de vereiste capaciteit overtreft. Het concurrentievoordeel van de ***Excel*** is zijn middelhoge tonnage, vergeleken met de veel grotere nieuwe tankers. Dankzij dit voordeel kan de ***Excel*** concurreren voor opdrachten in Azië, vooral op de kustmarkten van Japan en Indonesië, waar zijn relatief kleinere tonnage veel voordelen biedt.

De enige andere resterende tanker in de vloot van EXMAR, de ***Excalibur*** (138.000 m³) werkt tot maart 2022 onder een langlopend bevrachtingscontract.

MENSELIJK KAPITAAL: DE EXPERTS VAN EXMAR MAKEN ZICH KLAAR VOOR DRIJVENDE LIQUEFACTIE EN HERVERGASSING

In zijn divisie Olie- en Gasinfrastructuren ontwikkelt het bedrijf een unieke kennis en expertise voor samenwerkingen van lange duur in liquefactie, hervergassing, overslag tussen schepen en transport van aardgas. Camilio Falla, een medewerker van EXMAR, vertelt over zijn ervaringen tot op heden.

"We hebben in China de werking en bediening van het platform geleerd en de handleidingen en procedures ontwikkeld. In september heb ik in Firenze opleidingen in het onderhoud van de gasturbine en de compressor gevolgd. Daarna kregen we een interessante cursus over de lock-out/tag-outprocedures en de beleidsregels, de andere procedures en de vergunningen voor het werk bij EXMAR. We hebben ook potentiële verbeteringen besproken."

"Los van wat theorie die ik aan de universiteit heb gekregen, is deze turbine volledig nieuw voor mij. De opleidingen waren heel leerrijk. We kennen nu de functie van alle componenten en weten hoe we ze moeten onderhouden. Ik vond het ook leuk dat ik als een van de eerste cursisten het leermiddel met 3D-modelvorming kon gebruiken. We konden letterlijk zien hoe de turbine echt is, zelfs aan de binnenkant. We hebben alle details bekeken, stuk voor stuk, voor een duidelijk begrip van wat de symbolen op het plan in de praktijk betekenen. Ik ben enorm onder de indruk van deze nieuwe technologie en de precisie van de componenten. GE heeft bovendien een machtige fabriek met hightech machines. We hebben het atelier bezocht waar de centrifugale compressoren worden gemaakt en hebben gezien hoe ze de metingen en de afstellingen uitvoeren om ze trillingvrij te maken."

"De werkingsprincipes van veel pompen en motoren aan boord lijken op wat ik al kende, maar de enorme omvang van ons platform is overweldigend. De eerste aanblik van al die componenten, machines en motoren, plus een

Evolutie van de LNG-vrachttarieven
Tarieven op korte termijn (USD /dag)

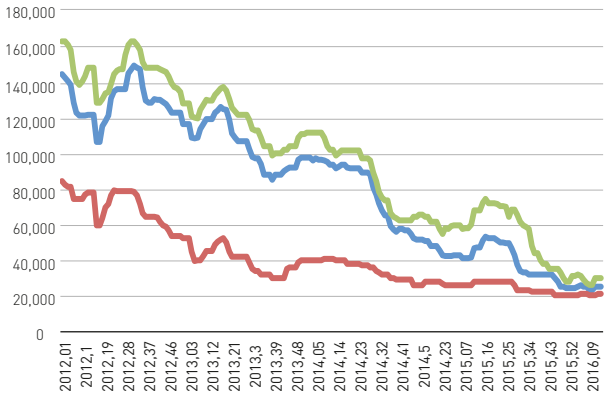

Bron - Fearnleys and Artic Securities

125K STEAM 145K STEAM 160K TRI-FUEL

LNG vervoer overzee
2000-2019

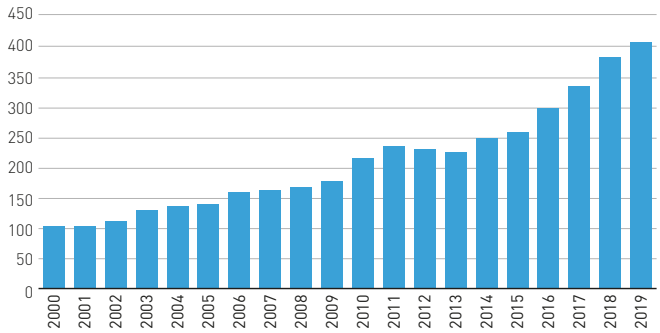

Bron - Market average from Consultants and Brokers Reports

ongelooflijke doolhof van pijplijnen, doet je naar adem snakken. Tel daar een gloednieuwe turbine en interessante elektronica bij en u begrijpt de uitdaging. Ik kon er niet aan weerstaan en ik ben nu echt blij dat ik bij dit team ben.

We hebben goede veiligheidsopleidingen gekregen, onder meer in Firenze, en een cursus van twee weken van Black & Veatch op de scheepswerf om het volledige proces van de installatie te begrijpen. Ik vind het ook boeiend om het onderhoudsplan te ontwikkelen en procedures op te nemen in ons onderhoudssysteem aan boord. Het team levert hier prima werk. Het feit dat we alles zelf doen, geeft ons het vertrouwen dat we alles in de hand hebben en weten wat we moeten doen."

CAMILIO FALLA

— Colombiaan
— Onderhoudsverantwoordelijke
— Sinds februari 2015 bij het team van O&M. Heeft als ingenieur bij de zeemacht en op olietankers gevaren

LNG-tankers orderboek & chartering status
(In aantallen, excl. <40k m³) 2015-2020

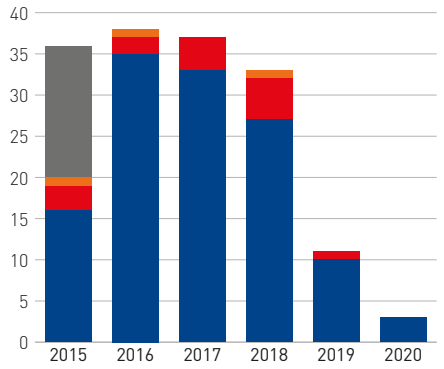

Bron – Raportering door diverse makelaars

OPGELEVERD VRIJ (FSRU)
VRIJ (LNG/C) ONDER CONTRACT

OMVANG	VLOOT No	ORDER-BOEK	NB% VLOOT
140k +	266	142	53%
100-140	129	0	0%
60-100	9	0	0%
40-60	0	0	0%
-40k	36	19	53%
TOTAAL	**440**	**161**	**37%**

OFFSHORE

EXMAR Offshore houdt en leaset offshoreactiva en levert drijvende oplossingen aan de markt van de productie, de booractiviteiten en de accommodatie.

De in de VS gebaseerde EXMAR Offshore Company (EOC) is een studiebureau dat zich specialiseert in de ontwikkeling van drijvende productiesystemen en in engineeringdiensten voor maritieme vaartuigen, schepen en offshore-eenheden.

De divisie EXMAR Offshore Oil and Gas Infrastructure Services (OGIS) exploiteert een reeks offshoreactiva voor de Groep EXMAR en voor externe klanten.

Delta House: Five Star Award 2015 van *Offshore Magazine*

Productiecapaciteit voor olie = 80.000 BOPD

Productiecapaciteit voor gas = 200 MMSCFD

Romp gebouwd in Ulsan, Zuid-Korea

Integratie van het dek en de bovenbouw in Ingleside, Texas

Ringponton = 88,8 x 88,8 meter

Dekskelet = 68,4 x 68,4 meter

Top van de pijlerhoogte = 52 meter

Hoogte bovendek = 59,5 meter

Operationele diepgang / Overlevingsdiepgang bij storm = 30 meter

Waterverplaatsing = 39K metrieke ton

Installatie van hub-klasse met een capaciteit van 18 productie- of exportstijgleidingen

Delta House

werd volgens de specificaties van het contract geleverd in minder dan 36 maanden, snel, veilig en binnen het budget.

In deze lastige, uitdagende tijden bewijst EXMAR Offshore Company (EOC) zijn kracht en unieke waarde voor de klanten.

EXMAR kan de markt goedkope, uitvoerbare oplossingen aanbieden. EOC heeft in het verleden bewezen dat het de markt anders en beter dan zijn concurrenten kan bedienen.
Nergens komt de innovatiefilosofie van EXMAR beter tot uiting dan in de implementatie van het bekroonde Delta House Floating Production System (FPS) van LLOG Exploration.

EOC blijft EXMAR's globale visie op innovatie en partnership weerspiegelen door twintig jaar technische expertise, operationele ervaring en baanbrekende technologie in te zetten om uiterste complexe vragen van klanten op te lossen.
EOC behoudt een goede positie op een zeer moeilijke markt door gepaste en voordelige oplossingen aan te bieden voor een correcte prijs. Op die manier blijven de klanten geëngageerd terwijl ze wachten op het juiste ogenblik om te investeren.

MARKTOVERZICHT

De prijzen van ruwe olie bleven in 2015 dalen. Van ongeveer USD 60 per vat begin 2015 vielen ze terug naar USD 35 aan het eind van het jaar, een daling met ongeveer 40 procent. Marktwaarnemers voorspellen dat de prijzen nog dieper kunnen zakken, aangezien grote producenten hun productieniveau extreem hoog houden en de terugkeer van Iran op de markt het overaanbod nog verder heeft opgedreven.

Deze marktontwikkelingen blijven een neerwaartse druk uitoefenen op de markten van de offshore-exploratie en ondermijnen de expansie in andere activiteitsdomeinen van EOC.

HOOGTEPUNTEN VAN 2015

Volgens experts zijn de huidige marktomstandigheden de slechtste sinds meer dan tien jaar. Maar in dit moeilijke marktklimaat stellen de klanten de waarde en kostengevoeligheid van de oplossingen en het projectbeheer van EOC bijzonder op prijs.

In 2015 heeft EOC met grote en onafhankelijke oliemaatschappijen actief onderhandeld over verscheidene contracten voor nieuwe drijvende productiesystemen (FPS) en heeft het met klanten, leveranciers en regelgevende instanties op alle niveaus samengewerkt om een volwaardige EPCI-aannemer (Engineering Procurement Construction & Installation) te worden. EOC is ervan overtuigd dat het zich in een goede positie zal bevinden zodra de klant klaar is om de knoop door te hakken en een Final Investment Decision (FID) voor deze projecten te nemen.

FAST™ ?

Dankzij een door ons team in Houston ontwikkeld uniek ontwerp maakt de FAST™ methode van EXMAR een veel snellere aansluiting van de stijgleidingen mogelijk (de pijplijnen die olie en gas van het veld naar de OPTI®-romp brengen, waarna ze naar opslaginstallaties aan wal worden gepompt).

FAST™ is eenvoudiger en veiliger, met minder interventies (geen duikers nodig). De methode is opgewassen tegen hogere golven en sterkere winden dan men ooit voor mogelijk had gehouden. Het ontwerp is voor elke stijgleiding uniform en kan gemakkelijk worden aangepast, zodat het intrekken van elke leiding sneller verloopt, men aan boord minder uitrusting en mankracht nodig heeft en de algemene installatiekosten dalen.

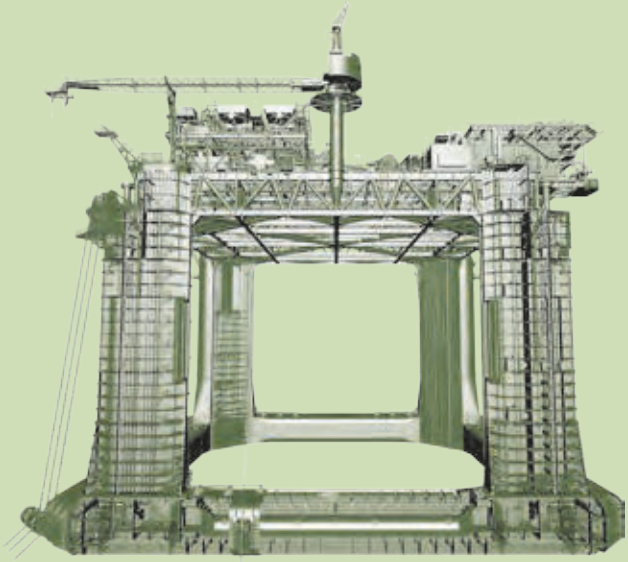

In 2015 werd de installatie voltooid van ***Delta House***, een half-afzinkbaar drijvend productiesysteem op vier pijlers, gebaseerd op de ***OPTI®***-ontwerpen van EXMAR. Een van de belangrijkste aspecten van ***OPTI®*** is de verlaging van de kostprijs en het gewicht van de romp zonder de sterkte in het gedrang te brengen. ***Delta House*** heeft na amper acht maanden bedrijf zijn nominale capaciteit al bereikt.

Delta House is het perfecte voorbeeld van de verbetering van de ***OPTI®-EX***-ervaring, zowel technisch als in de uitvoering. De met ***OPTI®-EX*** geleerde lessen zijn op ***Delta House*** toegepast, met indrukwekkende resultaten in termen van kosten, planning en operabiliteit. Nu de markt op zoek is naar eenvoudigere en minder dure oplossingen, biedt EXMAR beproefde ontwerpen en uitvoeringsplannen aan waarmee klanten een niet-economische ontwikkeling rendabel kunnen maken. Ondanks de indrukwekkende resultaten van ***Delta House*** werkt EXMAR nu al met zijn klanten en partners aan bijkomende verbeteringen van het ontwerp en wil het nieuwe en betere ***OPTI®***-producten op de markt brengen.

Delta House werd door Offshore Magazine, een toonaangevend vakblad, uitgeroepen tot een van de top 5 mondiale projecten van 2015. Het werd in die eer voorafgegaan door ***OPTI®-EX***, dat in 2011 met de installatie in het Who Dat-veld in de Top 5 kwam.

VOORUITZICHTEN

EOC is nu goed geplaatst om contracten in de wacht te slepen en op EPCI-basis te werken. Het kan voortbouwen op zijn met hard werken verdiende reputatie voor de levering van kant-en-klare projecten, stipt op tijd en binnen het budget. EOC beschikt nu over sterke projectcapaciteiten, uitstekende kwaliteitssystemen en een expertise in informatiebeheer die het bedrijf zeer competitief maken als leverancier van EPCI-diensten.

EXMAR blijft wereldwijd veelzijdige projecten zoeken voor zijn unieke half-afzinkbare productiesysteem ***OPTI®***. Met historisch lage olieprijzen en werkloze boorplatformen zou de vraag naar goedkope diepwateroplossingen voor de productie van olie en gas in de tweede helft van 2016 kunnen toenemen

ENGINEERINGDIENSTEN

EOC heeft ook met een grote multinational in Engineering, Construction & Project Management samengewerkt aan een belangrijk project voor energielogistiek in Australazië. In de tweede helft van 2015 noteerde het beduidend hogere benuttingscijfers van zijn engineeringdiensten dan in de eerste zes maanden van het jaar. Toch impliceren de huidige ongunstige marktomstandigheden dat EOC tot de tweede helft van 2016 weinig grote engineeringcontracten verwacht.

ACCOMMODATIEPLATFORMEN

Het team Offshoregas en Infrastructure van EXMAR blijft de accommodatieplatformen ***Nunce***, ***Wariboko*** en ***Kissama*** in West-Afrika (WAF) uitbaten. De twee eerste platformen zullen in 2016 volledig worden benut. Het is mogelijk dat de ***Kissama*** in mei van dit jaar opnieuw aan de klant van zijn huidige contract kan worden geleverd. In het andere geval zal hij in de regio worden aangeboden. Prospectieve klanten worden al benaderd. De businessunit EXMAR Offshore werkt ook aan een aantal offertes voor offshoreaccommodatie en de eigendom, de uitbating en het beheer van gespecialiseerde maritieme infrastructuur.

DVO

DV Offshore (DVO) is een onafhankelijk studiebureau dat zich specialiseert in alle technische aspecten van marine engineering en operaties. Het hoofdkantoor van de onderneming is in Frankrijk gevestigd, nabij Parijs.

Met meer dan 40 jaar ervaring in advies, engineering en supervisie bezitten de consultants van DVO de nodige knowhow en competenties om hun klanten efficiënt en snel advies te verlenen of bij te staan in industriële maritieme projecten. Hun aanhoudende focus op nieuwe ontwikkelingen en technologieën geeft hen een voorsprong.

DVO is als raadgevend ingenieur opgetreden voor grote oliemaatschappijen in Frankrijk (58% van de totale activiteit) en andere landen (42%). Het werkt ook voor havenautoriteiten, overheidsinstellingen en bedrijven in de olie- en gassector.

Tot op heden heeft het met succes meer dan 1.000 gespecialiseerde opdrachten uitgevoerd in 40 verschillende landen. Het wordt erkend voor zijn expertise in het ontwerp en de installatie van aanmeeroplossingen.

DVO heeft activiteiten ontwikkeld in de volgende maritieme sectoren:

- Terminals op open zee (eenpuntsverankering, conventionele afmeerboeien)
- Haventerminals
- Offshore drijvende opslag (drijvende opslag- en loseenheden, drijvende productie-, opslag- en loseenheden)
- Lijnvaart
- Maritieme operaties
- Onderwaterengineering en -operaties
- Maritieme toepassingen voor hernieuwbare energie

De troeven van DVO zijn de veelzijdigheid van zijn ingenieurs en zijn interne competenties, dankzij personeel in vaste dienst en regelmatige opleidingen in de nieuwste technologieën.

DVO heeft de afgelopen 5 jaar meegewerkt aan een groot aantal projecten voor maritieme hernieuwbare energie, in het bijzonder airconditioning met zeewater, getijdenturbines en windturbines (vast en drijvend).

BEXCO

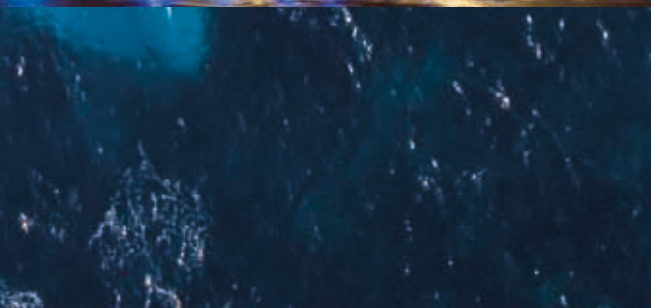

BEXCO

BEXCO levert gespecialiseerde, op maat ontworpen touwoplossingen van hoge kwaliteit voor maritieme en offshoretoepassingen. Zijn belangrijkste fabriek is gevestigd in het Belgische Hamme. In 2015 bestelde het bedrijf in Antwerpen een aan het water gelegen fabriek voor zijn offshoreproducten. Deze nieuwe installatie op de terreinen van Bluegate, in de Antwerpse industriezone, zal inspelen op de toekomstige vraag naar grotere, zwaardere, synthetische diepwater-aanmeertouwen met hoge specificaties.

BEXCO heeft in 2015 in al zijn marktsegmenten goed gepresteerd, met een tweecijferige groei van de productievolumes in de maritieme oplossingen voor zwaar hijswerk en offshore aanmeren. Het kende ook een sterke organische groei in de activiteit trossen voor eenpuntsverankering.

In het maritieme segment presenteerde BEXCO een nieuwe, sterke, lichtgewicht touwoplossing, MAXIMUS, voor de nieuwe generatie Ultra Large Container Vessels (ULCV's). Ze wordt nu door twee van 's werelds grootste lijnvaartondernemingen gebruikt.

Het segment diepwater-aanmeertouwen presteerde minder goed dan in 2014 maar bleef nog erg bevredigend, gelet op de zwakkere vraag van de offshoremarkt.

In 2016 zal BEXCO zijn aanwezigheid in de segmenten van het zware hijswerk, de gespecialiseerde offshore aanmeertouwen en de hernieuwbare sector verder versterken, terwijl het zijn rol als toonaangevende speler in maritieme touwen, eenpuntsverankering en diepwater-offshore aanmeertouwen consolideert. De sector krijgt meer en meer concurrentie van Aziatische fabrikanten, zodat BEXCO zal focussen op kwaliteitsproductie, een hoog serviceniveau en bijkomende innovaties om het bedrijf op voorsprong te houden.

LPG/AMMONIAK/ PETROCHEMISCHE GASSEN

EXMAR LPG is een toonaangevende reder en operator in het transport van vloeibaar gemaakte gasproducten zoals vloeibaar petroleumgas (butaan, propaan en een mengeling van de twee), watervrij ammoniak en petrochemische gassen. Met een vloot van meer dan 30 gespecialiseerde LPG-tankers werkt EXMAR wereldwijd voor de sectoren van de kunstmeststoffen, de schone brandstoffen en de petrochemie. Als vooraanstaande eigenaar en operator van Midsize LPG-tankers heeft EXMAR langlopende contracten en blijvende partnerships met klanten van eerste rang.

85%

Benutting onder tijdbevrachtingscontracten en COA's - Midsize vloot in 2016.

OPERATIONELE UITMUNTENDHEID ALS BRON VAN NIEUWE BUSINESS

Het succes van de Midsize vloot van EXMAR in 2015 was gedeeltelijk te danken aan de vernieuwing van een reeks bevrachtingscontracten met industriële partners van lange duur. Als gevolg van zijn lange samenwerking met de klanten heeft EXMAR nog altijd een mix van tijdbevrachtingscontracten en COA's (Contracts of Affreightment - bevrachtingsovereenkomsten). Dankzij de interne expertise van EXMAR Ship Management noteerde de vloot van EXMAR in 2015 slechts een beperkte off-hire. De focus op de kwaliteit van de dienstverlening leidde tot de vernieuwing van de Midsize vloot, met nauwgezette aandacht voor het technische en financiële OPEX-beheer van de bestaande vloot van schepen.

UPSTREAM MARKT

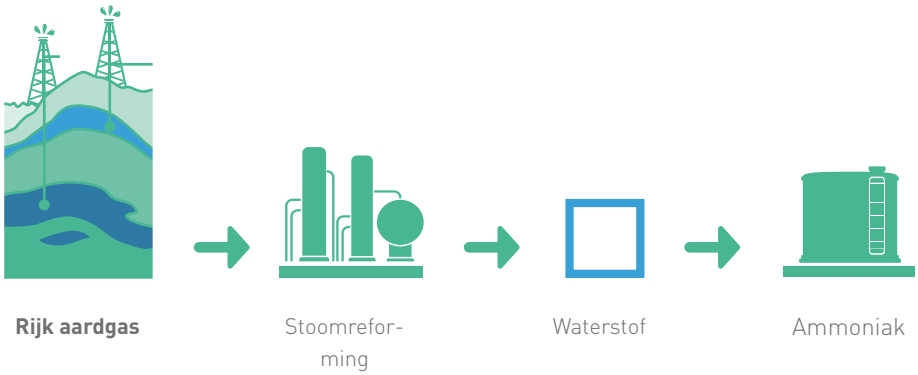

MARKTOVERZICHT

Ondanks neerwaartse vrachtcorrecties in het vierde kwartaal van 2015 bleven de vrachtniveaus voor de **Very Large Gas Carriers** ("VLGC") gezond en waren ze zeer vergelijkbaar met dezelfde periode in 2014.

Tijdens het laatste kwartaal van 2015 werd het al omvangrijke orderboek aangevuld met 14 bijkomende nieuwbouw VLGC's. Momenteel is het equivalent van 35% van de bestaande VLGC-vloot in bestelling. De opleveringen in 2015 vertegenwoordigden al een expansie van 20%.

In het algemeen is de markt van de **Midsize Gas Carriers** ("MGC") in 2015 zeer positief gebleven, vooral dankzij de consistent hoge LPG-volumes op de Atlantische Oceaan, de Noordzee en de Indische Oceaan, met een bijna volledige benutting van de vloot.

Eind 2015 werden nog bijkomend contracten gesloten voor vijf nieuwe schepen, waarmee het orderboek voor het volledig gekoelde segment van 35.000-39.000 m^3 een historisch record bereikte. In de periode 2016-2017 zal het equivalent van de helft van de huidige **Midsize LPG-vloot** worden opgeleverd. Deze marktontwikkelingen zullen vooral vanaf de tweede helft van 2016 een weerslag hebben, met een waarschijnlijke impact op de inleveringen of op nieuwe langlopende contracten.

Op de markt van de **Pressurized** tankers zag de wereldvloot geen verbetering van de vrachttarieven en

DOWNSTREAM MARKT

hield de neerwaartse druk sinds de sterke terugval van 2014 aan. Het grootste gedeelte van de **Pressurized** schepen van EXMAR op de wereldmarkt is voor het restant van 2016 met tijdbevrachtingscontracten gedekt.

Het overaanbod van schepen en de dalende vraag naar petrochemische producten in China (dat meer petrochemische en downstreamproducten in eigen land produceert) hadden samen met andere factoren een negatieve impact op de **Pressurized** sector in de regio.

Toch heerst het algemene gevoel dat een zeer geleidelijk structureel herstel in aantocht is, omdat meer tonnage uit de vaart wordt genomen, het orderboek voor nieuwe **Pressurized** schepen bescheiden is (3% van de totale **Pressurized** vloot) en er nieuwe afzetpunten voor de producten zijn.

Met bijna historisch lage vrachttarieven in het **Pressurized** segment bestaat de kans dat de prijzen niet verder zullen dalen. De markt blijft onzeker, maar de overtuiging groeit dat de tarieven in dit segment tegen eind 2016 weer zouden kunnen stijgen.

HOOGTEPUNTEN VAN 2015

De ***BW Tokyo***, de enige VLGC die EXMAR onder zijn vleugels heeft, is tot medio 2016 onder bevrachtingscontract. Het segment kende in 2015 historisch hoge tarieven en leverde gezonde opbrengsten op, met gedeeltelijk aan de Baltic Freight-index gekoppelde niveaus. Er wordt al onderhandeld over een nieuw contract voor de ***BW Tokyo*** wanneer hij in de zomer van 2016 vrijkomt. De huidige bevrachter, Itochu, werkt al meer dan tien jaar samen met EXMAR.

EXMAR AMMONIAK LADINGEN:

Wereldwijd

19 laadhavens

>2.000.000 ton op 8 schepen

De schepen van EXMAR in het **Midsize** segment zijn niet beschikbaar geweest voor de spotmarkt. Het is nu duidelijk dat 2015 een uitstekend jaar was voor de **Midsize** vloot van het bedrijf. Het grootste gedeelte van de vloot blijft aan het werk en is tot ver in 2016 en nadien onder contract.

Begin 2015 werd de **Midsize LPG-vloot** van EXMAR versterkt met de levering van de ***Warisoulx***, de laatste van de vier tankers van 38.000 m^3 die de Koreaanse scheepswerf Hyundai Mipo heeft gebouwd. Deze laatste levering volgde op de succesvolle levering van de ***Waasmunster***, de ***Waregem*** en de ***Warinsart*** aan EXMAR LPG in het jaar voordien.

De doop van de ***Kaprijke***, in augustus 2015, was een mijlpaal voor de Filippijnen. Dit was immers de eerste LPG-tanker van 38.000 m^3 die door de scheepswerf Hanjin Heavy Industry (HHIC) in Subic Bay werd gebouwd.

Sindsdien heeft EXMAR in de eerste helft van 2016 een tweede nieuw Midsize schip met dezelfde specificaties van HHIC in ontvangst genomen. De ***Knokke*** werd in januari 2016 gedoopt en heeft een tijdbevrachtingscontract met Statoil. De ***Kontich*** (nog te dopen), zal naar verwachting in de tweede helft van 2016 aan dezelfde grote klant worden geleverd. Deze twee schepen zijn elk voor 5 jaar gecharterd. Een derde nog te dopen nieuwbouw wordt in het laatste kwartaal van 2016 verwacht en zal tot eind 2018 voor een klant van eerste rang werken.

EXMAR zal zijn rol als grootste onafhankelijke speler op de **Midsize** markt blijven benutten. Tussen februari 2017 en januari 2018 zal de scheepswerf in Subic Bay vier nieuwe **Midsize** schepen van 38.000 m^3 bouwen. EXMAR heeft alle vertrouwen in interessante inzetmogelijkheden voor deze schepen.

Alle nieuwe **Midsize** LPG-tankers genieten van nieuwe ontwerpprogramma's met een verbeterde capaciteit, een grotere algemene efficiëntie en lagere brandstofkosten (zie de rubriek Energie-efficiëntie).

In het **Pressurized** segment ziet EXMAR nog potentieel voor de petrochemische activiteit binnen Azië. Het zal deze kansen optimaal benutten. EXMAR bevindt zich ook in de dankbare positie dat het weinig of geen blootstelling aan de spotmarkt heeft. 79% van zijn **Pressurized** schepen zijn immers tot de tweede helft van 2016 onder tijdbevrachtingscontract.

Waarschijnlijk zullen sommige oudere **Pressurized** schepen op de markt uit de vaart worden genomen. Er zijn potentiële signalen van een consolidatie van de markt of meer poolingovereenkomsten. Een vermindering van het aantal beschikbare schepen zal de marktomstandigheden positief beïnvloeden.

6

Midsize nieuwbouwschepen voor 28 jaar onder contract bij vooraanstaande klanten.

79%

van de *Pressurized* vloot ingedekt voor 2016.

VOORUITZICHTEN

Voor de **VLGC**'s is de lange vaart op de Atlantische Oceaan en de Pacific problematisch als gevolg van een overaanbod van schepen. De blootstelling van EXMAR aan deze sector is echter beperkt.

Waarschijnlijk zullen er meer opportuniteiten komen voor de groeiende **Midsize** vloot, met een bijkomend LPG-aanbod in de VS waarvoor de nieuwe tonnage zou kunnen worden ingezet die in 2016 beschikbaar wordt. Ook in het segment Ammoniak zijn de vooruitzichten goed. EXMAR heeft zijn aanwezigheid op deze markt recentelijk met langlopende contracten versterkt.

Een van de belangrijke aspecten van de markt wordt zeer waarschijnlijk het beheer van de verhouding tussen de bestaande en nieuwe schepen. EXMAR kan klanten die nieuwe schepen ontvangen package deals aanbieden. De **Midsize** vloot van EXMAR zou dankzij haar variëteit de nieuwe uitdagingen van de markt efficiënt moeten kunnen aanpakken door de beste scheepsprofielen in te zetten, afhankelijk

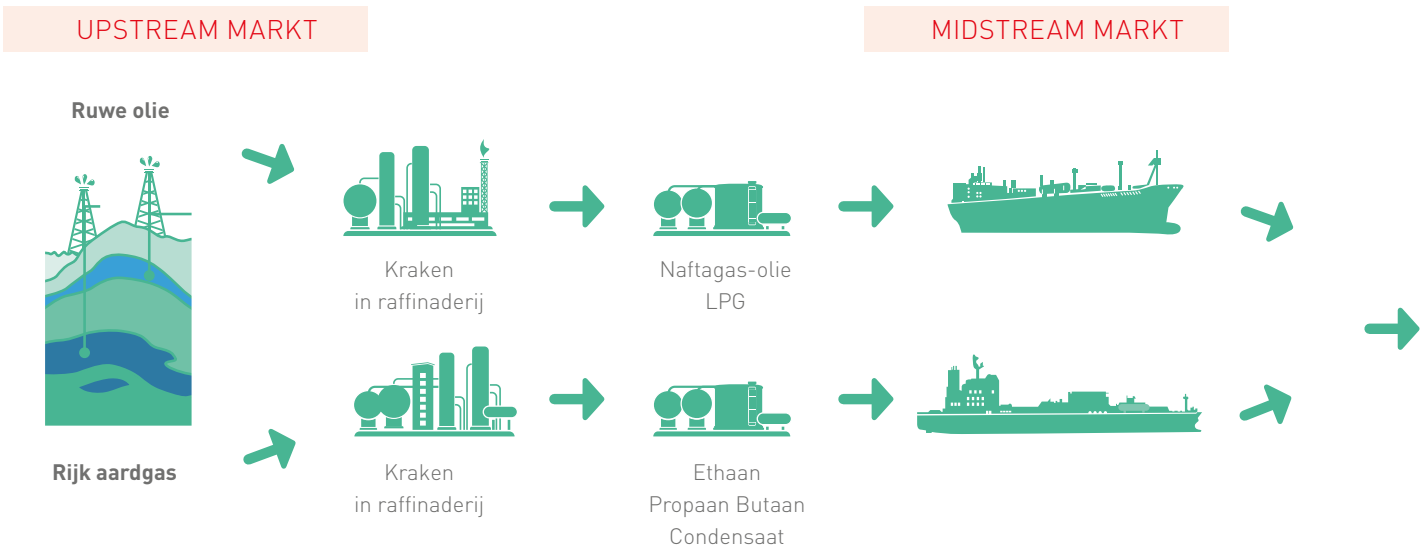

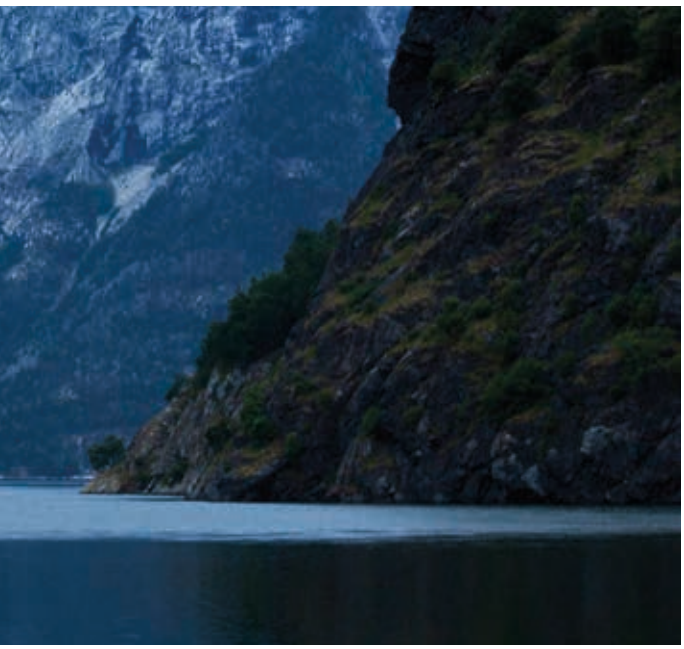

van de vereisten van de toekomstige marktkansen. De nichehandel zal bijzondere aandacht krijgen. De klanten kunnen een beroep doen op de bestaande vloottonnage, die al in positie is en dus indien nodig als back-up kan worden aangeboden.

De vloot van EXMAR werd in 2015 consistent door gevestigde industriële klanten op middellange tot lange basis benut. Dit vormt een solide buffer in het geval van een dalende conjunctuur in 2016.

LPG-vrachten 2015

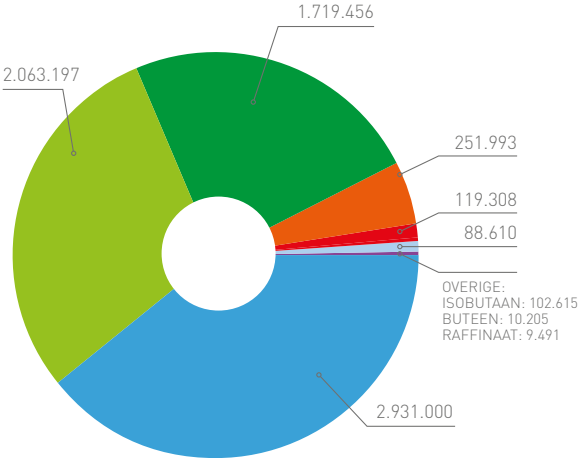

TOTAAL = 7.295.875 MT

- PROPAAN (40,2%)
- AMMONIAK (28,3%)
- BUTAAN (23,6%)
- LPG-MIX (3,4%)
- PROPYLEEN (1,6%)
- BUTADEEN (1,2%)
- ANDERE PETROCHEMISCHE GASSEN (1,7%)

Petrochemisch kraken

petrochemische gassen

Propyleen
VCM
Ethyleen

Brandgas C1
Waterstof
Pygas
BTX

Zware aromaten
C5/C6 niet-aromaten

Stookolie

Ruwe C4's
Butadeen
Gemengde butylenen

DOWNSTREAM MARKT

Polypropyleen (vezels, stoffen, spuitgietproducten, autoaccessoires, speelgoed ...)

Polyvinylchloride (PVC) (buizen, elektrische kabels, kleding, meubilair, gezondheidszorg, vloeren, ...)

Polyethyleen (voedselverpakkingen, flessen voor melk, water en vruchtensap, stroomkabels, chemische containers, spuitgietproducten, ...)

Rubber (autobanden, sportschoenen, ...)

Styreen (schuim, isolatiemateriaal, ...)

Contractuele verbintenissen

SCHEPEN	2H 15	1H 16	2H 16	1H 17	2H 17	1H 18	2H 18
MIDSIZE							
Touraine							
Eupen							
Libramont							
Sombeke							
Brussels							
Brugge Venture							
Antwerpen							
Courcheville							
Bastogne							
Waasmunster							
Warinsart							
Waregem							
Warisoulx							
Kaprijke							
Knokke							
Kontich							
Kortrijk							
Hanjin p126							
Hanjin p127							
Hanjin p135							
Hanjin p136							
SEMIGEKOELD							
Temse							
VLGC							
BW Tokyo							
SCHEPEN MET DRUKTANKS (PRESSURIZED)							
Magdalena / 3.500 m³							
Sabrina / 5.000 m³							
Elisabeth / 3.500 m³							
Debbie / 3.500 m³							
Joan / 3.500 m³							
Helane / 5.000 m³							
Marianne / 3.500 m³							
Angela / 3.500 m³							
Anne / 3.500 m³							
Fatime / 5.000 m³							

◆ = VAST ◆ = ONDER VERBINTENIS ◆ = OPTIE VAN CHARTERER ◆ = OPTIE VAN CHARTERER

Vlootlijst

SCHEPEN	TYPE	CAPACITEIT (m^3)	BOUW JAAR	KLASSE	VLAG	STATUS
VLGC						
BW Tokyo	fr	83.270	2009	NK	Singapore	time chartered
MIDSIZE (LPG / AMMONIAK / PETROCHEMISCHE GASSEN)						
Touraine	fr	39.270	1996	BV	Hong Kong	joint venture
Eupen	fr	38.961	1999	LR	België	joint venture
Libramont	fr	38.455	2006	DNV	België	joint venture
Sombeke	fr	38.447	2006	DNV	België	joint venture
Waasmunster	fr	38.245	2014	LR	België	joint venture
Warisoulx	fr	38.227	2015	LR	België	joint venture
Warinsart	fr	38.213	2014	LR	België	joint venture
Waregem	fr	38.189	2014	LR	België	joint venture
Kaprijke	fr	38.405	2015	LR	België	joint venture
Knokke	fr	38.405	2016	LR	België	joint venture
Brussels	fr	35.454	1997	LR	België	joint venture
Brugge venture	fr	35.418	1997	LR	Hong Kong	joint venture
Bastogne	fr	35.229	2002	DNV	België	joint venture
Antwerpen	fr	35.223	2005	LR	Hong Kong	time chartered
Courcheville	fr	28.006	1989	LR	België	joint venture
NIEUWBOUW SCHEPEN						
Hanjin p102	fr	38.405	juni '16	LR	België	joint venture
Hanjin p103	fr	38.405	okt '16	LR	België	joint venture
Hanjin p126	fr	38.405	febr '17	LR	België	joint venture
Hanjin p127	fr	38.405	juni '17	LR	België	joint venture
Hanjin p135	fr	38.405	sept '17	LR	België	joint venture
Hanjin p136	fr	38.405	jan '18	LR	België	joint venture
SEMIGEKOELD (LPG / AMMONIAK / PETROCHEMISCHE GASSEN)						
Temse (ex Kemira gas)	sr	12.030	1995	DNV	België	Bareboat-in
PRESSURIZED						
Sabrina	pr	5.019	2009	NK	Hong Kong	joint venture
Helane	pr	5.018	2009	NK	Hong Kong	joint venture
Fatime	pr	5.018	2010	NK	Hong Kong	joint venture
Elisabeth	pr	3.542	2009	NK	Hong Kong	joint venture
Magdalena	pr	3.541	2008	BV	Hong Kong	joint venture
Anne	pr	3.541	2010	NK	Hong Kong	joint venture
Angela	pr	3.540	2010	NK	Hong Kong	joint venture
Joan	pr	3.540	2009	NK	Hong Kong	joint venture
Marianne	pr	3.539	2009	NK	Hong Kong	joint venture
Debbie	pr	3.518	2009	NK	Hong Kong	joint venture

DIENSTEN

Naast zijn kernactiviteiten heeft EXMAR Holdings zakelijke belangen in diverse ondernemingen in het verzekeringswezen, de sector van gespecialiseerde reizen, offshoreconsulting en de toelevering aan de maritieme en de offshoresector.

EXMAR Ship Management verzorgt wereldwijd

>90%

van alle LNG-overslag tussen schepen.

EXMAR Ship Management werkt voor de Olie- en Gassector als toonaangevende leverancier van diensten in verschillende domeinen: techniek, bemanning, HSEQ (health, Safety,Environement and Quality) en financieel beheer van maritieme infrastructuur.

Travel PLUS is de grootste onafhankelijke Belgische specialist in luxe- en zakenreizen. Het telt meer dan 1000 klanten.

BELGIBO is een van de snelst groeiende Belgische verzekeringsmaatschappijen, met een groei van 13%.

EXMAR SHIP MANAGEMENT

MARKTOVERZICHT

EXMAR Ship Management is een filiaal van EXMAR dat zich in het management van diverse vaartuigen specialiseert. De vloot omvat **LNG-tankers**, **LNG-hervergassingsschepen**, **VLGC's**, **Midsize** en **Pressurized LPG-tankers**, **FPSO's**, een **drijvende opslag- en hervergassingseenheid** en **offshore accommodatieplatformen**. EXMAR Ship Management beheert deze activa op een creatieve manier voor een groot aantal eigenaren.

Het zijn uitdagende tijden voor scheepseigenaren overal ter wereld. In deze periode van onzekerheid en volatiliteit meent EXMAR Ship Management dat het belangrijker dan ooit is zijn klanten de zekerheid van een betrouwbare en continue dienstverlening te bieden.

De reputatie als leverancier van uitstekende en betrouwbare diensten die EXMAR met hard werken heeft opgebouwd, stelt de klanten in staat om te focussen op hun doelstellingen op korte en middellange termijn, in de wetenschap dat het beheer van hun schepen in de veiligste handen is.

EXMAR bezit meer dan dertig jaar ervaring in het beheer van gastankers. In al die jaren heeft het zeer innovatieve benaderingen ontwikkeld voor het onderhoud en de uitbating van LPG-, LNG- en offshore-eenheden. Het heeft creatief en op een unieke manier samengewerkt met externe klanten, in partnerships die veel verder gaan dan de traditionele relatie tussen een reder en een leverancier van managementdiensten.

Als marktleider in de behandeling van hervergassingseenheden beheert EXMAR Ship Management ongeveer de helft van de wereldvloot van zowel LNG-hervergassingsschepen als drijvende opslag- en hervergassingseenheden.

EXMAR Ship Management heeft de veiligheidscertificeringen ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 29001 en ISO 50001 verkregen.

Het bedrijf speelt ook een belangrijke rol in Taking the Safety LEAD, het initiatief waarmee EXMAR in al zijn activiteiten een veiligheidscultuur integreert. EXMAR Ship Management heeft een reeks initiatieven gelanceerd die tonen dat EXMAR verder gaat dan de naleving van de voorschriften en dat het een sectorleider wil worden in alle aspecten van de veiligheid.

Het aantal schepen onder management groeit aan

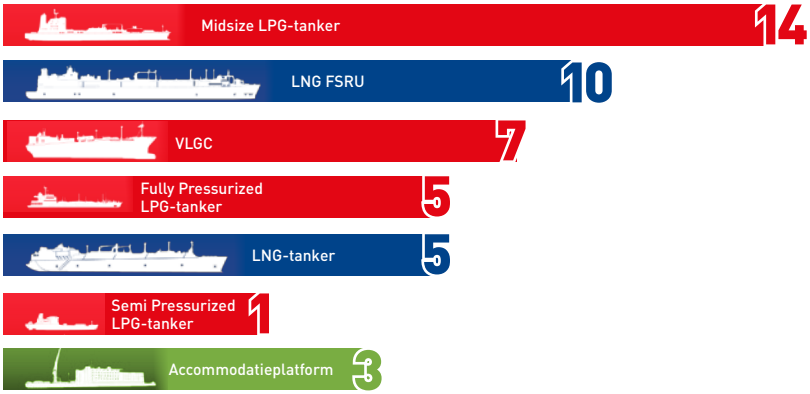

HOOGTEPUNTEN VAN 2015 EN VOORUITZICHTEN

BUSINESSUNIT LNG

Ship Management heeft een succesvolle grootschalige revisie van de LNG-vloot achter de rug, met een record van 421 droogdokdagen in 2015. Deze activiteit speelt een belangrijke rol in de voorbereiding van nieuwe hervergassingsprogramma's in de Verenigde Arabische Emiraten, Pakistan en Puerto Rico. De vaartuigen zijn geüpgraded om hun capaciteit en efficiëntie te verbeteren. Intussen heeft de ***Expedient*** na zijn upgrade in het droogdok de ***Exemplar*** opgezocht in de Escobar LNG-terminal in Argentinië, in een ingewikkeld ballet van schepen die elkaar

vervangen en de hervergassingsactiviteiten hervatten – opnieuw een grote verwezenlijking voor Ship Management.

De businessunit LNG heeft bovendien de LNG-tankers van een van zijn Europese klanten grondig gereviseerd. De primaire membraan van de cargotanks werd vervangen en de automatiseringsprocessen van de motor werden grondig vernieuwd.

EXMAR Ship Management en het team Olie- en Gasinfrastructuur hebben met succes de ***Caribbean FLNG*** in bedrijf gesteld, de eerste op een platform gebaseerde drijvende liquefactie-eenheid.

De eenheid zal in het tweede kwartaal van 2016, na de succesvolle voltooiing van de prestatietests, volledig klaar zijn om te worden opgeleverd.

EXMAR Ship Management heeft in 2015 ook met succes 160 overslagoperaties van LNG tussen schepen voltooid. Het totale aantal overslagen tussen schepen bedraagt nu 887, goed voor de transfer van meer dan 95 miljoen kubieke meter LNG.

BUSINESSUNIT LPG

Met de levering van de 38.000 m^3 ***Warisoulx*** aan zijn nieuwe eigenaar werd de laatste fase afgesloten van de bestelling van vier nieuwe Midsize W-reeks nieuwbouwschepen bij de scheepswerf Hyundai Mipo in Zuid-Korea. Dit was een belangrijke realisatie van Ship Management.
De schepen van de W-reeks zijn nu volledig in bedrijf. Inmiddels verloopt het beheer van acht nieuwbouw LPG-tankers op de scheepswerf Hanjin in Subic Bay, op de Filippijnen, volgens plan. Het eerste van deze schepen, de ***Kaprijke***, werd in 2015 gedoopt en volledig in bedrijf genomen.
De ***Knokke*** werd in februari 2016 opgeleverd en de ***Kontich*** wordt verwacht in de tweede helft van 2016. Deze drie schepen hebben een langlopend tijdbevrachtingscontract met een gevestigde klant van EXMAR. Deze nieuwe Midsize gastankers doen hun voordeel met innovatieve design-doorbraken, zoals een efficiëntere rompvorm die de brandstofefficiëntie en de dienstsnelheid verhoogt.

Medio juli leverde de LPG Unit in Sjanghai de nieuwe Very Large Gas Carrier (VLGC) ***Sirocco*** aan zijn Noorse eigenaar, Avance Gas. Het heeft daarmee in één jaar tijd vier nieuwbouwschepen aan deze klant geleverd, allemaal afkomstig van de Chinese scheepwerf Jiangnan Changxing Heavy Industry Co. Ltd., die voor het eerst gastankers heeft gebouwd.

BUSINESSUNIT OFFSHORE

EXMAR Ship Management zet het succesvolle beheer voort van de FSRU Toscana voor de kust van Livorno (Italië) en van de accommodatieplatformen ***Nunce*** en ***Wariboko*** voor de West-Afrikaanse kust. De West-Afrikaanse markt blijft gezond en de ***Kissama*** is met succes opnieuw ingezet.

VAN EEN LOOPBAAN OP ZEE NAAR DE VERSTERKING VAN DE AANWEZIGHEID VAN EXMAR IN INDIA

"Sinds ik in 2006 naar EXMAR ben gekomen, ben ik altijd aangemoedigd om mijn loopbaan te ontwikkelen, eerst op zee en later aan wal. Mijn verscheidene operationele functies op het hoofdkantoor in Antwerpen en bij EXMAR India waren een uitstekende voorbereiding op mijn huidige positie als Managing Director van EXMAR India. Ik heb ook alle steun gekregen voor mijn levenslange ambitie: een MBA-opleiding. Met onze 130 plaatselijke medewerkers op zee en aan wal willen wij voortbouwen aan de reputatie van EXMAR in India als pionier in het gastransport, de hervergassing en de liquefactie."

KAPITEIN MUKESH YADAV

- Indiër
- Managing Director van het filiaal van EXMAR in India
- Begon zijn loopbaan bij EXMAR in 2006 als Eerste Stuurman van de LPG/C Brussels.
- Diende op LPG/C's, LNG/C's en FSRU's voordat hij tot kapitein van LPG-tankers werd gepromoveerd.
- Werkte 2 jaar op het Antwerpse hoofdkantoor en bij EXMAR India in functies die verband hielden met businessontwikkeling, maritieme en assistent-technische supervisie voor EXMAR Ship Management.
- Studeert momenteel voor een Executive MBA aan de Indian School of Business.

Travel PLUS

Meer dan alleen maar reizen

Travel PLUS, een in Antwerpen gevestigd servicegericht reisbureau, is het grootste onafhankelijke reisagentschap van België.

Het specialiseert zich in recreatieve en zakenreizen en onderscheidt zich van zijn concurrenten door de reisvereisten en -opties van elke individuele klant volledig te onderzoeken om een geschikt persoonlijk reisplan voor te stellen.

Travel PLUS garandeert kwaliteit door oplossingen op maat te ontwerpen voor alle reisverzoeken, zowel in de privésfeer als voor zaken. Een team van 24 reisexperts verzekert een aanbod van topkwaliteit, ook omdat alle medewerkers tijdens opleidingsreizen een rijke ervaring uit de eerste hand hebben opgedaan in alle aspecten van de reisindustrie.

Om zijn klanten nog beter te dienen, heeft Travel PLUS een nieuwe reisapp ontwikkeld en gelanceerd, "mobile shift", die alle relevante informatie op één plaats verzamelt. In februari 2016 lanceerde het bedrijf ook travelplus.be, zijn website met een nieuwe look.

Travel PLUS heeft een gediversifieerde en voor 80% Belgische klantenportefeuille.

De totale omzet van het bedrijf groeide in 2015 met 2%; de activiteiten zijn verdeeld in ongeveer 70% voor de zakensector en 30% voor de recreatiesector.

BELGIBO

BELGIBO Insurance Group (BELGIBO NV) is een onafhankelijke gespecialiseerde verzekeringsmakelaar en leverancier van risico- en claimdiensten met een uitzonderlijke expertise in scheepvaart-, luchtvaart-, industriële, transport-, krediet- en politieke risico's. BELGIBO werkt voor een gevarieerde nationale en globale klantenportefeuille. BELGIBO is in Antwerpen gevestigd en maakt deel uit van de top 10 van de Belgische verzekeringsmakelaars.

In 2015 integreerde BELGIBO met succes FINSERVE Aviation Insurance, een eveneens in Antwerpen gebaseerde makelaar met een internationale portefeuille die gespecialiseerd is in luchtvaartverzekeringen. De fusie zal in het tweede kwartaal van 2016 juridisch worden afgerond.

De geconsolideerde omzetgroei van BELGIBO (met inbegrip van FINSERVE) bedraagt 13%, vergeleken met een gemiddelde groei van 1% voor het geheel van de sector. De EBITDA van het bedrijf steeg in 2015 met 50%. Vooral de maritieme en industriële divisies van het bedrijf hebben een sterke groei gekend.

Het bedrijf zal zich in 2016 toeleggen op een bijkomende gespecialiseerde groei, gecombineerd met aanvullende investeringen in marketing en een nieuw IT-programma.

BELGIBO omvat nu drie grote businessunits:

BIC – BELGIBO Industry & Cargo

De activiteit bouw- en maritieme aansprakelijkheidsverzekeringen heeft een sterke groei gekend, vooral in de segmenten terminals & logistiek en expediteurs. Er ligt nu een nieuw accent op de transportverzekeringen (handelsmaatschappijen/productiebedrijven).

MAS – Marine, Aviation & Special Risks

Het bedrijf blijft zijn klantenbasis in de maritieme sector uitbreiden, van eigenaren van binnenschepen tot operators van VLGC-tankers.

In de luchtvaartsector blijft de klemtoon liggen op het segment van de privé-zakenjets en de helikopters, met een groeiende portefeuille van drones, zweefvliegtuigen en kleine tot middelgrote vliegtuigen.

In termen van nieuwe ontwikkelingen spitsen wij ons toe op de kleine/middelgrote vloot (zowel in de scheepvaart als in de luchtvaart), met enkele successen in het recente verleden.

CMC – BELGIBO Credit Risks

CMC-BELGIBO zal zijn aanwezigheid als makelaar gespecialiseerd in kredietverzekeringen blijven versterken. Vooral in het domein van de bijzondere risico's bestaat er een synergie tussen CMC BELGIBO en BELGIBO. De uitgebreide klantenbasis van het bedrijf blijft bijdragen aan zijn mooie resultaten.

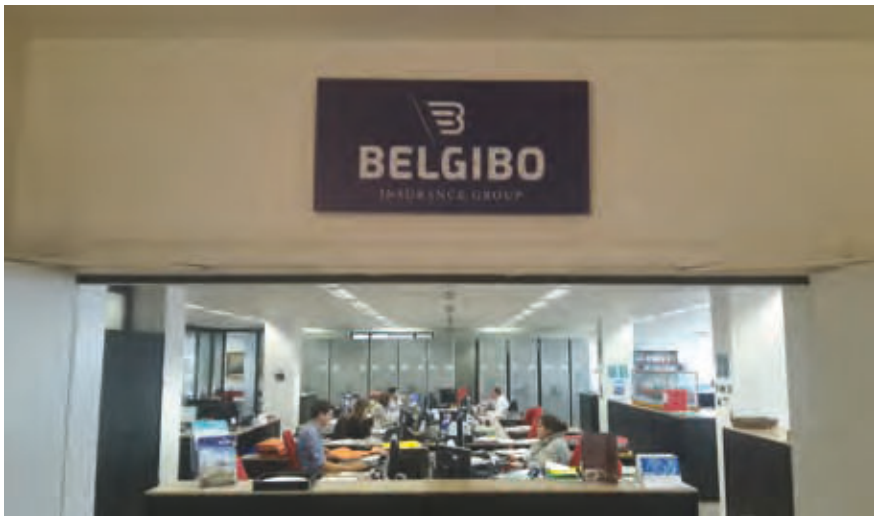

ZORG VOOR VANDAAG, RESPECT VOOR MORGEN

- ONZE MENSEN 48-49
- ENERGIE-EFFICIËNTIE 50-51
- TAKING THE SAFETY LEAD 52-53

ONZE MENSEN

MENSEN – ONS KOSTBAARSTE KAPITAAL

In het licht van de toenemende globalisatie en internationalisatie van de activiteiten van EXMAR, heeft het bedrijf een snelle verandering ondergaan om getalenteerde mensen uit heel de wereld aan te trekken, verder op te leiden en in dienst te houden.

Innovatie is een permanent leerproces voor iedereen. Het komt erop aan de juiste omgeving te scheppen waarin elk individu zijn of haar volle potentieel kan bereiken. De geest van ondernemerschap, openheid en bereidheid om als team oplossingen te ontwikkelen, stelt EXMAR in staat om een stap voor te blijven op zijn concurrenten.

EXMAR tracht deze werkomgeving tot stand te brengen door het juiste evenwicht te scheppen in termen van gender, leeftijd, ervaring en culturele achtergrond. Het bedrijf hecht ook veel belang aan zijn zeevarenden die na een lange staat van dienst aan wal komen. Zij kunnen immers hun praktische kennis toepassen op vrijwel alle aspecten van de corebusiness van EXMAR.

De cijfers spreken voor zich. De statistieken in dit jaarverslag van 2015 geven een beeld van de enorme transformatie van het bedrijf in de afgelopen jaren:

— Het totale personeelsbestand aan wal en op zee nam in 2015 toe tot 1.901 werknemers, een stijging met 9% tegenover 2014 en een algemene groei van net geen 22% sinds 2011.

— De 240 personeelsleden van de filialen van de Groep EXMAR die in 2015 op het hoofdkantoor in Antwerpen werkten, vertegenwoordigen 24 nationaliteiten.

— Het personeel van het hoofdkantoor is gelijkmatig gespreid over de leeftijden van twintig tot zestig jaar. Dit verzekert de continuïteit van het kenniskapitaal en schept projectteams met de juiste mix van jonge en meer ervaren mensen.

— 123 van de 240 medewerkers zijn mannen en 117 zijn vrouwen, zodat de genderbalans bijna is bereikt. Interessant genoeg heeft het bedrijf meer vrouwen dan mannen in de leeftijdsgroep van twintig tot vijftig jaar (95 vrouwen tegenover 80 mannen).

— In 2015 werkten mensen van 24 verschillende nationaliteiten op de schepen en in offshore maritieme infrastructuur van EXMAR Ship Management. Het verloop van de hogere en lagere officieren is bij EXMAR één van de laagste in de sector.

— Op het Antwerpse hoofdkantoor werken in totaal 38 voormalige zeevarenden in diverse functies. Ze vertegenwoordigen iets meer dan 16% van het volledige personeel.

— Het walpersoneel van EXMAR telt in totaal 102 gediplomeerde ingenieurs (alle disciplines samen, met inbegrip van de scheepsbouwkundige ingenieurs). Zij vertegenwoordigen ongeveer 30% van het totale kantoorpersoneel.

Het contact tussen het walpersoneel en de zeevarenden wordt regelmatig onderhouden met jaarlijkse congressen voor de zeevarenden in Antwerpen, Mumbai, Manila, Split, Odessa en Buenos Aires, waar de nieuwste technische en bedrijfsupdates worden gegeven. De zeevarenden ontvangen een gespecialiseerde technische opleiding bij de fabrikanten van onze uitrustingen. Intern worden ze opgeleid om aan de recentste eisen van STCW 2010 te voldoen.

Om het talent aan wal verder te cultiveren en te ontwikkelen, sponsort EXMAR de deelname van zijn personeel aan academische opleidingen, waaronder masters in ingenieurswetenschappen, bedrijfskunde en informatica. Kaderleden van EXMAR geven regelmatig lezingen op scheepvaartscholen, aan universiteiten en andere onderwijsinstellingen. Jonge ingenieurs en kadetten dienen aan boord van schepen van EXMAR of lopen stage in kantoren van de onderneming overal ter wereld. EXMAR Ship Management heeft partnerships van lange duur ontwikkeld met de Maupa School en het PHILCAMSAT opleidingscentrum op de Filippijnen en met het Caribbean Maritime Institute in Kingston, Jamaica. Het rekruteert regelmatig nieuw talent voor zijn groeiende vloot.

Leeftijdsgroep en gender vergelijking in EXMAR hoofdkantoor

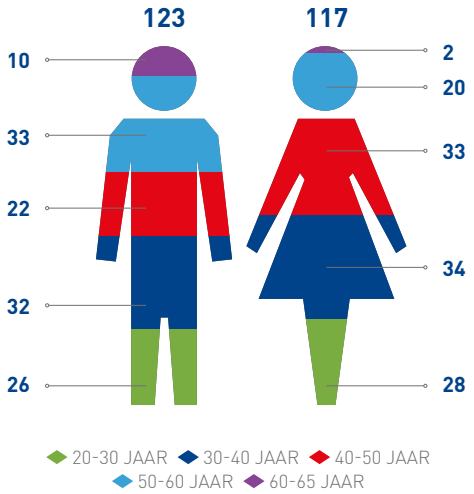

ZEEVARENDEN - EXMAR LPG & LNG zeevarende en offshore expats & lokale bemanning

612 **LNG**
ARGENTIJNEN, BELGEN, CANADEZEN, OEKRAÏNERS, KROATEN, INDIËRS, ITALIANEN, MAROKKANEN, NEDERLANDERS, POLEN, SENEGALEZEN, TUNESIËRS, AMERIKANEN, JAMAÏCANEN

880 **LPG**
BELGEN, BULGAREN, OEKRAÏNERS, LITOUWERS, KROATEN, INDIËRS, NEDERLANDERS, FILIPIJNEN, POLEN, RUSSEN, JAMAÏCANEN, TRINIDEZEN

65 **OFFSHORE**
BELGEN, BULGARAN, KROATEN, COLOMBIANEN, NEDERLANDERS, FRANSEN, INDIËRS, ITALIANEN, JAMAÏCANEN, LITOUWERS, LIBANEZEN, POLEN, POEMENEN, SPNAJAARDEN, OEKRAÏNERS

ENERGIE-EFFICIËNTIE

MAXIMALE ENERGIE-EFFICIËNTIE – MINIMAAL BRANDSTOFVERBRUIK

EXMAR zet zijn inspanningen voor een maximale energie-efficiëntie en een minimaal brandstofverbruik voort in het kader van zijn inzet voor het verkleinen van zijn ecologische voetafdruk. Innovatieve ontwerpen en creatieve aanpassingen van de schepen zijn cruciale domeinen waarin al veel bereikt is.

In de ontwerpfase van de schepen gebruiken EXMAR en de **scheepswerven multicriteria-optimalisatiesoftware**. Daardoor is het ontwerp van de schepen beter afgestemd op de realiteit van de werkomstandigheden in de volledige levenscyclus van het schip. Traditioneel worden schepen ontworpen met de beste optimalisatiecriteria voor goed weer, wat niet ideaal is voor het dagelijkse beheer van het brandstofverbruik en voor de energie-efficiëntie. Een ander aspect van de multicriteria-optimalisatieprogramma's is de overgang naar multifunctionele bulbstevens die in alle situaties goed presteren en niet alleen uitblinken in zeeproeven met ballast.

De geavanceerde computerprogramma's maken een oneindig aantal incrementele aanpassingen van een aantal cruciale parameters mogelijk om de prestaties van het schip te maximaliseren. Aanpassingen van de romp en de schroef zijn eveneens voorbeelden van een beter beheer van het brandstofverbruik.

EXMAR haalt het maximum uit softwaretools die veel bijdragen aan de energie-efficiëntie en de optimalisatie van het brandstofverbruik. Vier klassen van EXMAR-schepen zijn nu uitgerust met **VICUS** en **ECO ASSISTANT**, twee optimalisatieprogramma's die de kapiteins veel meer informatie geven over de beste trim, afhankelijk van de lading, om brandstof te besparen.

Het bedrijf heeft onlangs zijn **Ship Energy Efficiency Management Plan (SEEMP)** herzien en opnieuw gelanceerd. Alle schepen van de vloot van EXMAR maken nu gebruik van dit operationele stuurprogramma. Het geeft de basiswaarden voor een maximale brandstofbesparing van elk schip. SEEMP levert elk kwartaal datasets die men kan gebruiken voor een driemaandelijkse rapportering aan de reders en de charters.

KYMA is een ander programma dat de prestaties van de schepen verbetert; het maakt een diagnose van de stoominstallatie, zodat men ze beter kan regelen en onderhouden en dus de efficiëntie van de machines kan verbeteren.

Binnenkort zal EXMAR zijn **Combustion Analyser Trend Software** implementeren, een programma dat speciaal voor verbrandingsmotoren ontworpen is. Het geeft metingen per milliseconde van de prestatie van de brandstofinjectiepompen en maximaliseert de cilinderdruk in de volledige cyclus van de dieselmotor. De efficiëntie van de dieselmotoren wordt gemeten, zodat men aanpassingen kan aanbrengen die de kwaliteit van de verbranding verbeteren en dus het brandstofverbruik tot het minimum beperken.

De planning van de conditionering van de vracht maakt het mogelijk om de koeling van de cargo op de LPG-tankers te optimaliseren. Ook dit is een nuttig instrument in het streven naar meer energie-efficiëntie.

EXMAR zal de energie-efficiëntie van al zijn activa in 2016 blijven verbeteren. EXMAR heeft zijn inzet voor meer energie-efficiëntie bewezen met het verkrijgen van de ISO 50001-certificering en is niet van plan om op zijn lauweren te rusten.

De praktijkopleiding van de medewerkers aan boord en de grotere inzet van het personeel voor energie-efficiëntie zijn de beste instrumenten waarover EXMAR beschikt om de grote investeringen in energie-efficiëntie die het heeft gedaan en blijft doen maximaal te laten renderen.

De nieuwe Midsize LPG-tanker *Knokke* is uitgerust met een scrubber (gaswasser) voor zware stookolie.

Beperkt >95%
van de SOx-uitstoot

Beperkt >60%
van de uitstoot van fijnstof

TAKING THE SAFETY LEAD

EEN VEILIGHEIDSMENTALITEIT CULTIVEREN

Taking the Safety LEAD is in de afgelopen twaalf maanden nog sterker in de cultuur en de werkomgeving van EXMAR geïntegreerd.

Het initiatief Taking the Safety LEAD is eerst en vooral bedoeld om bij alle medewerkers van EXMAR een veiligheidsmentaliteit te bevorderen. EXMAR heeft van begin af aan naar de veiligheidsnormen van de sector gekeken en beslist dat het méér wou doen. Daarom heeft het tijd en middelen geïnvesteerd in de ontwikkeling van dit initiatief.

Eén van de belangrijkste elementen van Taking the Safety LEAD is het idee dat een veiligheidsmentaliteit niet van bovenaf wordt opgelegd. Het komt erop aan een werkdynamiek te scheppen die alle medewerkers aanmoedigt om altijd de beste veiligheidspraktijken toe te passen, omdat ze van de juistheid van die aanpak overtuigd zijn. Er is veel nagedacht over de uitdaging om het glazen plafond van de naleving te doorbreken. Om vooruitgang te boeken, heeft EXMAR samengewerkt met Green-Jacobsen, dat een volledige veiligheidsaudit in heel het bedrijf heeft uitgevoerd. Meer dan 120 mensen werden geïnterviewd, van het top- en middenkader tot zeevaarders op de schepen en kantoorpersoneel.

Na de veiligheidsaudit werden meerdere acties ondernomen, waaronder twee interne, op maat gemaakte opleidingsprogramma's die EXMAR sinds 2014 implementeert.

Het eerste is de **Safety Mindset Training** voor scheepsgezellen en junior officieren. De opleiding werkt aan de veiligheidsmentaliteit door ervoor te

zorgen dat de mensen na de cursus een duidelijk, standaard begrip hebben van de beste veiligheidspraktijken en een gemeenschappelijk vocabularium dat bijdraagt aan een veiligheidsmentaliteit. Ongeveer 500 junior officieren en scheepsgezellen hebben de cursus tot nu toe voltooid.

Het tweede programma, de **Safety Leadership Course**, is bedoeld voor het kader en voor cruciaal kantoorpersoneel. Het leidt hen op tot ambassadeurs van de veiligheidscultuur, rolmodellen die zowel aan boord als op kantoor een cultuur van open communicatie over de veiligheid kunnen scheppen. Ongeveer 150 kaderleden en cruciale leden van het kantoorpersoneel hebben deze training gevolgd.

De opleidingsprogramma's vinden plaats op verschillende locaties zoals Manila, Split, Odessa, Antwerpen, Mumbai en Kingston, Jamaica. Elk jaar organiseert EXMAR een aantal werknemers conferenties rond de wereld, en Taking the Safety LEAD is steeds opvallend aanwezig op deze evenementen.

Het programma is altijd interactief geweest, met gestimuleerde werknemers om zowel feedback te geven over de ontwikkelling van het programma als praktische input te leveren en gedragsmatig advies zowel aan boord van de schepen als in de kantoren.

Na elk contract, krijgt een zeevarende een enquête over de veiligheid om de vooruitgang op te meten.

Taking the Safety LEAD is gekoppel aan 5 veiligheidsregels– the safety-I's™: Inzicht, Innovatie, Integratie, Invloed en Interventie. Een set communicatie-instrumenten werd ontwikkeld om de safety I's toe te passen en zich eigen te maken, zoals een safety mindset spel en een begeleidend handboek.

Het veiligheidsspel werd gespeeld tijdens een aantal EXMAR conferenties en zal nu aan boord van de schepen gebruikt worden als deel van het veiligheidsprogramma dat zeven korte trainingsoefeningen omvat. Deze oefeningen zullen zo leiden tot het omzetten van het Safety LEAD mindsetspel in de praktijk. De oefeningen zijn gelinkt aan de specifieke taken met betrekking tot veiligheid die gelden aan boord.

WOORDENLIJST

BOPD	Olievaten per dag
BTX	Mengeling van benzeen, tolueen en xyleen
C4	Ruwe betadine
CEO	Chief Executive Officer
CoA	Bevrachtingscontract
COSO	Committee of Sponsoring Organizations
COP21	Klimaat Conferentie Parijs (december 2015)
DVO	DV Offshore
EBIT	Earnings before interest and taxes
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation, and amortization
EGS	Exhaust Gas Scrubber
EOC	Exmar Offshore Company
EPCC	Engineering Procurement Construction and Commissioning
EPCIC	Engineering Procurement Construction and Installation and Commissioning
FEED	Voorzijde en techniek en design
FID	Full Investment Decision
FLNG	Drijvende liquefactie eenheid
FPS	Drijvend produciesysteem
FPSO	Drijvend productie-, opslag-, en overslagsysteem
FSMA	Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten
FSRU	Drijvende hervergassingseenheid
GAAP	Algemeen aanvaarde beginselen van boekhoudrecht
GE	General Electric
HHIC	Hanjin Heavy Industries and Construction
HFO	Zware stookolie
HSEQ	Gezondheid, Veiligheid en Milieu
HMRC	UK belastingdienst
IAS	Internationale boekhoudstandaard
IASB	Internationale boekhoudstandaard raad
ICBC	Industrial and Commercial Bank of China
IFRS	Internationale financiële rapportering standaard
ISO	Internationale Organisatie voor Standaardisatie
JV	Joint venture
k	1.000
KRO	Key Risk Officers
LNG	Vloeibaar aardgas
LNG/C	Vloeibare aardgas tanker
LNG/RV	Hervergassingsschip voor voeibaar aardgas
LPG	Vloeibaar petroleumgas
LPG/C	Vloeibaar petroleumgastanker
MGC	Middelgrote gastanker
Midsize	20.000 m^3 to 40.000 m^3
MMBTU	Million British Thermal Unit
MMSCFD	Miljoenen kubieke voeten per dag
MTPA	Miljoen ton per jaar
NH_3	Ammoniak
NYSE	New York Stock Exchange
OGIS	Offshore Oil and Gas Infrastructure Services
OHSAS 18001	Een internationaal beroepsmatig gezondheids- en veiligheidsmanagement systeem specificatie
OLT	Offshore LNG Toscane
PEP	Pacific Exploration and Production
Petchems	Petrochemisch
PGT25+	Gas turbine
PMT	Per metriek ton
PoA	Haven van Antwerpen
PVC	Polyvinyl Chloride
RPM	Rotation per minute
SDP	Personeelsontwikkeling programma
SEEMP	Schip energie efficientie management plan
SPM	Single Point Mooring
SPOS	Schip Prestatie Optimalisatie Systeem
STCW	Standaarden van training, certificatie en wachtdienst
STS	Ship-to-ship
tbn	Nog te benoemen
TC	Tijdcharter
U/C	In aanbouw
UK	Verenigd Koninkrijk
ULCV	Zeer groot container schip
UM	Onder schip management
US	Verenigde Staten
USA	Verenigde Staten van Amerika
USD	Verenigde Staten Dollar
VCM	Vinyl Chloride Monomeer
VLGC	Zeer grote gastanker
VPM	Vaartuig Prestatie Toezicht
WAF	West Africa

COLOFON

RAAD VAN BESTUUR

Baron Philippe Bodson – Voorzitter
Nicolas Saverys – CEO
Ludwig Criel
Patrick De Brabandere – COO
Howard Gutman
Jens Ismar
Ariane Saverys
Barbara Saverys
Pauline Saverys
Guy Verhofstadt
Baron Philippe Vlerick

DIRECTIECOMITÉ

Nicolas Saverys – Chief Executive Officer
Patrick De Brabandere – Chief Operating Officer
Miguel de Potter – Chief Financial Officer
Pierre Dincq – Managing Director Shipping
Bart Lavent – Managing Director
LNG Infrastructure
David Lim – Managing Director Offshore
Marc Nuytemans – CEO EXMAR Shipmanagement

COMMISSARIS

KPMG – Bedrijfsrevisoren
Vertegenwoordigd door Filip De Bock

COLOFON

EXMAR NV
De Gerlachekaai 20
2000 Antwerpen
Tel: +32(0)3 247 56 11
Fax: +32(0)3 247 56 01

Ondernemingsnummer: 0860 409 202
RPR Antwerp
Website: www.exmar.com
E-mail: corporate@exmar.be

CONTACT

- Alle persberichten van EXMAR kunnen geraadpleegd worden op de website: www.exmar.be
- Vragen kunnen telefonisch gesteld worden op het nummer +32(0)3 247 56 11 of per mail via corporate@exmar.be, ter attentie van Patrick De Brabandere (COO), Miguel de Potter (CFO) of Mathieu Verly (Secretaris)
- Gedrukte jaarverslagen en halfjaarverslagen kunnen worden aangevraagd op: annualreport@exmar.be

De Nederlandstalige versie van dit jaarverslag moet als officiële versie worden beschouwd.

Design: Thecrewcommunication.com

FINANCIËLE KALENDER

Aandeelhoudersvergadering	17 mei 2016
Voorlopige resultaten 1e semester 2016	28 juli 2016
Definitieve resultaten 1e semester 2016	2 september 2016
Resultaten 3e kwartaal 2016	27 oktober 2016
Voorlopige resultaten 2016	26 januari 2017
Aandeelhoudersvergadering	16 mei 2017

EXMAR

EXMAR

GOVERNANCE & FINANCIEEL VERSLAG 2015

EXMAR

Inhoud

1. CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING
Remuneratieverslag
Interne controle- en risicobeheersystemen

17. JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

23. 1. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
23. Geconsolideerde balans
24. Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde resultaten en geconsolideerd overzicht van niet-gerealiseerde resultaten
25. Geconsolideerd kasstroomoverzicht
26. Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

28. TOELICHTING
28. 1. Waarderingsregels
40. 2. Segmentrapportering
44. 3. Reconciliatie segmentrapportering
46. 4. Overige bedrijfsopbrengsten
46. 5. Overige bedrijfskosten
46. 6. Personeelskosten
47. 7. Financiële opbrengsten/kosten
48. 8. Winstbelastingen
49. 9. Operationele activa
50. 10. Andere materiële vaste activa
51. 11. Immateriële activa
52. 12. Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures
53. 13. Financiële informatie geassocieerde ondernemingen en joint ventures
56. 14. Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures
57. 15. Voor verkoop beschikbare beleggingen
57. 16. Handels- en overige vorderingen
58. 17. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen
58. 18. Kas en kasequivalenten
58. 19. Kapitaal en reserves
60. 20. Winst per aandeel
61. 21. Rentedragende leningen
63. 22. Aandelenopties
64. 23. Pensioenvoordelen - te bereiken doel plan
66. 24. Voorzieningen
66. 25. Handels- en overige schulden
67. 26. Financiële risico's en financiële instrumenten
71. 27. Operationele leasingovereenkomsten
72. 28. Investeringsverplichtingen
73. 29. Voorwaardelijke verplichtingen
73. 30. Verbonden partijen
75. 31. Groepsentiteiten
76. 32. Gehanteerde wisselkoersen
77. 33. Vergoeding aan de commissaris
77. 34. Gebeurtenissen na balansdatum

78. VERKLARING MET BETREKKING TOT HET GETROUW BEELD

79. VERSLAG VAN DE COMMISSARIS

82. 2. STATUTAIRE REKENINGEN

Corporate Governance Verklaring

Het Corporate Governance Charter van EXMAR werd op 31 maart 2010 door de Raad van Bestuur goedgekeurd en kan op de website van EXMAR (www.exmar.be) geraadpleegd worden. Dit Charter wordt aangepast in functie van de ontwikkelingen inzake deugdelijk bestuur en de toepasselijke regelgeving.

EXMAR streeft ernaar de hoogste normen van deugdelijk bestuur te hanteren.

EXMAR belooft zich te houden aan de negen principes van de Belgische Corporate Governance Code, op 12 maart 2009 gepubliceerd door de Commissie Corporate Governance:

1) De Vennootschap past een duidelijke governancestructuur toe;

2) De Vennootschap heeft een doeltreffende en efficiënte Raad van Bestuur die beslissingen neemt in het vennootschapsbelang;

3) Alle bestuurders geven blijk van integriteit en toewijding;

4) De Vennootschap heeft een rigoureuze en transparante procedure voor de benoeming en de beoordeling van haar Raad en zijn leden;

5) De Raad van Bestuur richt gespecialiseerde Comités op;

6) De Vennootschap werkt een duidelijke structuur uit voor het uitvoerend management;

7) De Vennootschap vergoedt de bestuurders en de leden van het uitvoerend management op een billijke en verantwoorde wijze;

8) De Vennootschap gaat met de aandeelhouders en de potentiële aandeelhouders een dialoog aan, gebaseerd op een wederzijds begrip voor elkaars doelstellingen en verwachtingen;

9) De Vennootschap waarborgt een passende openbaarmaking van haar Corporate Governance.

Dit Charter is ook van toepassing op alle gelieerde ondernemingen van EXMAR. Het Corporate Governance Charter bevat een samenvatting van de regels en principes waarrond het Corporate Governance beleid van EXMAR georganiseerd is, en is gebaseerd op de bepalingen van EXMAR's statuten, het Belgische Wetboek van Vennootschappen en de Belgische Corporate Governance Code van 2009.

In het hoofddeel geeft de Raad van Bestuur toelichting over het gevoerde beleid inzake deugdelijk bestuur, de bestuursstructuur en de werking van de Raad en zijn Comités, een beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersingssystemen en het remuneratieverslag.

Indien van toepassing wordt uitleg verstrekt over de afwijkingen tijdens het afgelopen boekjaar op bepaalde bepalingen van de Code in overeenstemming met het "pas toe of leg uit" principe.

De maatregelen die door EXMAR werden genomen voor de naleving van wetgeving en regels inzake handel met voorkennis, corruptie, witwaspraktijken, competitie, sancties en dergelijke meer worden eveneens beschreven.

1. DEFINITIES

In dit Charter worden de volgende definities gehanteerd:

Charter: het Corporate Governance Charter.

Code: de Belgische Corporate Governance Code.

Groep: de Vennootschap alsook de ondernemingen onder de zeggenschap van de Vennootschap.

Raad: de Raad van Bestuur van de Vennootschap.

Auditcomité: het Comité opgericht conform artikel 526bis van het Wetboek van Vennootschappen.

CEO: de Chief Executive Officer van de Vennootschap, i.e. de persoon belast met de dagelijkse leiding van de Vennootschap.

Voorzitter van de Raad: de persoon door de bestuurders benoemd om op te treden als Voorzitter.

Commissaris: de commissaris van de Vennootschap die verantwoordelijk is voor de controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap.

Interne auditor: de Vennootschap wordt bij de uitoefening van haar interne controlewerkzaamheden bijgestaan door een interne auditor.

Remuneratiecomité: het Comité opgericht conform artikel 526quater van het Wetboek van Vennootschappen.

2. DE VENNOOTSCHAP

2.1 Zetel van de Vennootschap

De Gerlachekaai 20, 2000 Antwerpen, België.

BTW BE 0860 409 202, RPR Antwerpen.

2.2 Oprichtingsdatum en statutenwijzigingen

De Vennootschap werd opgericht bij notariële akte op 20 juni 2003, verschenen in de bijlage bij het Belgisch Staatsblad van 30 juni 2003, onder nummer 03072972 en van 4 juli 2003, onder nummer 03076338.

De statuten werden meermaals gewijzigd en voor het laatst blijkens akte verleden voor notaris Benoit De Cleene te Antwerpen, als vervanger van zijn collega notaris Patrick Van Ooteghem te Temse, op 19 mei 2015, gepubliceerd in de bijlage bij het Belgisch Staatsblad van 11 juni 2015, onder nummer 15082595.

2.3 Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal bedraagt USD 88.811.667, is volledig volgestort en wordt vertegenwoordigd door 59.500.000 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. Voor de toepassing van de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen is de referentiewaarde van het kapitaal vastgesteld op EUR 72.777.924,85.

In de loop van 2015 vonden geen kapitaalswijzigingen plaats.

2.4 Toegestaan kapitaal

Overeenkomstig het Belgisch Wetboek van Vennootschappen kan de Raad van Bestuur van de aandeelhouders de bevoegdheid krijgen om, in een periode van vijf jaar, het kapitaal te verhogen tot een welbepaald bedrag en binnen bepaalde grenzen.

Bij beslissing van de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 15 mei 2012, werd aan de Raad van Bestuur de bevoegdheid verleend om, binnen de termijn van vijf jaar te rekenen van de datum van de bekendmaking van het besluit, in één of meerdere malen, op de wijze en tegen de voorwaarden die de Raad van Bestuur zal bepalen, het kapitaal te verhogen met een maximumbedrag van USD 12.000.000, de referentiewaarde voor toepassing van de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen is EUR 7.703.665,66. Het bijzonder verslag van de Raad van Bestuur werd opgesteld conform de bepalingen van artikel 604 van het Wetboek van Vennootschappen.

2.5 Statuten, Algemene Vergaderingen, deelname, uitoefening van het stemrecht

De jaarlijkse Algemene Vergadering vindt plaats op de derde dinsdag van de maand mei om 14.30 uur.

De regels voor bijeenroeping, de deelname, het verloop van de vergadering, de uitoefening van het stemrecht, wijziging van de statuten, benoemingen van de leden van de Raad van Bestuur en de Comités zijn opgenomen in de gecoördineerde statuten en het Corporate Governance Charter van de Vennootschap, beiden beschikbaar op de website van de Vennootschap (investor relations).

2.6 Inkoop eigen aandelen

Op 20 mei 2014 heeft de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders de Raad van Bestuur van EXMAR gemachtigd om eigen aandelen in te kopen binnen welbepaalde koersvorken en dit gedurende een periode van vijf jaar.

Het aantal eigen aandelen in portefeuille bedroeg per 31 december 2015 4,66%, hetzij 2.774.133 aandelen.

Op 13 november 2015 maakte EXMAR bekend dat, in overeenstemming met het mandaat om aandelen in te kopen, op

12 november 2015 245.978 niet-gedematerialiseerde aandelen werden ingekocht. Deze aandelen werden verkocht op grond van de wet van 14 december 2005 houdende afschaffing van de effecten aan toonder.

2.7 Aandelen en aandeelhouders

Het EXMAR-aandeel is genoteerd op NYSE Euronext Brussels en maakt deel uit van de Bel Mid index. (Euronext: EXM).

In de loop van 2015 ontving EXMAR NV geen kennisgevingen in het kader van de transparantiewet van 2 mei 2007.

Overeenkomstig artikel 74§6 van de wet op de openbare overnamebiedingen van 1 april 2007 heeft Saverex NV op 15 oktober 2007 (update op 27 augustus 2015) aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) gemeld dat zij meer dan 30% houdt van de effecten met stemrecht in EXMAR NV, genoteerde Vennootschap.

De wettelijke informatie werd bekendgemaakt op de website (**www.exmar.be**).

De Vennootschap heeft geen kennis van afspraken gemaakt tussen aandeelhouders.
Er zijn geen statutaire beperkingen voor overdracht van aandelen.

3. RAAD VAN BESTUUR EN COMITÉS

Naam	Functie en aard mandaat	Einde mandaat
RAAD VAN BESTUUR		
Baron Philippe BODSON	voorzitter (niet-uitvoerend)	2018
Nicolas SAVERYS	uitvoerend bestuurder	2018
Patrick DE BRABANDERE	uitvoerend bestuurder	2018
Howard GUTMAN	onafhankelijk bestuurder	2017
Jens ISMAR	onafhankelijk bestuurder	2016
Guy VERHOFSTADT	onafhankelijk bestuurder	2016
Ludwig CRIEL	niet-uitvoerend bestuurder	2017
Ariane SAVERYS	niet-uitvoerend bestuurder	2018
Pauline SAVERYS	niet-uitvoerend bestuurder	2018
Baron Philippe VLERICK	niet-uitvoerend bestuurder	2017
Barbara SAVERYS	niet-uitvoerend bestuurder	2018

De onafhankelijke bestuurders: Howard Gutman, Jens Ismar en Guy Verhofstadt beantwoorden aan de onafhankelijkheidscriteria van artikel 526 van het Wetboek van Vennootschappen.

3.1 Functie – opdracht – samenstelling

De Raad van Bestuur is het hoogste beslissingsorgaan van de Vennootschap en heeft alle bevoegdheden met uitzondering van deze die door het Wetboek van Vennootschappen of de gecoördineerde statuten voorbehouden zijn aan de Algemene Aandeelhoudersvergadering.

De Raad van Bestuur streeft het succes van de Vennootschap op lange termijn na, voorziet hiervoor het nodige leiderschap en zorgt ervoor dat risico's geïdentificeerd en beheerd kunnen worden. De Raad is verantwoordelijk voor de algemene strategie en waarden van EXMAR, gebaseerd op de sociale, economische en ecologische verantwoordelijkheid, genderdiversiteit en diversiteit in het algemeen. De bevoegdheden en de werking van de Raad van Bestuur worden in extenso beschreven in het Corporate Governance Charter.

Aan de bestuurders wordt tijdig een dossier bezorgd met alle informatie voor de beraadslaging over de agendapunten.

De beslissingen in de Raad van Bestuur worden genomen in overeenstemming met artikel 22 van de statuten dat onder meer voorziet dat, ingeval van staking van stemmen, de stem van de voorzitter doorslaggevend is. Tot op heden heeft zich een dergelijke staking van stemmen niet voorgedaan.

Bestuurders die een belangenconflict hadden met betrekking tot een agendapunt hebben dit gemeld en hebben zich gedragen naar de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen.

De Raad van Bestuur is samengesteld uit leden met uiteenlopende professionele achtergronden die een breed spectrum aan ervaring vertegenwoordigen.

De Raad van Bestuur bestaat uit een voldoende aantal bestuurders om een goede werking toe te laten, rekening houdend met de specificiteit van de Vennootschap.

Betreffende de genderdiversiteit op het niveau van de Raad van Bestuur voorziet artikel 7 van de wet van 28 juli 2011 dat vennootschappen met een free float van minder dan 50% over een termijn van acht jaar (in plaats van zes jaar) beschikken om zich te regulariseren.

Bij toekomstige benoemingen zullen de nodige maatregelen worden genomen opdat de opgelegde quota vanaf 1 januari 2019 bereikt zijn.

3.2 Activiteitenverslag

De Raad van Bestuur heeft in 2015 zeven vergaderingen gehouden, waarvan twee telefonisch. Alle vergaderingen werden gehouden onder het voorzitterschap van de heer Bodson.

Op de vergadering van 12 juni 2015 waren de heren Guy Verhofstadt en Philippe Vlerick verontschuldigd.

Op de vergadering van 21 september 2015 was de heer Guy Verhofstadt verontschuldigd.

Naast de uitoefening van de bevoegdheden voorzien door de wet, de statuten en het EXMAR Charter behandelde de Raad van Bestuur onder meer de volgende onderwerpen:

- de bedrijfsstrategie, de waarden en de structuur van de Vennootschap;
- budgetten;
- tussentijdse resultaten en vooruitzichten;
- overzicht van de gang van zaken bij de dochterondernemingen;
- de operationele en financiële toestand;
- investeringen en desinvesteringen in materiële vaste activa;
- financiën;
- materiële vaste activa en deelnemingen;
- portefeuille en kasstroom;
- vloot;
- in- en verkoop van eigen aandelen; en
- de strategie en de gang van zaken per divisie.

Daarenboven heeft de Raad van Bestuur twee keer vergaderd over de Flex-transactie.

4. AUDITCOMITÉ

Naam	Functie en aard mandaat	Einde mandaat
AUDITCOMITÉ		
Ludwig Criel	voorzitter (niet-uitvoerend bestuurder)	2017
Baron Philippe Bodson	niet-uitvoerend bestuurder	2018
Baron Philippe Vlerick	niet-uitvoerend bestuurder	2017
Jens Ismar	onafhankelijk bestuurder	2016

4.1 Functie – Opdracht – Samenstelling

Het Auditcomité functioneert in overeenstemming met artikel 526bis van het Wetboek van Vennootschappen. De Raad van Bestuur heeft aan het Auditcomité, binnen zijn domein, de ruimste onderzoeksbevoegdheden toegekend.

Het Auditcomité verleent bijstand aan de Raad van Bestuur met betrekking tot zijn toezichtverantwoordelijkheden en controle in de meest ruime zin. Het Auditcomité is contactpunt voor zowel de interne auditor als de commissaris.

Omwille van hun diploma, hun loopbaan in verschillende multinationale groepen en hun huidige professionele werkzaamheden beschikken alle leden over de vereiste expertise inzake accounting en auditing en zijn zij vertrouwd met financiële verslaggeving, boekhoudstandaarden en risico's.

De Corporate Governance Code voorziet dat minstens de helft van de leden van het Auditcomité onafhankelijk moet zijn. Artikel 526bis van het Wetboek van Vennootschappen en het EXMAR Corporate Governance Charter voorzien dat minstens één lid onafhankelijk is. De Raad van Bestuur is van mening dat de samenstelling van het Auditcomité voldoet aan het doel van de Wet.

4.2 Activiteitenverslag

De specifieke verantwoordelijkheden zijn uiteengezet in een Audit Charter dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 31 maart 2011 en dat werd gewijzigd op 25 maart 2015.

In 2015 vonden vier vergaderingen plaats, telkens in aanwezigheid van alle leden met uitzondering van de vergadering van 25 maart 2015, waar de heer Jens Ismar verontschuldigd was, en de vergadering van 3 september 2015, waar de heer Philippe Bodson verontschuldigd was. De commissaris en de interne auditor waren tijdens twee vergaderingen aanwezig.

Tijdens de vergaderingen werden de kwartaal-, halfjaar- en jaarcijfers onderzocht en besproken voordat deze aan de Raad van Bestuur werden voorgelegd.

Het Auditcomité heeft zich verder gebogen over specifieke financiële aangelegenheden die gedurende het jaar aan de orde kwamen, het adviseren aan de Raad van Bestuur, alsook de toepassing van artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen.

Andere agendapunten waren:

- de opvolging van de interne audits;
- aanbevelingen van de Raad van Bestuur in verband met de herbenoeming van de commissaris;
- rapportering van de taken van het Auditcomité;
- compliance en Riskcomité.

5. BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ

Naam	Functie en aard mandaat	Einde mandaat
BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ		
Baron Philippe Bodson	voorzitter (niet-uitvoerend)	2018
Guy Verhofstadt	onafhankelijk bestuurder	2016
Jens Ismar	onafhankelijk bestuurder	2016

5.1 Functie – opdracht – samenstelling

Het Benoemings- en Remuneratiecomité functioneert in overeenstemming met artikel 526quater van het Wetboek van Vennootschappen.

Het Benoemings- en Remuneratiecomité staat de Raad van Bestuur bij in de uitoefening van zijn verantwoordelijkheid inzake de bepalingen van het remuneratiebeleid van de Vennootschap en de benoemingsprocedures.

Het Benoemings- en Remuneratiecomité van EXMAR was op 31 december 2015 samengesteld uit drie leden, waarvan minstens de helft onafhankelijke bestuurders.

Alle leden van het Benoemings- en Remuneratiecomité beschikken over de nodige deskundigheid op het gebied van remuneratiebeleid door de uitoefening van hun functies gedurende hun loopbaan.

5.2 Activiteitenverslag

De specifieke verantwoordelijkheden worden uiteengezet in een Benoemings- en Remuneratiecomité Charter, dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 29 november 2011. De Raad van Bestuur keurde in dezelfde vergadering de procedure voor benoeming en herbenoeming van bestuurders en leden van het Directiecomité goed.

Tijdens het afgelopen jaar is het Benoemings- en Remuneratiecomité tweemaal samengekomen. Alle leden waren telkens aanwezig.

Met betrekking tot remuneratie werden volgende onderwerpen behandeld:

– het remuneratiepakket voor 2016;
– de aandelenoptieplannen.

Met betrekking tot de benoemingen werden volgende onderwerpen behandeld:

– benoeming en herbenoeming van bestuurders;
– evaluatie van de onafhankelijkheidscriteria van de bestuurders;
– samenstelling van het Directiecomité.

Verder werden de samenstelling van de Raad van Bestuur en de verschillende Comités alsook de onafhankelijkheidscriteria onderzocht. De nodige aandacht werd besteed aan de opvolging binnen de Raad van Bestuur en de verschillende Comités.

6. DIRECTIECOMITÉ – CEO

Per 31 december 2015 telde het Directiecomité zeven leden:

Naam	Functie en aard mandaat
DIRECTIECOMITÉ – CEO	
Nicolas Saverys	Chief Executive Officer (CEO)
Patrick De Brabandere	Chief Operating Officer (COO)
Miguel de Potter	Chief Financial Officer (CFO)
Pierre Dincq	Managing Director Shipping
Bart Lavent	Managing Director LNG Infrastructure
David Lim	Managing Director EXMAR Offshore
Marc Nuytemans	CEO EXMAR Ship Management

6.1 Functie – opdracht – samenstelling

De Raad van Bestuur heeft zijn bestuursbevoegdheden gedelegeerd aan een Directiecomité overeenkomstig artikel 524bis van het Wetboek van Vennootschappen.

Het Directiecomité is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van EXMAR en de EXMAR Groep, onder toezicht van de Raad van Bestuur.

De werkingsregels van het Directiecomité zijn opgenomen in een Charter, dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 29 november 2011.

Het Directiecomité komt op regelmatige basis samen. De CEO zit het Directiecomité voor.

De rol van het Directiecomité bestaat erin EXMAR te leiden in overeenstemming met de waarden, de strategieën, de beleidslijnen, de planningen en de budgetten die door de Raad van Bestuur zijn vastgesteld.

De Raad van Bestuur heeft in 2011 een evaluatie-proces in voege gebracht, dat in 2014 werd vernieuwd, om de doeltreffendheid van de Raad en de Comités te evalueren.
Het doel van de evaluatie is de doeltreffendheid van de Raad en de individuele bijdragen te verbeteren, alsook de relatie tussen stakeholders, Raad van Bestuur en management uit te bouwen.

De Raad van Bestuur heeft beslist elke vergadering een bespreking te organiseren met de niet-uitvoerende bestuurders, in afwezigheid van de CEO en andere uitvoerende bestuurders, om hun communicatie over en weer met de uitvoerende bestuurders en de leden van het Directiecomité te evalueren.

Elk Comité heeft over zijn activiteiten gerapporteerd aan de Raad.

7. TOEZICHT

7.1 Externe audit

De commissaris van de Vennootschap is KPMG Bedrijfs-revisoren CVBA (bedrijfsrevisoren), vertegenwoordigd door de heer Filip De Bock. De commissaris verzorgt de externe audit, zowel op geconsolideerde als op enkelvoudige cijfers, van EXMAR en rapporteert tweemaal per jaar aan de Raad van Bestuur.

De commissaris werd herbenoemd op de Gewone Algemene Vergadering van 19 mei 2015 voor een nieuwe periode van drie jaar, eindigend bij de Algemene Vergadering van 2018.

7.2 Interne audit

Bij de uitoefening van haar interne controlewerkzaamheden wordt de Vennootschap bijgestaan door EY. De interne auditor werd herbenoemd door het Auditcomité van 26 maart 2013 voor een nieuwe periode van 3 jaar. Op aanbeveling van het Auditcomité werd EY herbenoemd voor een nieuwe periode van drie jaar, eindigend bij de zitting van het Auditcomité van maart 2016.

7.3 Secretaris

De heer Mathieu Verly, benoemd sedert 1 juli 2015. De Secretaris van de Vennootschap ziet erop toe dat de procedures van de Raad worden gevolgd en dat de Raad handelt in overeenstemming met zijn wettelijke en statutaire verplichtingen. Hij adviseert de Raad in alle bestuursaan-gelegenheden en staat de voorzitter van de Raad bij in het vervullen van bovenvermelde taken en biedt hem logistieke ondersteuning voor de organisatie van de Raad (informatie, agenda enz.).

7.4. Compliance Officer

De heer Patrick De Brabandere, op aanbeveling van het Auditcomité benoemd door de Raad van Bestuur op 25 maart 2015, met ingang vanaf 1 juli 2015.

De Compliance Officer is belast met het invoeren van en het toezicht op naleving van de Gedragscode en de taken beschreven in het Compliance Model.

8. TRANSACTIES TUSSEN PARTIJEN EN BELANGENCONFLICTEN

8.1 Transacties tussen verwante partijen

Elk lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité wordt aangemoedigd om zijn persoonlijke en zakelijke belangen zo te regelen dat er geen rechtstreeks of onrechtstreeks belangenconflict is met de Vennootschap. Het Corporate Governance Charter van de Vennootschap bepaalt dat iedere transactie tussen de Vennootschap of één van haar dochtermaatschappijen en een bestuurder of lid van het Directiecomité vooraf goedgekeurd dient te worden door de Raad van Bestuur ongeacht of dergelijke transactie al dan niet onderhevig is aan toepasselijke rechtsregels. Een dergelijke transactie kan alleen geschieden op basis van marktconforme voorwaarden.

8.2 Belangenconflicten

In geval van een belangenconflict worden de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen toegepast.

Volgens artikel 523 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen dient binnen de Raad van Bestuur een bijzondere procedure te worden gevolgd indien een bestuurder rechtstreeks of onrechtstreeks een vermogensrechtelijk belang heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid van de Raad van Bestuur behoort.

Volgens artikel 524ter van het Belgische Wetboek van Vennootschappen dient binnen het Directiecomité een bijzondere procedure te worden gevolgd indien een lid van het Directiecomité rechtstreeks of onrechtstreeks een vermogensrechtelijk belang heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid van het Directiecomité behoort.

EXMAR heeft geen kennis van enig belangenconflict bij de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité in de zin van artikel 523 respectievelijk 524ter, behoudens deze die eventueel zijn beschreven in het jaarverslag van de Raad van Bestuur.

8.3 Transacties met verbonden vennootschappen

In geval van transacties met verbonden ondernemingen worden de bepalingen van het Belgische Wetboek van Vennootschappen toegepast.

Artikel 524 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen voorziet in een bijzondere procedure die van toepassing is op transacties binnen een groep of transacties met verbonden vennootschappen. De procedure is van toepassing op beslissingen en transacties tussen de Vennootschap en verbonden vennootschappen van de Vennootschap die geen dochterondernemingen zijn.

Momenteel verlenen Saverbel NV en Saverex NV, vennootschappen door de heer Nicolas Saverys, CEO, gecontroleerd, administratieve diensten aan de EXMAR Groep. Deze diensten worden gefactureerd aan marktconforme voorwaarden.

9. ETHIEK EN NALEVING VAN NORMEN, REGELS EN WETTEN

EXMAR erkent de noodzaak van duidelijke gedragscodes, structuren en procedures om de naleving te verzekeren van de wereldwijd geldende normen, wetten en gebruiken inzake Corporate Governance en om inbreuken te voorkomen tegen de geldende wetgeving inzake mededinging, belangenconflicten, handel met voorkennis, jaarrekeningfraude, fraude en corruptie, gezondheid, veiligheid, milieu, informatiebeheer en privacy.

9.1 Ethische Bedrijfscode

EXMAR's Ethische Bedrijfscode beschrijft "Onze manier van werken". De code bundelt de waarden waaraan EXMAR belang hecht en vat de richtlijnen samen die door iedereen binnen EXMAR nageleefd moeten worden. Deze code is opgenomen in het Corporate Governance Charter als Annex 4.

Onze Ethische Bedrijfscode zorgt ervoor dat alle werknemers van EXMAR begrijpen wat er van hen verwacht wordt wanneer zij optreden namens EXMAR.

9.2 Gedragscode

Een speciale Gedragscode werd opgesteld en opgenomen in het Corporate Governance Charter als Annex 3. Deze code vat de regels samen die gehanteerd moeten worden in geval van verhandeling van financiële instrumenten van de Vennootschap.

10. COMPLIANCE PROGRAMMA

Compliance is een belangrijk deel van de algemene bedrijfsstrategie en de werking van de gehele organisatie.

Om de naleving van regels en wetten nog beter te verzekeren en de risico's van inbreuken en de nadelige gevolgen hiervan voor EXMAR en alle belanghebbenden te beperken, heeft de Raad van Bestuur beslist een Compliance programma voor EXMAR in te voeren.

Dit programma werd uitgewerkt in samenwerking met de directie en externe raadgevers en is gebaseerd op het internationale COSO-kader (COSO staat voor "Committee of Sponsoring Organizations"). Het beoogt een permanente staat van "compliance" door middel van procedures en structuren die voortdurende verbetering ("continuous improvement") nastreven.

Het Compliance programma is opgenomen in het Compliance Model. Dat model beschrijft de structuren en procedures die dienen om risico's in te schatten en op te sporen, om overtredingen te rapporteren en te beteugelen, en de medewerkers te sensibiliseren en bij te scholen.

Het Compliance Model voorziet in de oprichting van een Riskcomité. Dit Riskcomité is belast met het voortdurende toezicht op de naleving van de relevante wetgeving en de functionering van het Compliance Model.

De taken van het Riskcomité zijn beschreven in het Compliance Model.

Daarnaast werd een Compliance Manual (handleiding) opgesteld. Deze handleiding bevestigt het engagement van EXMAR om toe te zien op de naleving van geldende wetten, regels, richtlijnen en ethiek inzake:

– omkoping, fraude en corruptie;
– concurrentiebeperkend gedrag;
– witwaspraktijken;
– handelssancties;
– bescherming van persoonsgegevens;
– beheer van informatie;
– gezondheid, veiligheid en milieu;
– intellectuele eigendom.

Er werd een klokkenluidersregeling (whistleblowing procedure) opgesteld en aan alle medewerkers meegedeeld.

Sinds deze regeling in voege is, werden nog geen misstanden gemeld.

REMUNERATIEVERSLAG

1. ALGEMEEN

Het Remuneratieverslag beschrijft het remuneratiebeleid van EXMAR zoals voorzien in de wetgeving van 6 april 2010 met betrekking tot Corporate Governance.

Het beloningsbeleid en de individuele regeling voor de leden van de Raad van Bestuur en leden van het Directiecomité zijn in lijn met voornoemde wetgeving.

2. BESCHRIJVING VAN DE PROCEDURES VOOR HET UITWERKEN VAN EEN REMUNERATIEBELEID EN HET BEPALEN VAN DE REMUNERATIE VOOR INDIVIDUELE BESTUURDERS EN LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Het Benoemings- en Remuneratiecomité is verantwoordelijk voor het opstellen van een procedure voor het uitwerken van een remuneratiebeleid.

De bedragen voor de remuneratie van de niet-uitvoerende bestuurders werden voor het laatst in 2006 aangepast en goedgekeurd door de aandeelhoudersvergadering. In haar vergadering van 4 december 2015 heeft het Remuneratiecomité de remuneratie getoetst aan de marktpraktijken en er werden geen wijzigingen aanbevolen.

De aard en het bedrag van de remuneratie die toekomt aan de uitvoerende bestuurders en de leden van het Directiecomité wordt door de Raad van Bestuur beslist op voorstel van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

De plannen die voorzien in de toekenning van aandelenopties worden door de Raad van Bestuur vastgesteld, op voorstel van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

3. REMUNERATIEBELEID

3.1 Algemene principes

EXMAR streeft naar een remuneratie waarmee zij de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité kan aantrekken, behouden en motiveren en waarbij de bedrijfsbelangen op de middellange en lange termijn gewaarborgd en bevorderd worden.

Dankzij dit beleid tracht EXMAR te voorkomen dat de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité zouden handelen in eigen belang, risico's nemen die niet kaderen in de strategie en het risicoprofiel van de Vennootschap.

3.2 Toepassing

3.2.1 Niet-uitvoerende bestuurders
De niet-uitvoerende bestuurders ontvangen een jaarlijkse vaste vergoeding, niet prestatiegebonden, die verbonden is aan de bestuurdersfunctie en de functies in de verschillende Comités, overeenkomstig het remuneratiebeleid van de Vennootschap. Niet-uitvoerende bestuurders ontvangen geen variabele vergoeding en zijn geen begunstigden van aanvullende pensioenplannen of aandelengerelateerde incentives. Het Benoemings- en Remuneratiecomité toetst periodiek de remuneratie van de niet-uitvoerende bestuurders op marktconformiteit.

3.2.2 Uitvoerende bestuurders
Het mandaat van de uitvoerende bestuurders die tevens lid zijn van het Directiecomité wordt vergoed overeenkomstig het remuneratiebeleid voor het Directiecomité op aanbeveling van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

3.2.3 Directiecomité
De vergoeding van de leden van het Directiecomité inclusief de CEO bestaat uit een vast en variabel gedeelte.

De hoogte van de vaste vergoeding voor leden van het Directiecomité, waaronder de uitvoerende bestuurders, is afhankelijk van de functie en de daaraan verbonden verantwoordelijkheden.

De variabele vergoeding is afhankelijk van het resultaat van de Vennootschap en van andere factoren zoals het functioneren van de betrokkene, de toekomstperspectieven, de marktsituatie, exceptionele bijdrage(n) en/of speciale projecten.

De vergoeding wordt bepaald op basis van de vergoedingen van een referentiegroep, bestaande uit een aantal vergelijkbare ondernemingen uit de maritieme sector. Het Benoemings- en Remuneratiecomité kan, indien nodig, een beroep doen op een onafhankelijke externe consultant.

Eenmaal per jaar worden de verschillende vergoedingscomponenten van de leden van het Directiecomité (inclusief de CEO) door het Benoemings- en Remuneratiecomité geëvalueerd en getoetst op hun marktconformiteit.

4. REMUNERATIE

De hierna vermelde informatie betreft het remuneratiebeleid geldig tot en met 31 december 2015.

4.1 Raad van Bestuur

De niet-uitvoerende bestuurders ontvangen een vaste jaarlijkse vergoeding van EUR 50.000. De Voorzitter ontvangt omwille van zijn rol en verantwoordelijkheid een hogere vaste jaarlijkse vergoeding van EUR 100.000. Er werden aan de niet-uitvoerende en onafhankelijke bestuurders geen variabele vergoedingen, aandelenopties, aanvullende pensioenplannen, leningen of voorschotten toegekend.

4.2 Auditcomité

De leden van het Auditcomité ontvangen een vaste jaarlijkse vergoeding van EUR 10.000. De voorzitter ontvangt een vergoeding van EUR 20.000.

4.3 Benoemings- en Remuneratiecomité

De leden van het Benoemings- en Remuneratiecomité ontvangen een vaste jaarlijkse vergoeding van EUR 10.000.

4.4 Directiecomité

Zes leden van het Directiecomité (inclusief de CEO) hebben het statuut van zelfstandige. Behoudens Lara Consult BVBA, vertegenwoordigd door de heer Bart Lavent, en Chirmont NV, vertegenwoordigd door de heer Miguel de Potter, hebben zij in geval van beëindiging van hun benoeming geen recht op enige vorm van vertrekvergoeding. De hoogte van de opzegtermijn voor Lara Consult BVBA en Chirmont NV beantwoordt aan de bepalingen van de wet.

De heer David Lim is tewerkgesteld onder een arbeidsovereenkomst naar Amerikaans recht.

Het remuneratiepakket voor de leden van het Directiecomité bestaat uit:

a) Vaste vergoeding (het basissalaris)
De basisvergoeding is de key component van het remuneratiepakket en is afhankelijk van de functie van de betrokken persoon en zijn verantwoordelijkheid en competenties.

b) Prestatieafhankelijke kortetermijnvergoeding
De kortetermijnvergoeding (jaarbonus) beloont de leden van het Directiecomité voor het behalen van prestatiecriteria en de hoogte ervan wordt uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse vaste vergoeding. De evaluatieperiode is het boekjaar.

De variabele vergoeding is voor 60% afhankelijk van de evolutie van het resultaat, waarbij verschillende wegingen worden gebruikt voor de recurrente en niet-recurrente delen van het resultaat. De overige 40% is afhankelijk van de specifieke beoordeling en het functioneren van elk individu.

De Raad van Bestuur kan hiervan afwijken en vaststellen om op basis van andere objectieve criteria een bonus toe te kennen aan een lid van het Directiecomité.

De Buitengewone Aandeelhoudersvergadering van 17 mei 2011 heeft beslist gebruik te maken van de toelating voorzien in artikel 520ter van het Wetboek van Vennootschappen en aldus uitdrukkelijk af te zien van de regeling betreffende de spreiding in de tijd van de betaling van de variabele vergoeding van leden van het Directiecomité.

De beslissing omtrent een eventuele toepassing van vermelde regeling werd door hogervermelde Aandeelhoudersvergadering gedelegeerd aan de Raad van Bestuur.

Indien het resultaat op substantiële wijze afwijkt van de basis waarop de variabele remuneratie van de leden van het Directiecomité is berekend, kan de Raad van Bestuur beslissen om het variabele gedeelte van de remuneratie te herzien en desgevallend terug te vorderen.

De verhouding tussen het vaste en variabele gedeelte van de vergoeding van de leden van het Directiecomité in 2015 is als volgt:

VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITÉ (CEO)	
Basisvergoeding	67%
Variabele vergoeding	33%
OVERIGE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ	
Basisvergoeding	64%
Variabele vergoeding	36%

c) Prestatieafhankelijke langetermijnvergoeding
Door middel van de langetermijnvergoeding stuurt EXMAR aan op duurzame economische waardecreatie. Hierdoor worden de belangen van de leden van het Directiecomité beter afgestemd op die van de aandeelhouders en kunnen zij aan de Vennootschap verbonden blijven.

De langetermijnvergoeding bestaat uit een aandelenoptieplan op bestaande EXMAR-aandelen.

De opties kunnen pas uitgeoefend worden na een periode van 3 jaar.

Wanneer een lid van het Directiecomité ontslag neemt, of bij ontslag om dringende redenen door EXMAR, vervalt het recht op het uitoefenen van de opties.

Het aantal aangeboden aandelenopties wordt elk jaar door de Raad van Bestuur goedgekeurd op aanbeveling van het Benoemings- en Remuneratiecomité. De toekenning van aandelenopties is niet gebonden aan vooraf vastgelegde en objectief meetbare prestatiecriteria.

De Buitengewone Aandeelhoudersvergadering van 17 mei 2011 heeft beslist gebruik te maken van de toelating voorzien in artikel 520ter van het Wetboek van Vennootschappen en aldus uitdrukkelijk af te zien van de regeling betreffende de definitieve verwerving van aandelen en aandelenopties door een bestuurder of een lid van het Directiecomité. De beslissing omtrent een eventuele toepassing van vermelde regeling werd door hogervermelde Aandeelhoudersvergadering gedelegeerd aan de Raad van Bestuur.

Artikel 29 van de statuten werd in deze zin aangepast.

d) Verzekeringspakket
De leden van het Directiecomité met een zelfstandigen- of werknemersstatuut hebben een groepsverzekering (type individuele pensioentoezegging voor zelfstandigen) en zijn aangesloten bij een verzekering gewaarborgd inkomen, ongevallenverzekering, hospitalisatieverzekering en reisbijstandsverzekering. Tijdens haar vergadering van 2 december 2014 heeft de Raad van Bestuur beslist, op aanbeveling van het Benoemings- en Remuneratiecomité, het pensioenplan voor de leden van het Directiecomité die het statuut van zelfstandige hebben vanaf 2015 in lijn te brengen met de conforme marktpraktijken.

e) Overige vergoedingscomponenten
De leden van het Directiecomité beschikken over een bedrijfsvoertuig, gsm en ontvangen maaltijdcheques.

5. INFORMATIE OVER DE VERGOEDING PER INDIVIDUELE BESTUURDER OP GECONSOLIDEERDE BASIS VOOR 2015 (IN EURO)

Naam	Positie en aard van het mandaat	Vaste remuneratie	Auditcomité remuneratie	Remuneratie-comité remuneratie	Totaal
BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ					
Baron Philippe Bodson	voorzitter	100.000	10.000	10.000	120.000
Nicolas Saverys	CEO	-			0
Patrick De Brabandere	COO	-			0
Ludwig Criel	niet-uitvoerend bestuurder	50.000	20.000		70.000
Howard Gutman	niet-uitvoerend bestuurder	50.000			50.000
Jens Ismar	niet-uitvoerend bestuurder	50.000	10.000	10.000	70.000
Baron Philippe Vlerick	niet-uitvoerend bestuurder	50.000	10.000		60.000
Pauline Saverys	niet-uitvoerend bestuurder	50.000			50.000
Barbara Saverys	niet-uitvoerend bestuurder	31.010			31.010
Ariane Saverys	niet-uitvoerend bestuurder	50.000			50.000
Guy Verhofstadt	niet-uitvoerend bestuurder	50.000		10.000	60.000
Totaal		**481.010**	**50.000**	**30.000**	**561.010**

6. OVERZICHT VAN DE REMUNERATIE VAN DE VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITÉ (CEO)

CEO: Nicolas Saverys	2015	2014*
OVERZICHT VAN DE REMUNERATIE VAN DE VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITÉ (CEO)		
Basissalaris	€ 823.205	€ 823.205
Variabele remuneratie	€ 350.000	€ 500.000
Waardering aandelenopties (belastbare basis)	€ 60.606	€ 66.402
Verzekeringspakket **	€ 212.475	€ 51.475
Overige voordelen ***	pm	pm
Totaal	**€ 1.446.286**	**€ 1.441.402**

7. OVERZICHT VAN DE REMUNERATIE VAN DE OVERIGE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Leden: 6	2015	2014 *
OVERZICHT VAN DE REMUNERATIE VAN DE OVERIGE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ		
Basissalaris	€ 2.296.547	€ 2.296.547
Variabele remuneratie	€ 1.150.000	€ 1.800.000
Waardering aandelenopties (belastbare basis)	€ 191.919	€ 210.273
Verzekeringspakket **	€ 320.247	€ 235.786
Overige voordelen ***	€ 60.000	pm
Totaal	**€ 4.018.713**	**€ 4.542.606**

* De cijfers met betrekking tot 2014 omvatten enkel de vergoedingen voor de 6 leden die nog actief zijn in het Comité per 31 december 2015.
** Individuele pensioentoezegging, verzekering gewaarborgd inkomen, ongevallenverzekering, hospitalisatieverzekering, reisbijstandsverzekering.
*** Huisvesting, wagen, gsm en maaltijdcheques.
Aan de leden van het Directiecomité werden in 2015 geen leningen of voorschotten toegekend.

8. AANDELEN, AANDELENOPTIES EN OVERIGE RECHTEN IN VERBAND MET AANDELEN

De leden van het Directiecomité behoren tot de begunstigden van het aandelenoptieplan, goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Op basis van de aanbevelingen van het Benoemings- en Remuneratiecomité besliste de Raad van Bestuur over 2015 aandelenopties toe te kennen. (Uitoefenprijs EUR 9,62).

Naam	Uitstaand per 31/12/2014	Verlopen in 2015	Uitgeoefend in 2015	Toegekend in 2015	Uitstaand per 31/12/2015
AANDELEN, AANDELENOPTIES EN OVERIGE RECHTEN IN VERBAND MET AANDELEN					
Nicolas Saverys	367.055	1.625	-	60.000	425.430
Patrick De Brabandere	209.758		50.951	40.000	198.807
Miguel de Potter	92.625		29.137	30.000	93.488
Pierre Dincq	109.293		19.464	30.000	119.829
David Lim	116.158		-	30.000	146.158
Marc Nuytemans	128.928		10.000	30.000	148.928
Bart Lavent	87.439		24.464	30.000	92.975
Totaal	**1.111.256**	**1.625**	**134.016**	**250.000**	**1.225.615**

9. WIJZIGINGEN IN HET REMUNERATIEBELEID

Afgezien van de stijging van de verzekeringspremies voor de leden van het Directiecomité die een zelfstandigenstatuut hebben, zijn in 2015 geen belangrijke wijzigingen doorgevoerd in het remuneratiebeleid.

10. REMUNERATIEBELEID 2016-2017

Er worden geen belangrijke wijzigingen voorzien in het remuneratiebeleid van de komende twee jaar.

INTERNE CONTROLE- EN RISICOBEHEERSYSTEMEN

De Wet van 6 april 2010 tot versterking van het deugdelijk bestuur bij de genoteerde vennootschappen introduceerde een verplichting om de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen van de Vennootschap te beschrijven. Zoals andere vennootschappen is ook EXMAR in haar normale bedrijfsactiviteiten blootgesteld aan een aantal risico's die een wezenlijk ongunstig effect kunnen hebben op haar bedrijfsvoering, vooruitzichten, geconsolideerde bedrijfsresultaten en financiële toestand. Dit deel beschrijft de risico's waarmee EXMAR wordt geconfronteerd, naast de operationele en financiële risico's verbonden aan EXMAR's activiteiten.

De Vennootschap is van mening dat risicobeheer een essentieel onderdeel is van goed bestuur en de ontwikkeling van een duurzame bedrijfsvoering en heeft een systeem ontwikkeld voor risicobeheer en interne controle. Het controle- en risicobeheersysteem van EXMAR omvat het beleid, de identificatieprocessen, de evaluatie, het beheer en de follow-up van bedrijfs- en financiële risico's. De Raad van Bestuur wordt door het Directiecomité, het Auditcomité en het Riskcomité bijgestaan in de uitoefening van zijn controleverantwoordelijkheden over de entiteiten van de Vennootschap, meer bepaald in het toezicht op de instrumenten voor risicobeheer en interne controle.

BESCHRIJVING VAN DE COMPONENTEN VAN DE SYSTEMEN VOOR RISICOBEHEER EN INTERNE CONTROLE

Controleomgeving

De belangrijkste kenmerken van de controle- en risicobeheersystemen kunnen als volgt worden samengevat:

– het definiëren van de bedrijfsethiek en de verschillende doelstellingen;
– de bescherming van de activa van de Vennootschap;
– het verzekeren van de accuraatheid en de betrouwbaarheid van de rekeningen;
– het optimaliseren van de efficiëntie van de verschillende operaties;
– het verzekeren van de follow-up van de beleidsbeslissingen;
– het garanderen van de betrouwbaarheid en volledigheid van het informatiesysteem;
– het doorlopende toezicht op de activiteiten, bedrijfsresultaten en financiële posities;
– de opvolging van de wisselkoersrisico's en de renterisico's;
– de bespreking met de Compliance Officer van regels voor de preventie van marktmisbruiken;
– het opstellen van de beleidslijnen en procedures van de Vennootschap voor de naleving van de toepasselijke wetten en reglementen;
– het verstrekken van richtlijnen voor het beleid tegen fraude en corruptie, het antitrustbeleid en het beleid tegen witwaspraktijken.

Het proces voor risicobeheer en de controleactiviteiten

De interne controles en systemen voor risicobeheer worden herzien en geactualiseerd en zijn ontworpen om onder meer fouten en afwijkingen in de financiële rekeningen op te sporen, te elimineren en te voorkomen. Hoewel risico's nooit volledig kunnen worden uitgesloten, zijn de interne controles en de systemen voor risicobeheer bedoeld om wezenlijke fouten en afwijkingen met voldoende zekerheid op te sporen.

De Raad van Bestuur wordt hiervoor bijgestaan door:

> De Compliance Officer:
De Compliance Officer is belast met het toezicht op en het verzekeren van de naleving van het beleid inzake misbruik van voorkennis en marktmanipulatie door bestuurders, leden van het Directiecomité en andere personen die toegang hebben tot insiderinformatie, en met het toezicht op het beleid tegen fraude en corruptie.

> Het Auditcomité:
Het Auditcomité, opgericht binnen de Raad van Bestuur, controleert de juistheid van de financiële informatie die door de Vennootschap wordt publiek gemaakt.

Daarnaast controleert en beheert het de door het Directiecomité ingevoerde controle- en risicobeheersystemen.

Het Auditcomité zorgt ervoor dat de externe audit de behoeften van de Groep weerspiegelt en garandeert de naleving van het beleid voor de onafhankelijkheid van de commissaris.

Het Auditcomité is ook verantwoordelijk voor de behandeling van de vragen en aanbevelingen van de commissaris.

Het Auditcomité is contactpunt voor zowel de commissaris als de externe audit.

> Het Riskcomité:
Het Riskcomité, ingesteld door het Auditcomité, evalueert doorlopend de naleving van de relevante wetgeving en van het Compliance Model.

Het Riskcomité rapporteert jaarlijks aan het Auditcomité, of op ad hoc basis in het geval van klachten of inbreuken tegen de compliance.

> Interne audit:
De interne auditors hebben de volgende doelstellingen:

– de effectiviteit en de efficiëntie van de operationele activiteiten garanderen, bv. het naleven van bevoegdheidsbeperkingen;
– de betrouwbaarheid van de financiële rapportering, zowel intern als extern;
– de naleving van de wettelijke bepalingen en regels.

Een intern auditsysteem onderzoekt dit beleid op regelmatige basis.

Dit systeem moet doorlopend worden beheerd en aangepast wanneer een organisatie in een omgeving met variabele risicofactoren actief is.

De interne auditors moeten tekortkomingen signaleren en rapporteren aan de Directie, zodat men de nodige maatregelen kan nemen.

De interne auditors rapporteren aan het Auditcomité, dat de doeltreffendheid en de onafhankelijkheid van de commissaris verifieert en garandeert.

De EXMAR Groep heeft EY aangesteld als interne auditors van de Groep.

> Auditors - De commissaris:
Zoals vastgesteld bij wet controleert de commissaris de financiële resultaten van de Vennootschap, de jaarrekeningen en de naleving van de Belgische wet.

De commissaris rapporteert rechtstreeks aan het Auditcomité en aan de Raad van Bestuur. Zij hebben rechtstreeks contact met de voorzitter van het Auditcomité en indien nodig met de Voorzitter van de Raad van Bestuur.

Minstens twee keer per jaar brengen zij verslag uit aan het Auditcomité, waarbij zij hun bevindingen over de financiële resultaten of andere onregelmatigheden voorleggen.

De commissaris wordt uitgenodigd op elke Algemene Aandeelhoudersvergadering, waar hij zijn verslag over de jaarrekening voorlegd alsook elk ander verslag dat door de wet wordt voorgeschreven in het geval van bepaalde transacties of in bepaalde omstandigheden.

Het Auditcomité houdt toezicht op de commissaris in de uitvoering van zijn taken. De commissaris moet bovendien voldoen aan de Belgische Vennootschapswetten en de relevante Koninklijke Besluiten, de International Audit Standards (IAS), de regels van het Belgisch Instituut der Bedrijfsrevisoren en alle andere toepasselijke wetten en regelgevingen.

De EXMAR Groep heeft KPMG aangesteld als commissaris van de Groep.

Toezicht en follow-up

EXMAR opereert in een dynamische omgeving met variabele risicofactoren, zodat het interne controleproces doorlopend wordt beheerd en bijgestuurd.

Tekortkomingen die een impact kunnen hebben op de verwezenlijking van de doelstellingen van de Vennootschap worden gesignaleerd en gerapporteerd aan het Directiecomité, zodat dit gepaste maatregelen kan nemen.

Het Auditcomité draagt een belangrijke verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de adequaatheid van het intern controle- en risicobeheersysteem, de bevindingen van het Directiecomité wanneer men tekortkomingen identificeert, en de bevindingen van het Riskcomité.

De doeltreffendheid van het door het Directiecomité ingevoerde controlesysteem wordt minimaal eenmaal per jaar beoordeeld en het Riskcomité rapporteert op jaarbasis de besluiten van zijn jaarlijkse beoordeling van de risico's.

Het Auditcomité gaat na of de nodige beleidsmaatregelen werden geïmplementeerd om te verzekeren dat de risico's van de Vennootschap geïdentificeerd worden.

Om deze opdracht goed te kunnen uitvoeren, ontvangt het Auditcomité de nodige informatie van het Directiecomité met betrekking tot de risico's, de beleidsmaatregelen, de procedures en de controles van de integriteit van de financiële rapportering.

Het Auditcomité heeft een goed begrip van het controlesysteem, zodat het de Raad van Bestuur aanbevelingen kan doen over zwakke punten in de controle.

Alle belangrijke aspecten en verbeteringen worden besproken en gerapporteerd aan de Raad van Bestuur. Daarnaast rapporteert het Auditcomité regelmatig aan de Raad van Bestuur.

Risicobeheer en interne controle met betrekking tot financiële rapportering

De belangrijkste kenmerken van de interne controle en het risicobeheer met betrekking tot de financiële rapportering zijn als volgt:

> De periodieke afsluiting en de checklist van de bestaande rapportering, die de volgende zaken waarborgt:
- De communicatie van tijdslijnen;
- Een duidelijke verdeling en toewijzing van taken en verantwoordelijkheden.

> Het bestaan van financiële en accountinginstructies voor de verschillende accountingsecties;

> Een accountingteam dat verantwoordelijk is voor het verzamelen van de cijfers (afsluitende boekingen, afstemmingen, etc.) terwijl de Directie de cijfers toetst op hun waarde, gebaseerd op:
- Coherentietest door middel van vergelijkingen met historische en budgetcijfers;
- Willekeurige steekproeven van transacties naargelang hun materiële relevantie.

> De maandelijkse rapportering en het dashboard aan het Directiecomité;

> De periodieke rapportering aan het Auditcomité over alle materiële domeinen van de financiële rapporten aangaande kritieke accountingbeoordelingen en accountingonzekerheden.

BELANGRIJKSTE RISICO'S VAN DE EXMAR GROEP

EXMAR wordt geconfronteerd met risico's die als volgt kunnen worden ingedeeld:

- **Strategisch:** risico's die verband houden met macroeconomische omstandigheden, de reputatie van de onderneming, de politieke en wetgevende omgeving;

- **Operationeel:** risico's verbonden aan onze klanten, de leveranciers, human resources, IT-infrastructuur, gezondheid, veiligheid en milieu;

- **Financieel:** met inbegrip van risico's verbonden aan de thesaurie, belastingen, prognoses en budgettering, nauwkeurige en tijdige rapportering, naleving van de boekhoudnormen, indekking,....

Strategische risico's

> Risico's inzake marktdynamiek
Het wereldwijde transport van gas (LNG of LPG) of van andere producten die aan boord van de vloot van EXMAR worden vervoerd, houdt een bepaald risico in, vanwege de aard van de vervoerde producten of vanwege mogelijke implicaties van de globale politieke omgeving in het buitenland.

De LPG-transportsector waarin EXMAR opereert, is zeer concurrentieel, vooral in de onderhandelingen over langetermijncontracten. Concurrentie ontstaat voornamelijk wanneer andere eigenaars van LPG-schepen en nieuwe spelers investeren in onze segmenten door middel van consolidatie of verwerving van tweedehandse of nieuwe schepen.

EXMAR is wereldwijd actief. De LPG- en LNG-ladingen worden vervoerd van en naar politiek instabiele regio's. Veranderende economische, wettelijke en politieke omstandigheden in sommige landen, met inbegrip van politieke, burgerlijke en militaire conflicten, leiden van tijd tot tijd tot aanvallen op schepen, en de verstoring van waterwegen en scheepvaart als gevolg van mijnen, piraterij, terrorisme en andere activiteiten. Daden van terrorisme, regionale vijandelijkheden of andere vormen van politieke instabiliteit kunnen LPG- en LNG-handelspatronen verstoren, wat kan leiden tot lagere inkomsten of hogere kosten. Verder zou EXMAR gedwongen kunnen zijn om bijkomende en onverwachte

kosten te doen om gewijzigde wetten of reglementen na te leven in landen waar onze schepen actief zijn.

> Marktrisico's
De bedrijfsresultaten van EXMAR zijn afhankelijk van het feit of al dan niet winstgevende tijdcharters en reischarters kunnen worden afgesloten en/of verlengd. Niettegenstaande een belangrijke indekking van de vrachten, is EXMAR blootgesteld aan de volatiliteit van de markten voor het transport van LPG en ammoniak alsook van de onderliggende vrachttarieven. Bovendien beïnvloeden deze markten de waarde van de vloot, die een cruciaal element is voor de ondersteuning van bepaalde financieringen van EXMAR in de vorm van clausules voor activabescherming. Per 31 december 2015 voldoet EXMAR aan deze clausules.

De boekwaarde van onze schepen kan schommelen als gevolg van wijzigingen van de bevrachtingstarieven en de kosten van nieuwe schepen. Historisch zijn zowel de bevrachtingstarieven als de waarde van de schepen cyclisch.

In het recente verleden waren de LPG-vrachttarieven volatiel, maar EXMAR is van mening dat de toekomstige cashflows die worden gegenereerd uit een voortdurend gebruik van de vloot en die berekend worden op basis van interne modellen en veronderstellingen, de boekwaarde van de schepen op de datum van dit rapport blijven verantwoorden. De Directie is van mening dat berekeningen op basis van interne modellen en veronderstellingen een betrouwbare basis zijn voor haar huidige beoordeling, maar is zich bewust van de vele externe factoren die een invloed hebben op de winstgevendheid van de vloot bij verslechterende marktomstandigheden.

EXMAR zal de evolutie van de markt in de verschillende segmenten waarin zij actief is nauwlettend blijven volgen en beoordelen of een verslechtering van de marktomstandigheden een impact zou hebben op de boekwaarde van de vloot.

De groeistrategie van EXMAR omvat de ontwikkeling van drijvende LNG-infrastructuren zoals de Caribbean FLNG en de FSRU. De vraag naar LNG-infrastructuren en de aanverwante huurkosten van deze activa zijn niet vlot voorhanden en kunnen nadelig worden beïnvloed door economische, politieke en omgevingsfactoren. Ons vermogen om deze activa te ontwikkelen en te benutten en om winstgevende bevrachtingscontracten voor deze activa te verkrijgen, zal een wezenlijke impact hebben op onze financiële positie en het resultaat van onze activiteiten.

De kosten van specifieke ontwikkelingsprojecten worden overgedragen. Indien projecten worden geannuleerd of stopgezet, zullen deze kosten als uitgaven worden geboekt en zullen zij een negatieve impact hebben op onze financiële positie en resultaten.

Operationele risico's

> Risico's inzake operaties van LPG- en LNG-carriers en offshore activa
De exploitatie van zeeschepen houdt inherente risico's in. Deze risico's omvatten de mogelijkheid van: een maritieme ramp, piraterij, milieu-ongevallen, en werkonderbrekingen veroorzaakt door een mechanisch defect, menselijke fout, oorlog, terrorisme, politieke acties in verschillende landen, stakingen of slechte weersomstandigheden.

Gelijk welke van deze omstandigheden of voorvallen zouden kunnen leiden tot een verhoging van de kosten of een derving van de inkomsten.

De betrokkenheid van één van onze schepen bij een milieuramp zou onze reputatie als betrouwbare uitbater van LPG- en LNG-schepen kunnen schaden.

Indien onze schepen schade oplopen, moeten ze dringend worden hersteld. De kosten van een herstelling zijn onvoorspelbaar en kunnen zeer hoog oplopen. Kosten die niet worden gedekt door een verzekeringspolis dienen betaald te worden. Het verlies van inkomsten tijdens de herstelperiode alsook de kosten van het herstel kunnen leiden tot een vermindering van het operationeel resultaat. Bovendien verbinden onze joint ventures zich in het kader van tijdbevrachtingscontracten tot bepaalde prestatienormen van de schepen. Indien een prestatienorm niet wordt bereikt, kan de bevrachter een gedeelte van aan onze joint ventures te betalen huur inhouden. Het verlies dat hieruit resulteert, kan onze financiële positie en resultaten schaden.

> Hogere bedrijfskosten
De bedrijfskosten voor onze schepen en de kapitaaluitgaven voor droogdokken hangen af van verschillende factoren zoals kosten voor bemanning, voorzieningen, dek- en machineonderdelen, smeermiddelen, verzekering, onderhoud en herstelling, kosten voor scheepswerven enz. Deze kosten zijn moeilijk te controleren, aangezien ze extern worden bepaald. Dergelijke kosten hebben een weerslag op de volledige scheepvaartsector. Normaal dragen wij geen brandstofkosten wanneer onze schepen onder een tijdbevrachtingscontract worden ingezet. Toch zijn de brandstofkosten aanzienlijk tijdens de periodes waarin een schip niet wordt ingezet of voor een tijdbevrachtingscontract wordt geherpositioneerd.

Naarmate een schip ouder wordt, stijgen de kosten om het optimaal in de vaart te houden. De bunkerkosten zijn voor rekening van de bevrachter. Omdat oudere schepen doorgaans meer brandstof verbruiken, zijn zij duurder dan modernere schepen met technologische verbeteringen. Daarom verkiezen bevrachters doorgaans nieuwere schepen. Overheidsvoorschriften, met inbegrip van milieuregelgeving, veiligheids- en andere uitrusting met betrekking tot de leeftijd van schepen, kunnen leiden tot uitgaven voor de verbetering van de schepen, of tot beperkingen van de aard van het transport waarvoor het schip in aanmerking komt. Aangezien sommige schepen van onze vloot verouderen, is het mogelijk dat de uitgaven die wij moeten doen om die schepen voor de rest van hun levensduur winstgevend te houden niet langer gerechtvaardigd zijn.

Financiële risico's

> Tegenpartijrisico's
EXMAR ontvangt een aanzienlijk deel van haar opbrengsten van een beperkt aantal klanten, en het verlies van een klant, een tijdbevrachtingscontract of andere inkomsten zou kunnen leiden tot een aanzienlijk verlies van opbrengst en kasstromen. In het bijzonder in het segment LNG is

EXMAR in grote mate afhankelijk van haar belangrijkste klant, Excelerate Energy. Met uitzondering van één LNG-schip wordt de volledige LNG-vloot van EXMAR ingezet onder langlopende charters met Excelerate Energy. Onlangs hebben EXMAR en Pacific Exploration and Production (PEP) in onderling overleg de tolling overeenkomst voor de Caribbean FLNG beëindigd. Door ondertekening van de beëindigingsovereenkomst is PEP aan EXMAR een verbrekingsvergoeding verschuldigd die maandelijks betaald zal worden vanaf maart 2016 tot juni 2017, en zijn de partijen bevrijd van alle verplichtingen onder de tolling overeenkomst.

EXMAR heeft momenteel verscheidene nieuwe LPG-schepen in aanbouw bij Filipijnse scheepswerven, de Caribbean FLNG en één FSRU bij een Chinese werf. Voor deze contracten zijn aanbetalingen gedaan en sommige van deze betalingen zijn gedekt door terugbetalingsgaranties van banken van eerste klas. Indien de scheepswerven deze contracten niet uitvoeren en wij niet in staat zijn de terugbetalingsgaranties af te dwingen, kunnen wij het geheel of een gedeelte van onze investering verliezen. Het verzuim van de scheepswerven om de schepen volgens contract te bouwen of te leveren, of een beduidende vertraging in de levering van de schepen, kan een impact hebben op onze resultaten.

> Financiering

Als bedrijf dat in aanzienlijke mate gebruikmaakt van financiële hefboomwerking, is EXMAR onderworpen aan beperkingen in kredietovereenkomsten, zoals financiële convenanten, controlewijziging en beperkingen op de mogelijkheid van EXMAR en haar dochterbedrijven om verdere schulden aan te gaan, dividend uit te keren, kapitaalaandelen van dochterondernemingen te verkopen, bepaalde investeringen te doen, schepen te kopen en te verkopen zonder de toestemming van haar kredietverstrekkers. Per 31 december 2015 voldoet EXMAR aan alle toepasselijke financiële voorwaarden van haar financieringsovereenkomsten.

Met het oog op financiering van toekomstige aankopen van schepen en andere toekomstige projecten, verhoogd werkkapitaal of andere kapitaaluitgaven, zou EXMAR zich verplicht kunnen zien haar liquide middelen aan te wenden, nieuwe leningen aan te gaan of kapitaal te voorzien door de verkoop van activa.

Het gebruik van cash uit operationele activiteiten voor toekomstige investeringen kan de som die beschikbaar is voor uitkering van dividenden verminderen.

Ons vermogen om financiering van financiële instellingen te verkrijgen of onze toegang tot de kapitaalmarkten voor eventuele toekomstige schuld, zou beperkt kunnen worden door ongunstige marktomstandigheden als gevolg van, onder andere, algemene economische omstandigheden en risico's en onzekerheden waarover wij geen controle uitoefenen.

Een belangrijk deel van onze activa in aanbouw en aangegane investeringen zijn nog niet gefinancierd. Wij onderhandelen met verscheidene financiële instellingen. Hoewel wij menen dat wij de financiering van het volledige bedrag van ons nieuwbouwprogramma zullen kunnen regelen, kan de oplevering van de nieuwbouwschepen vertraging oplopen en kunnen wij financiële verliezen lijden indien de nodige financieringen niet tijdig worden verkregen. Voor meer details verwijzen we naar Toelichting 28 van de geconsolideerde jaarrekening.

> Fiscale risico's

Een schip in handen van één van onze joint ventures was partij bij een leasingovereenkomst waarbij de lessor de kapitaaluitgaven voor het aanschaffen van deze schepen kon afschrijven. Kenmerkend voor dit soort leasingovereenkomsten is dat de fiscale risico's en risico's van wetswijziging gedragen worden door de lessee. Onze joint venture beëindigde deze leasingovereenkomst in 2013. Echter, indien de belastingdienst van het Verenigd Koninkrijk ("HMRC") de fiscale behandeling van de lease door de Britse lessor succesvol aanvecht, kunnen wij verplicht worden om de lessor schadeloos te stellen voor te betalen belastingen.

> Rentevoeten en wisselkoersen

De langetermijnvisie eigen aan de activiteit van EXMAR gaat samen met langlopende financieringen, en dus ook met een blootstelling aan de onderliggende rentevoeten. EXMAR beheert deze blootstelling op een actieve manier door middel van diverse instrumenten ter indekking van stijgende rentevoeten, dit voor een beduidend gedeelte van de schuldportefeuille.

EXMAR werkt in USD maar heeft jaarlijks bepaalde kosten in euro te voldoen. Op datum van dit verslag heeft EXMAR geen indekking van de blootstelling aan EUR/USD. Een verzwakking van de USD kan onze resultaten dan ook negatief beïnvloeden.

In juli 2014 heeft EXMAR met succes een bevoorrechte, niet-gegarandeerde obligatielening van NOK 700 miljoen uitgegeven. In mei 2015 werd een tweede tranche, voor een bedrag van NOK 300 miljoen, uitgegeven. Het totale uitstaande bedrag bedraagt NOK 1.000 miljoen en de blootstelling aan zwevende rentevoeten en aan NOK/USD wordt door middel van een afgeleid financieel instrument beheerd. Dit afgeleid financieel instrument vereist dat het risico boven een vooraf bepaalde limiet wordt gewaarborgd door een zekerheid in contanten op een escrowrekening bij de tegenpartij. Deze zekerheid bedraagt USD 25,4 miljoen per 31 december 2015. Bijkomende contante waarborgen zouden vereist kunnen zijn.

Jaarverslag van de Raad van Bestuur

Geachte aandeelhouders,

De Raad van Bestuur heeft het genoegen u de statutaire en geconsolideerde jaarrekeningen van EXMAR NV (de "Vennootschap") voor het jaar eindigend per 31 december 2015 ter goedkeuring voor te leggen, overeenkomstig artikelen 95 en 119 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen.

De Vennootschap is verplicht haar jaarrekening te publiceren volgens de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot verhandeling op de Belgische gereglementeerde markt.

De elementen die volgens de hogervermelde reglementen en het Wetboek van Vennootschappen van toepassing zijn op de Vennootschap, worden behandeld in deze jaarrekening en in de Corporate Governance Verklaring in het jaarverslag.

1. ENKELVOUDIGE JAARREKENING, OPGESTELD VOLGENS DE BELGIAN GAAP

Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal van de Vennootschap bedraagt USD 88.811.667 en wordt vertegenwoordigd door 59.500.000 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. Alle aandelen zijn volgestort. Het kapitaal is niet gewijzigd tijdens het vorige boekjaar.

In afwijking van de bepalingen voorzien door artikel 125 van het Wetboek van Vennootschappen worden het kapitaal en de boekhouding uitgedrukt in US dollar. Deze afwijking werd toegestaan door het Ministerie van Economische Zaken en werd schriftelijk bevestigd op 2 juli 2003. De Raad van Bestuur is van mening dat de redenen waarom de afwijking werd gevraagd nog steeds van toepassing zijn op de jaarrekening over deze periode.

In het afgelopen boekjaar hebben zich geen kapitaalwijzigingen voorgedaan die moeten worden gerapporteerd volgens artikel 608 van het Wetboek van Vennootschappen.

Toelichting bij de jaarrekening

Het enkelvoudige resultaat voor het boekjaar bedraagt USD 57,3 miljoen (USD 3,5 miljoen in 2014). Het resultaat van EXMAR NV voor het jaar 2015 werd positief beïnvloed door de dividendinkomsten van haar dochterondernemingen en joint ventures voor een bedrag van USD 117,2 miljoen, gecompenseerd voor de waardevermindering op financiële activa (USD 53,7 miljoen) en de uitgaven in verband met het geannuleerde DC LNG-project (USD 12,9 miljoen).

Op het einde van 2015 bedroegen de totale activa USD 905,1 miljoen (USD 905,9 miljoen op het einde van 2014), waarvan USD 666,7 miljoen financiële vaste activa (USD 700,9 miljoen in 2014).

Het eigen vermogen bedroeg USD 548,2 miljoen op het einde van 2015 (USD 510,5 miljoen in 2014). Deze stijging is het netto-effect van het resultaat voor het boekjaar 2015 ten bedrage van USD 57,3 miljoen, gecompenseerd door het in 2015 uitbetaalde interim dividend en het aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgesteld dividend voor een totaalbedrag van USD 19,6 miljoen.

De totale passiva op het einde van 2015 bedroegen USD 356,9 miljoen (USD 395,4 miljoen op het einde van 2014), waarvan USD 285,2 miljoen langetermijnschulden en USD 71,7 miljoen kortetermijnschulden (respectievelijk USD 299,4 miljoen en USD 96,0 miljoen op het einde van 2014).

De enkelvoudige jaarrekening voor 2015 toont een winst van USD 57,3 miljoen. Samen met uit het vorige boekjaar overgedragen resultaten is een bedrag van USD 167,3 miljoen beschikbaar voor bestemming.

Bestemming van het resultaat

De Raad van Bestuur zal op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 mei 2016 voorstellen een bruto dividend uit te keren van EUR 0,30 per aandeel, waarvan EUR 0,10 per aandeel in september 2015 als interim dividend werd uitgekeerd.

Indien de Algemene Vergadering van Aandeelhouders dit voorstel goedkeurt, zal het dividend van EUR 0,20 bruto per aandeel (EUR 0,146 netto per aandeel) betaalbaar zijn vanaf 25 mei 2016 (ex date 23 mei – record date 24 mei). Het dividend voor de houders van aandelen op naam of gedematerialiseerde aandelen zal automatisch op hun rekening worden overgeschreven.

Na deze bestemming zal het eigen vermogen van USD 548.198.224,60 als volgt samengesteld zijn:

- **Kapitaal:** USD 88.811.667,00
- **Uitgiftepremie:** USD 209.901.923,77
- **Reserves:** USD 100.857.205,00
- **Overgedragen resultaat:** USD 148.627.428,83

2. DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING, OPGESTELD VOLGENS DE INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS)

De onderstaande bespreking van de geconsolideerde jaarrekening is gebaseerd op de volgens de vermogensmutatiemethode geconsolideerde jaarrekening. Wij verwijzen ook naar het rapport van de Directie over de resultaten en activiteiten van onze segmenten in het jaarverslag.

De EXMAR Groep heeft in 2015 een geconsolideerd resultaat gerealiseerd van USD 11,2 miljoen (USD 68,3 miljoen in 2014).

Het aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures bedraagt USD 35,2 miljoen en bevat een afwaardering van USD 14,0 miljoen van de Pressurized fleet.

De activa in aanbouw bedragen USD 151,8 miljoen en betreffen de betalingen voor de eerste FLNG-eenheid Caribbean FLNG, de FSRU en de tweede FLNG-eenheid.

De investeringen in geassocieerde ondernemingen bestaat in ons aandeel in de verschillende joint ventures en geassocieerde ondernemingen. De leningen aan geassocieerde ondernemingen omvatten de aandeelhoudersleningen aan onze LPG en LNG joint ventures. De daling tegenover 2014 is voornamelijk een gevolg van de terugbetalingen door onze joint ventures voor uitstaande aandeelhoudersleningen.

De netto kaspositie (geldmiddelen en kasequivalenten verminderd met rekening-courantschuld bij financiële instellingen) op 31 december 2015 bedroeg 172,3 miljoen (USD 112,8 miljoen in 2014), waarvan USD 130,0 miljoen vrije cash.

Het eigen vermogen per 31 december 2015 bedroeg USD 404,8 miljoen (2014: USD 429,8 miljoen). Deze daling in 2015 wordt voornamelijk veroorzaakt door de winst voor 2015 en de in 2015 betaalde dividenden.

De financiële schuld bedroeg per 31 december 2015 USD 412,6 miljoen, een stijging met USD 5,9 miljoen tegenover 2014. De financiële schuld is voornamelijk gestegen na de uitgifte van de tweede tranche van de bevoorrechte niet-gegarandeerde obligatielening voor een bijkomend bedrag van NOK 300 miljoen (het equivalent van USD 39,5 miljoen), gecompenseerd door terugbetalingen op de bestaande faciliteiten.

De negatieve marktwaarde van de financiële instrumenten bedraagt USD 41,2 miljoen per 31 december 2015, een stijging vergeleken met 2014 (USD 21,7 miljoen).

3. MEDEDELINGEN

Personeel
Per 31 december 2015 stelde EXMAR wereldwijd 1.901 personen te werk, onder wie 1.557 zeevarenden.

Inkoop van eigen aandelen
Op 20 mei 2014 machtigde de Buitengewone Algemene Vergadering de Raad van Bestuur om eigen aandelen in te kopen, en werd de machtiging van de Raad van Bestuur vernieuwd om in het geval van een overnamebod op de aandelen van EXMAR NV over te gaan tot een kapitaalverhoging volgens de bepalingen en binnen de beperkingen van artikel 607 van het Wetboek van Vennootschappen. De Raad van Bestuur is gemachtigd om deze maatregelen te nemen indien de FSMA de Vennootschap in kennis stelt, niet later dan drie jaar na de datum van de bovenvermelde Buitengewone Algemene Vergadering.

Per 31 december 2015 hield EXMAR 2.774.133 eigen aandelen, wat overeenkomt met 4,66% van het totale aantal uitgegeven aandelen.

Overeenkomstig de bepalingen van de wet van 14 december 2005, gewijzigd door de wet van 21 december 2013, ging EXMAR, de emittent, over tot een verplichte verkoop van effecten waarvoor zich geen rechthebbenden hadden gemanifesteerd. De Vennootschap organiseerde de verkoop van 245.978 aandelen.

Overeenkomstig artikel 207§2 van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 26 april 2009 werden deze 245.978 niet-gedematerialiseerde aandelen op 12 november 2015 door EXMAR aangekocht op Euronext.

De Vennootschap verzocht de commissaris om de aankoop van eigen aandelen te verifiëren.

De Vennootschap zal de bevestiging van de commissaris neerleggen bij de Deposito- en Consignatiekas en in de jaarrekening voor 2015 opnemen dat deze verificatie heeft plaatsgevonden.

Aandelenoptieplan

De Raad van Bestuur heeft tot op heden tienmaal beslist een aantal werknemers van de EXMAR Groep opties op bestaande aandelen aan te bieden.

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen, inclusief de gehanteerde boekhoudkundige ramingen en veronderstellingen, toegepast bij het afsluiten van de jaarrekening, verschillen niet van de waarderingsgrondslagen die in het voorgaande boekjaar werden toegepast. De belangrijkste waarderingsgrondslagen zijn opgenomen in de jaarrekening.

Datum aanbod	Aantal uitstaande Opties	Uitoefenperiode	Uitoefenprijs in euro
AANDELENOPTIEPLAN			
15/12/2004	67.186	Tussen 01/04/08 en 15/10/2017 (*)	6,12 (°)
09/12/2005	312.705	Tussen 01/01/09 en 15/10/18 (*)	10,73 (°)
15/12/2006	401.918	Tussen 01/01/10 en 15/10/19 (*)	15,96 (°)
04/12/2007	225.975	Tussen 01/01/11 en 15/10/20 (*)	14,64 (°)
19/12/2008	102.417	Tussen 01/01/12 en 18/12/16 (*)	5,92 (°)
29/12/2009	194.590	Tussen 01/01/13 en 28/12/2017	4,85 (°)
09/12/2010	234.478	Tussen 01/01/14 en 28/12/2018	4,71 (°)
03/12/2013	517.600	Tussen 01/01/17 en 02/12/2021	10,54
02/12/2014	425.350	Tussen 01/01/18 en 02/12/2022	10,54
04/12/2015	415.250	Tussen 01/01/19 en 03/12/2023	9,62

(*) De Raad van Bestuur van 23 maart 2009 besliste de oorspronkelijke uitoefenperiode voor de eerste vier optieplannen met 5 jaar te verlengen, dit in toepassing van de beslissing van de Belgische regering om de Wet van 26 maart 1999 en meer bepaald de optieplannen te hernieuwen.
(°) Als gevolg van de kapitaalverhoging van november 2009, de dilutiebescherming en het extra dividend van mei 2012 werden het aantal en de uitoefenprijs van de aandelenopties gewijzigd.

Gebeurtenissen na balansdatum
In februari 2016 kondigde het Douglas Channel LNG Consortium aan het DC LNG-project stop te zetten wegens de ongunstige marktomstandigheden. Als gevolg van deze beslissing werden de kosten die EXMAR in verband met dit project heeft gemaakt, opgenomen in het resultaat van 2015, voor een totaal bedrag van USD 12,9 miljoen.

In maart 2016 beslisten EXMAR NV en PEP om de tolling overeenkomst voor de Caribbean FLNG te beëindigen. Deze overeenkomst werd in maart 2012 afgesloten voor een termijn van 15 jaar die zou ingaan vanaf de oplevering. Door ondertekening van de beëindigingsovereenkomst is PEP aan EXMAR een verbrekingsvergoeding verschuldigd die maandelijks zal betaald worden vanaf maart 2016 tot juni 2017, en zijn de partijen bevrijd van alle verplichtingen onder de tolling overeenkomst. De Caribbean FLNG kan dus voor andere projecten ingezet worden en er wordt actief onderhandeld.

EXMAR werd na jaareinde benaderd om een deel van zijn belang (60%) in de Wariboko te verkopen aan zijn logistieke partner Springview.

Bijkantoren
Naast haar hoofdkantoor in Antwerpen (België) heeft EXMAR kantoren in Hongkong, Houston, Londen, Limassol, Luxemburg, Mumbai, Parijs, Singapore en Nederland.

EXMAR heeft bijkantoren in Shanghai, Luanda en Tripoli.

Risicofactoren
De risico's en onzekerheden worden beschreven in de Corporate Governance Verklaring.

Gebruik van financiële instrumenten
De langetermijnvisie eigen aan de activiteit van EXMAR gaat samen met langlopende financieringen, en dus ook met een blootstelling aan variabele rentevoeten. EXMAR beheert deze blootstelling op een actieve manier en indien nodig door middel van diverse instrumenten ter indekking van stijgende rentevoeten, dit voor een beduidend gedeelte van de schuldportefeuille.

In 2014 heeft EXMAR met succes een bevoorrechte niet-gegarandeerde obligatielening van NOK 700 miljoen uitgegeven en in 2015 voor nog eens NOK 300 miljoen. De blootstelling aan variabele rentevoeten (3m NIBOR) en aan NOK/USD (NOK 1.000 miljoen) wordt door middel van een afgeleid financieel instrument beheerd.

EXMAR werkt in USD maar heeft jaarlijks bepaalde kosten in euro te voldoen. De blootstelling aan EUR/USD wordt indien nodig beheerd door middel van dekkingsinstrumenten. Op datum van dit verslag heeft EXMAR geen indekking van de blootstelling aan EUR/USD.

Belangenconflict
Uittreksel uit de notulen van de vergadering van de Raad van Bestuur van EXMAR NV op 4 december 2015:

Vooraleer overgegaan wordt tot behandeling van dit punt van de dagorde hebben CEO Nicolas Saverys en COO Patrick De Brabandere, conform artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen, de overige leden van de Raad ingelicht dat zij een belang van vermogensrechtelijke aard hebben dat strijdig is met dat van de Vennootschap. Nicolas Saverys en Patrick De Brabandere zullen niet deelnemen aan de beraadslaging noch aan de stemming over de aanbevelingen van het Comité.
Beide heren zullen de commissaris, eveneens conform artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen, hieromtrent schriftelijk inlichten.

Er waren geen belangenconflicten op het niveau van het Directiecomité.

VERWACHTINGEN VOOR 2016

LNG & LNG-infrastructure
De bestaande LNG-vloot en LNG-hervergassingsvloot zal naar verwachting presteren in overeenstemming met haar tijdbevrachtingscontracten.

De inbedrijfstelling van de Caribbean FLNG eenheid start in de komende weken. Zoals aangekondigd in het persbericht van 8 maart 2016 is het platform beschikbaar voor nieuwe tewerkstelling op lange termijn. EXMAR is in vergevorderde onderhandelingen om het platform in te zetten bij projecten voornamelijk in het Midden-Oosten en West-Afrika (WAF). EXMAR wijzigt momenteel de overeengekomen financiering met de Industrial and Commercial Bank of China ("ICBC") om deze af te stemmen op de nieuwe leveringsvoorwaarden.

Het hervergassingsplatform dat in aanbouw is bij *Wison Offshore & Marine* wordt momenteel aan verschillende klanten aangeboden voor een tewerkstelling op lange termijn. EXMAR onderhandelt actief over tewerkstelling. Wij verwachten in de loop van 2016 een overeenkomst voor tewerkstelling op lange termijn af te sluiten.

Wegens de huidige omstandigheden op de olie- en gasmarkt besliste het consortium met *EDFT, Idemitsu Altagas* en EXMAR het DOUGLAS CHANNEL FLNG-project stop te zetten.

OFFSHORE

De offshore divisie zal met haar accommodatieplatformen Wariboko en Nunce in overeenstemming met haar langetermijncontracten blijven presteren. Het accommodatieplatform Kissama blijft ingezet tot de zomer, met opties tot verlenging van het contract. Geen enkel platform van EXMAR is zonder tewerkstelling, wat uniek is vergeleken met de concurrenten.

EXMAR werd benaderd om een deel van zijn belang in het Wariboko platform te verkopen aan zijn logistieke partner Springview. Een verkoop aan Springview is commercieel aantrekkelijk en zal de aanwezigheid op de Nigeriaanse markt versterken.

EXMAR blijft verder de "tariff fee" op de productie van OPTI-EX® ontvangen; naar verwachting zal deze fee nog tot januari 2017 doorbetaald worden.

De interesse voor het OPTI® productiedesign blijft groot met zijn bewezen voordelige kost en korte leveringstermijn. EOC ontwikkelt een nieuw design voor een Micro – OPTI®

om in de huidige situatie op de oliemarkt in te spelen op de sterke vraag naar kostenefficiënte ontwikkelingen van kleine gasvelden (minder dan 40.000 vaten per dag).

LPG

VLGC

Ondanks een aanhoudende impuls van het vervoer over lange afstand door grotere Amerikaanse LPG-voorraden en een verhoogde export vanuit de VS, zijn de VLGC-tarieven met zowat 50% gedaald sinds het begin van 2016.

Dit laatste is onder meer te wijten aan de 13 nieuwbouwschepen die in het eerste kwartaal op de markt kwamen en het vooruitzicht op nog eens 34 nieuwbouwschepen (Ethaan schepen buiten beschouwing gelaten) die in 2016 op de markt zullen komen.

De vooruitzichten zijn bijgevolg sterk afhankelijk van de vraag of de LPG-volumes genoeg zullen toenemen zodat de verhoogde scheepscapaciteit benut kan worden.

EXMAR's enige VLGC-schip, de BW Tokyo (gebouwd in 2009 - 83.000 m³) wordt inmiddels tot midden 2016 ingezet. De bedoeling is om op basis van bestendige klantenrelaties verdere tewerkstelling op lange termijn te verzekeren.

Midsize

De Midsize schepen worden eveneens beïnvloed door de daling van de VLGC-tarieven zij het in beperkte mate. Zowel ten oosten als ten westen van Suez zijn er wachttijden.

De indekking van de Midsize vloot is 85% voor 2016 en 46% voor 2017 tegen lonende tarieven. EXMAR is perfect geplaatst om zijn strategie verder uit te voeren en de vernieuwde vloot onder tewerkstelling op middellange tot lange termijn onder te brengen met zijn gekende partners, terwijl oudere schepen in aanmerking zullen komen voor verkoop.

De LPG/C Knokke (38.000 m³ - gebouwd bij Hanjin Heavy Industries - Filippijnen) werd op 15 februari 2016 opgeleverd; het schip voer naar Europa om onmiddellijk te worden ingezet door Statoil uit Noorwegen onder een langetermijnovereenkomst.

In 2016 worden nog eens twee nieuwbouwschepen (tbn Kontich, tbn Kortrijk) aan EXMAR opgeleverd, waarvoor nu reeds Time-Charter overeenkomsten werden afgesloten. De laatste vier nieuwbouwschepen zullen in 2017 en begin 2018 opgeleverd worden.

Pressurized (tankers met druktanks)

De activiteit in dit segment van kleinste gascarriers is licht verbeterd en het wereldwijde orderboek blijft beperkt; toch is deze verbetering nog niet echt merkbaar in de huidige Time-Charter tarieven.

EXMAR blijft zich richten op het ontwikkelen van langetermijnrelaties met grote spelers in Zuidoost-Azië, het Verre Oosten en Europa.

Hierdoor is de pressurized vloot voor de rest van 2016 ingedekt tot 79% en voor 2017 tot 21%.

De volledige informatie, die overeenkomstig artikel 96(2) van het Wetboek van Vennootschappen in onderhavig jaarverslag dient te worden opgenomen en meer bepaald de verklaring inzake deugdelijk bestuur en de bepalingen van artikel 34 van het Koninklijk Besluit van 14 november 2007, is weergegeven onder het hoofdstuk "Corporate Governance Verklaring" onder het hoofdstuk 'Risciofactoren' en door referentie daarnaar opgenomen in onderhavig jaarverslag.

4. GOEDKEURING VAN DE JAARREKENING EN KWIJTING

Wij verzoeken de Algemene Vergadering van Aandeelhouders dit verslag voor het jaar eindigend op 31 december 2015 in zijn geheel goed te keuren en het resultaat te bestemmen zoals voorzien in dit verslag. Wij verzoeken de Vergadering ook om kwijting te verlenen aan de bestuurders en de commissaris voor de uitoefening van hun mandaat tijdens bovenvermeld boekjaar.

5. BENOEMINGEN

De mandaten van de heer Guy Verhofstadt en de heer Jens Ismar zullen vervallen na de Algemene Vergadering.

Het Benoemingscomité heeft in zijn vergadering van 25 maart 2016 advies uitgebracht over het voorstel van benoemingen en herbenoemingen in de Raad van Bestuur.

Het Comité stelde aan de Raad van Bestuur voor de heer Jens Ismar als onafhankelijk bestuurder te herbenoemen en de heer Michel Delbaere als onafhankelijk bestuurder te benoemen ter verganging van de heer Guy Verhofstadt wiens mandaat vervalt.

De Raad van Bestuur

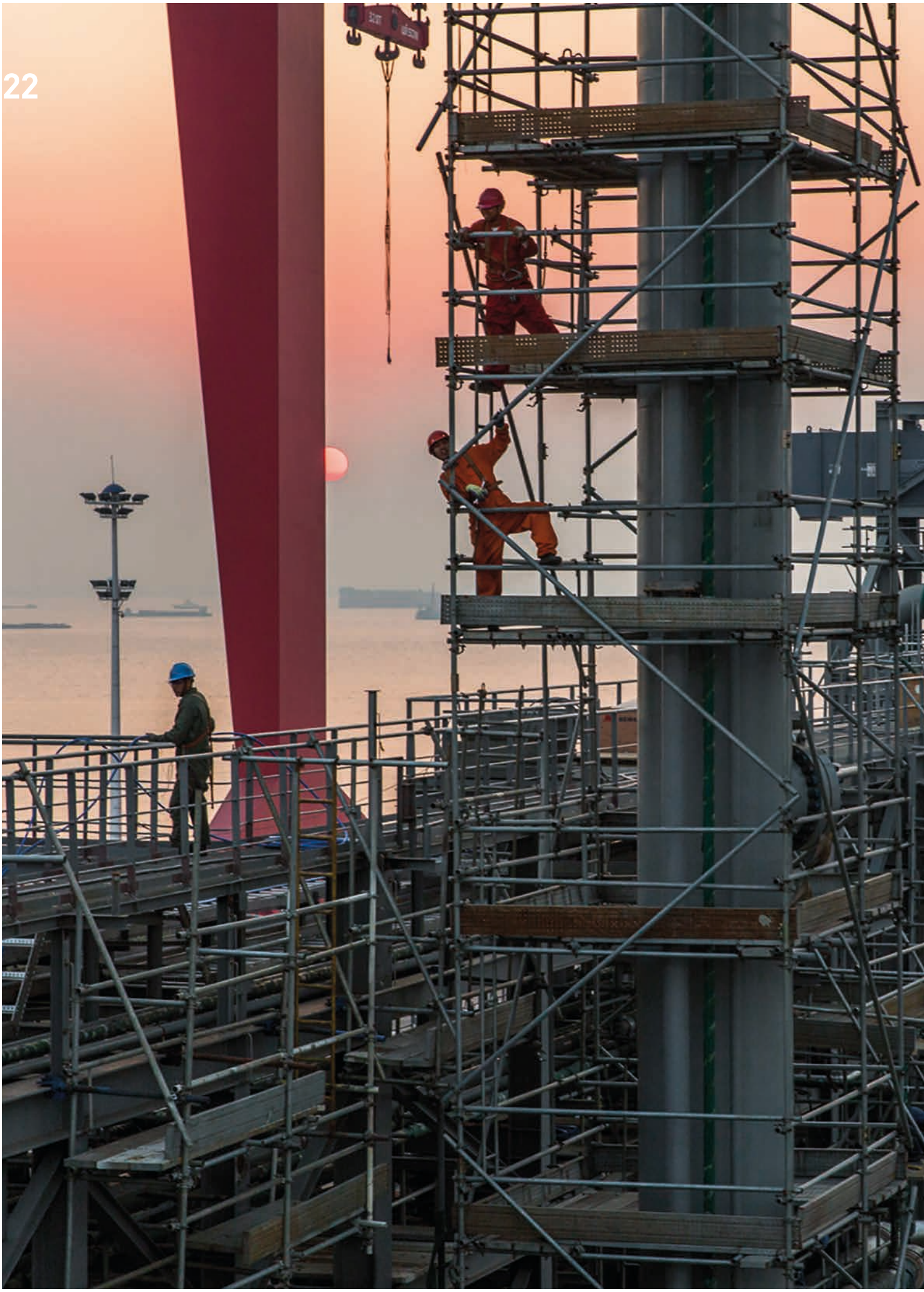

1. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS (in duizenden USD)

	Toelichting	31/12/2015	31/12/2014
ACTIVA			
VASTE ACTIVA		**684.687**	**726.060**
Operationele activa		168.991	85.114
Operationele activa	9	17.194	475
Operationele activa in aanbouw	9	151.797	84.639
Andere materiële vaste activa	10	4.104	5.049
Immateriële activa	11	2.368	3.755
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	12	132.816	172.575
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	14	376.408	459.402
Overige financiële activa		0	165
VLOTTENDE ACTIVA		**241.425**	**192.006**
Voor verkoop beschikbare beleggingen	15	3.487	8.341
Handels- en overige vorderingen	16	64.669	69.130
Actuele belastingvorderingen		968	1.703
Kas en kasequivalenten	18	172.301	112.832
TOTALE ACTIVA		**926.112**	**918.066**
EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN			
EIGEN VERMOGEN		**404.804**	**429.762**
Kapitaal en reserves		404.614	429.587
Kapitaal	19	88.812	88.812
Uitgiftepremies	19	209.902	209.902
Reserves	19	94.689	62.638
Resultaat van het boekjaar	19	11.211	68.235
Minderheidsbelang		190	175
VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN		**445.621**	**422.217**
Rentedragende leningen	21	397.425	391.902
Personeelsbeloningen	23	4.445	6.211
Voorzieningen	24	2.522	2.395
Afgeleide financiële instrumenten	26	41.229	21.709
VERPLICHTINGEN OP KORTE TERMIJN		**75.687**	**66.087**
Rentedragende leningen	21	15.161	14.806
Handels- en overige schulden	25	55.815	47.356
Te betalen winstbelastingen		4.711	3.925
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		**926.112**	**918.066**

De toelichting maakt integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE RESULTATEN EN GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

(in duizenden USD)

	Toelichting	01/01/2015 - 31/12/2015	01/01/2014 - 31/12/2014
GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE RESULTATEN			
Opbrengsten		112.220	133.967
Winst gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	4	110	4.565
Overige bedrijfsopbrengsten	4	3.261	4.909
Bedrijfsopbrengsten		**115.591**	**143.441**
Diensten en diverse goederen		-80.986	-84.799
Personeelskosten	6	-51.468	-57.586
Afschrijvingen en waardeverminderingen	9/10/11	-5.174	-7.739
Voorzieningen	24	-134	0
Verlies gerealiseerd bij verkoop van vaste activa		-47	-294
Overige bedrijfskosten	5	-6.753	-8.930
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten		**-28.971**	**-15.907**
Intrestopbrengsten	7	23.037	23.326
Intrestkosten	7	-12.952	-14.762
Andere financiële opbrengsten	7	7.346	13.788
Andere financiële kosten	7	-8.523	-5.039
Nettofinancieringsopbrengsten		**8.908**	**17.313**
Resultaat voor belastingen en voor aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures		**-20.063**	**1.406**
Aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures, na belastingen	12	35.180	70.889
Resultaat voor belasting		**15.117**	**72.295**
Belastingen op het resultaat	8	-3.872	-4.041
Resultaat van het boekjaar		**11.245**	**68.254**
Toe te rekenen aan:			
Minderheidsbelang		34	19
Aandeelhouders van de vennootschap		11.211	68.235
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		**11.245**	**68.254**
Winst per aandeel (in USD)	20	**0.20**	**1.20**
Verwaterde winst per aandeel (in USD)	20	**0.20**	**1.19**
GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN			
Resultaat van het boekjaar		**11.245**	**68.254**
Posten die via de verlies- en winstrekening zijn of kunnen verwerkt worden:			
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures, aandeel in niet gerealiseerde resultaten	7	-1.627	-667
Omrekeningsverschillen	7	-2.607	-3.754
Omrekeningsverschillen verwerkt via de verlies-en winstrekening	7	1.863	0
Wijziging in de reële waarde van cashflowafdekkingen - hedge accounting	7	-1.598	-1.002
Voor verkoop beschikbare beleggingen - wijzigingen in de reële waarde	7	-4.854	-489
Voor verkoop beschikbare beleggingen - via de verlies- en winstrekening verwerkt	7	0	-1.411
		-8.823	**-7.323**
Posten die nooit via de verlies- en winstrekening zullen verwerkt worden			
Herwaardering van toegezegde pensioenverplichting (actief)	23	1.087	-2.685
Totaal van niet-gerealiseerde resultaten van de periode (na belastingen)		**-7.736**	**-10.008**
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		**3.509**	**58.246**
Waarvan:			
Minderheidsbelang		15	-113
Aandeelhouders van de vennootschap		3.494	58.359
TOTAAL VAN DE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN		**3.509**	**58.246**

De toelichting maakt integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT
(in duizenden USD)

	Toelichting	01/01/2015 - 31/12/2015	01/01/2014 - 31/12/2014
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat van het boekjaar		11.245	68.254
Aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures, na belastingen	12	-35.180	-70.889
Afschrijvingen en waardeverminderingen	9/10/11	5.174	7.739
Wijziging in de reële waarde van financiële instrumenten	7	0	-4.101
Netto-intrest opbrengsten	7	-10.085	-8.564
Belastingen op het resultaat	8	3.872	4.042
Winst uit de realisatie van voor verkoop beschikbare beleggingen	7	0	-1.638
Verliezen/winsten uit de realisatie van vaste activa	4	-63	-4.271
Ontvangen dividenden	7	-417	-586
Niet-gerealiseerd koersverschil	7	-2.107	-5.202
Lasten in verband met in aandelen afgewikkelde transacties (aandelenoptieplan)	22	951	830
Bruto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		**-26.610**	**-14.386**
Stijging/daling van de handels- en overige vorderingen		5.513	9.825
Stijging/daling van de handels- en overige schulden		9.094	-16.717
Stijging/daling van de voorzieningen en pensioenverplichtingen		69	-115
Netto kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten		**-11.934**	**-21.393**
Betaalde intresten		-12.824	-13.554
Ontvangen intresten		22.514	23.418
Betaalde belastingen		-2.351	-3.962
KASSTROOM UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN		**-4.595**	**-15.491**
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Investeringen in immateriële activa	11	-571	-1.091
Investeringen in schepen en andere materiële vaste activa	9/10	-63.697	-21.888
Inkomsten uit de verkoop van schepen en andere materiële vaste activa (incl aangehouden voor verkoop)		384	8.112
Investering in voor verkoop beschikbare beleggingen		0	-2.479
Inkomsten uit voor verkoop beschikbare beleggingen		0	6.641
Investering in dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen, joint ventures en andere financiële vaste activa, na aftrek verworven geldmiddelen	11/12	0	-3.020
Dividenden ontvangen van investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	12	88.642	2.400
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	14	-1.512	-71.814
Terugbetalingen van leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	14	45.315	13.843
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		**68.561**	**-69.296**
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Dividenduitkeringen aan de aandeelhouders	19	-25.453	-38.648
Ontvangen dividenden	7	417	586
Vervroegde stopzetting van afgeleide financiële instrumenten (*)		0	-15.399
Aankoop van eigen aandelen	19	-5.292	0
Verkoop van eigen aandelen en uitgeoefende aandelenopties	19	1.370	2.415
Nieuwe leningen	21	40.020	113.968
Terugbetaling van leningen	21	-14.774	-13.869
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		**-3.712**	**49.053**
NETTO TOENAME/AFNAME IN KAS EN KASEQUIVALENTEN		**60.254**	**-35.734**
AANSLUITING VAN DE NETTO TOENAME/AFNAME IN KAS EN KASEQUIVALENTEN			
Netto kas en kasequivalenten bij het begin van het boekjaar		112.832	149.389
Netto toename/afname in kas en kasequivalenten		60.254	-35.734
Wisselkoersfluctuaties op kas en kasequivalenten		-785	-823
NETTO KAS EN KASEQUIVALENTEN OP HET EINDE VAN HET BOEKJAAR	18	**172.301**	**112.832**

De toelichting maakt integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.
(*) In 2014 heeft dit bedrag voornamelijk betrekking op het stopzetten van alle LPG gerelateerde contracten door RBS.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN
(in duizenden USD)

		Kapitaal	Uitgifte - premies
MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN PER 31 DECEMBER 2014			
1 JANUARI 2014	Toelichting	88.812	209.902
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten			
Resultaat van het boekjaar			
Omrekeningsverschillen	7		
Wijziging in de reële waarde van cash flow afdekkingen - hedge accounting	7		
Wijziging in de reële waarde van de voor verkoop beschikbare beleggingen	7		
Herwaardering van toegezegde pensioenverplichting (actief)	23		
Totaal van de niet gerealiseerde resultaten		0	0
TOTAAL VAN DE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN		0	0
Transacties met aandeelhouders			
Dividenduitkeringen	19		
Aandelenoptieplan	22		
Uitgeoefende aandelenopties			
Verkoop eigen aandelen			
Op aandelen gebaseerd betalingen			
TOTAAL TRANSACTIES MET AANDEELHOUDERS		0	0
31 DECEMBER 2014		88.812	209.902

MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN PER 31 DECEMBER 2015			
1 JANUARI 2015	Toelichting	88,812	209,902
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten			
Resultaat van het boekjaar			
Omrekeningsverschillen	7		
Wijziging in de reële waarde van cash flow afdekkingen - hedge accounting	7		
Wijziging in de reële waarde van de voor verkoop beschikbare beleggingen	7		
Herwaardering van toegezegde pensioenverplichting (actief)	23		
Totaal van de niet gerealiseerde resultaten		0	0
TOTAAL VAN DE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN		0	0
Transacties met aandeelhouders			
Dividenduitkeringen	19		
Aandelenoptieplan	22		
Uitgeoefende aandelenopties			
Aankoop eigen aandelen			
Op aandelen gebaseerd betalingen			
TOTAAL TRANSACTIES MET AANDEELHOUDERS		0	0
31 DECEMBER 2015		88.812	209.902

De toelichting maakt integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

	Over-gedragen resultaat	Reserve voor eigen aandelen	Om-rekenings-reserve	Reële waarde-reserve	Afdekkings-reserve	Reserve voor aandelen optieplan	Totaal	Minderheids-belang	Totaal eigen vermogen
	161.285	**-60.867**	**-4.329**	**2.781**	**-554**	**9.610**	**406.640**	**288**	**406.928**
	68.235						**68.235**	**19**	**68.254**
			-4.516				-4.516	-132	-4.648
					-775		-775		-775
				-1.900			-1.900		-1.900
	-2.685						-2.685		-2.685
	-2.685	**0**	**-4.516**	**-1.900**	**-775**	**0**	**-9.876**	**-132**	**-10.008**
	65.550	**0**	**-4.516**	**-1.900**	**-775**	**0**	**58.359**	**-113**	**58.246**
	-38.648						-38.648		-38.648
	-2.943	5.276				-606	1.727		1.727
	-1.134	1.822					688		688
						821	821		821
	-42.725	**7.098**	**0**	**0**	**0**	**215**	**-35.412**	**0**	**-35.412**
	184.110	**-53.769**	**-8.845**	**881**	**-1.329**	**9.825**	**429.587**	**175**	**429.762**

	184,110	**-53,769**	**-8,845**	**881**	**-1,329**	**9,825**	**429,587**	**175**	**429,762**
	11.211						**11.211**	**34**	**11.245**
			-1.456				-1.456	-19	-1.475
					-2.494		-2.494		-2.494
				-4.854			-4.854		-4.854
	1.087						1.087		1.087
	1.087	**0**	**-1.456**	**-4.854**	**-2.494**	**0**	**-7.717**	**-19**	**-7.736**
	12.298	**0**	**-1.456**	**-4.854**	**-2.494**	**0**	**3.494**	**15**	**3.509**
	-25.453						-25.453		-25.453
	-3.039	4.938				-572	1.327		1.327
		-5.292					-5.292		-5.292
						951	951		951
	-28.492	**-354**	**0**	**0**	**0**	**379**	**-28.467**	**0**	**-28.467**
	167.916	**-54.123**	**-10.301**	**-3.973**	**-3.823**	**10.204**	**404.614**	**190**	**404.804**

Toelichting

1. WAARDERINGSREGELS

A. Verslaggevende entiteit

EXMAR NV (de "Onderneming") is een beursgenoteerde onderneming (Euronext-EXM) die in België gedomicilieerd is. De geconsolideerde jaarrekening van de Onderneming omvat de Onderneming, haar dochterondernemingen en de belangen van de Groep in geassocieerde ondernemingen en ondernemingen waarover gezamenlijke controle wordt uitgeoefend (gezamenlijk de "Groep" genoemd). De Groep is actief in de internationale scheepvaart.

B. Basis voor verslaggeving

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgemaakt in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) uitgegeven door de International Accounting Standards Board (IASB) zoals aanvaard binnen de Europese Unie op 31 december 2015.

De geconsolideerde jaarrekening van de Groep houdt rekening met de impact van onderstaande nieuwe of herwerkte IFRS regels welke van toepassing zijn vanaf 1 januari 2015:

— Aanpassingen aan IFRS (2010-2012) is een verzameling van kleine verbeteringen in 6 bestaande standaarden. Deze verzameling van aanpassingen heeft geen significante invloed gehad op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

— Aanpassingen aan IFRS (2011-2013) is een verzameling van kleine verbeteringen in 4 bestaande standaarden. Deze verzameling van aanpassingen heeft geen significante invloed gehad op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

— Aanpassingen aan IAS 19 Personeelsbeloningen – Toegezegd-pensioenregelingen: werknemersbijdragen vergemakkelijkt de boekhoudkundige verwerking van bepaalde bijdragen door werknemers of derden. Deze wijzigingen hebben geen significante invloed gehad op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

— IFRIC 21 Heffingen geeft aan wanneer een heffing opgelegd door een overheid, moet worden geboekt in overeenstemming met IAS 37 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa. Deze wijzigingen hebben geen significante invloed gehad op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

Een aantal nieuwe standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretaties die per 31 december 2015 nog niet effectief waren, worden niet toegepast door de Groep bij de opmaak van de geconsolideerde jaarrekening:

— IFRS 9 Financiële Instrumenten, gepubliceerd in juli 2014, dient ter vervanging van de bestaande richtlijn zoals opgenomen in IAS 39 Financiële instrumenten: opname en waardering. IFRS 9 bevat herziene bepalingen ten aanzien van de classificatie en waardering van financiële instrumenten, met inbegrip van een nieuw model voor verwachte kredietverliezen ten behoeve van de berekening van de waardevermindering van financiële activa, en de nieuwe algemene vereisten voor hedge accounting die hedge accounting verder aligneren met het risico management. Verder neemt IFRS 9 de bepalingen over uit IAS 39 voor het verwerken en niet langer verwerken van financiële instrumenten. IFRS 9 is van kracht voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018. Eerdere toepassing is toegestaan. Deze nieuwe standaard werd nog niet bekrachtigd door de EU. De Groep beoordeelt momenteel het mogelijke effect van de toepassing op de geconsolideerde jaarrekening.

— IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten voorziet in een uitgebreid raamwerk om te bepalen of, hoeveel en wanneer opbrengsten moeten worden verantwoord. De standaard dient ter vervanging van de bestaande bepalingen voor het verwerken van opbrengsten, met inbegrip van IAS 18 Opbrengsten, IAS 11 Onderhanden projecten in opdracht van derden en IFRIC 13 Loyaliteitsprogramma's. IFRS 15 is van kracht voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018. Eerdere toepassing is toegestaan. Deze nieuwe standaard werd nog niet bekrachtigd door de EU. De Groep beoordeelt momenteel het mogelijke effect van de toepassing op de geconsolideerde jaarrekening.

— IFRS 16 Lease overeenkomsten: In januari 2016 publiceerde de IASB een nieuwe standaard over leaseovereenkomsten, van toepassing op jaarperioden die beginnen op of na 1 januari 2019. De standaard werd nog niet goedgekeurd voor gebruik in de Europese Unie. De nieuwe standaard vervangt de huidige standaard IAS 17 aangaande de boekhoudkundige verwerking van leaseovereenkomsten. IFRS 16 schrapt de classificatie van leaseovereenkomsten tussen operationele en financiële leaseovereenkomsten voor de leasingnemer een introduceert één enkel model voor boekhoudkundige verwerking van leaseovereenkomsten voor de leasingnemer. Alle overeenkomsten, behalve

de kortlopende leaseovereenkomsten van minder dan twaalf maanden en de overeenkomsten met immateriële waarde, dienen in de balans geboekt te worden aan de contante waarde van de toekomstige minimale leasebetalingen. Deze worden getoond als een "right of use" actief in de balans van de leasingnemer. Leasebetalingen die worden betaald over de looptijd van het contract worden gepresenteerd als een financiële schuld. In de winst-en verliesrekening dient de afschrijvingslast met betrekking tot het geleasde actief apart gepresenteerd te worden van de intrestlast op de financiële verplichting. Voor leasinggevers zijn er geen substantiële veranderingen in deze nieuwe standaard IFRS 16. De leasinggever zal de leaseovereenkomsten blijven voorstellen als ofwel operationele ofwel financiële leaseovereenkomsten. De boekhoudkundige verwerking van beide types van overeenkomsten voor de leasinggever blijft verschillend. De Groep onderzoek momenteel de impact dat de toepassing van deze nieuwe standaard zal hebben op de geconsolideerde jaarrekening.

De volgende nieuwe of gewijzigde standaarden zullen naar alle verwachting geen significante invloed hebben op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep:

— Landbouw: vruchtdragende planten (wijzigingen van IAS 16 en IAS 41).
— IFRS 14 Regulatory Deferral Accounts.
— Verantwoording van verwerving van belangen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten (wijzigingen in IFRS 11).
— Uitleg bij aanvaardbare afschrijvingsmethoden (wijzigingen in IAS 16 en IAS 38).
— "Equity"-methode in de enkelvoudige jaarrekening (wijzigingen van IAS 27).
— Verkoop of Inbreng van activa tussen een investeerder en een geassocieerde deelneming of een gezamenlijke entiteit (wijzigingen in IFRS 10 en IAS 28).
— Aanpassingen aan IFRS - cyclus 2012-2014.
— Aanpassingen in het kader van investeringsentiteiten en toepassing van de consolidatievrijstelling (IFRS 10 / IAS 28).
— Aanpassingen in het kader van het project rond informatieverschaffing (wijzigingen in IAS 1).

De raad van bestuur van 24 maart 2016 heeft de geconsolideerde jaarrekening goedgekeurd en de toestemming verleend tot publicatie ervan.

C. Functionele valuta en presentatievaluta

De geconsolideerde rekeningen worden opgemaakt in USD ingevolge de bekomen afwijking verleend door Financial Services and Markets Authority (FSMA) bij brief van 2 juli 2003, afgerond naar het dichtstbijzijnde duizendtal. USD is de functionele munt van de onderneming. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs, met uitzondering van de volgende materiële activa en verplichtingen dewelke zijn gewaardeerd tegen een alternatieve basis op iedere balansdatum: afgeleide financiële instrumenten, financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de resultatenrekening, voor verkoop beschikbare financiële activa en de netto pensioenvoorziening aangaande te bereiken doel plannen. De voor verkoop aangehouden vaste activa worden gewaardeerd aan de laagste waarde, hetzij de boekwaarde, hetzij de reële waarde verminderd met de verkoopkost.

D. Gebruik van schattingen en oordelen

Bij de opmaak van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS is vereist dat de leiding beoordelingen, schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de waarderingsregels en de gerapporteerde bedragen van activa en passiva, opbrengsten en kosten. De ramingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op historische gegevens en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uiteindelijke resultaten kunnen verschillen van deze ramingen.

De ramingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend herzien. Herzieningen van de ramingen worden verwerkt in de periode waarin de raming wordt herzien, op voorwaarde dat de herziening alleen op die periode betrekking heeft, of in de periode van de herziening en toekomstige periodes, indien de herziening zowel de huidige als toekomstige periodes treft.

Bij de opstelling van de jaarrekening heeft de Onderneming inschattingen en veronderstellingen gemaakt op het vlak van assumpties voor de bepaling van de reële waarde van het optieplan, de pensioenschuld, voorzieningen en risico's en de classificatie van nieuwe leasingovereenkomsten en time charter overeenkomsten. Bovendien worden de economische levensduur en de residuele waarde van de schepen jaarlijks getoetst aan de realiteit.

Aangezien de marktwaarden van tweedehands schepen fluctueren naargelang de evolutie van de vrachttarieven en de kostprijs van nieuwbouwschepen, geeft de boekwaarde van de schepen mogelijk niet de huidige marktwaarde weer. Historisch gezien zijn zowel vrachttarieven als kostprijzen van schepen cyclisch. Telkens er zich wijzigingen in omstandigheden of feiten voordoen die erop kunnen wijzen dat de boekwaarde van een vloot niet gerecupereerd zal worden, wordt de boekwaarde van die vloot bekeken in het kader van mogelijke afwaardering.

De realiseerbare waarde van de vloot is de hoogste waarde van de reële waarde verminderd met de verkoopskosten en de gebruikswaarde. De reële waarde verminderd met de verkoopskosten wordt bepaald op basis van onafhankelijke waarderingsrapporten. De gebruikswaarde is gebaseerd op de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tot hun huidige waarde.

Om de inschatting van de toekomstige kasstromen te bepalen, wordt gebruik gemaakt van inschattingen van toekomstige vrachttarieven, operationele kosten van de schepen, verwachte levensduur van de vloot en de WACC. Deze inschattingen zijn gebaseerd op historische gegevens en toekomstverwachtingen. De directie is van mening, dat de inschattingen een betrouwbare basis zijn voor haar huidige beoordeling maar is zich bewust van de subjectiviteit en veranderlijkheid ervan. De schepen zijn voornamelijk gesitueerd binnen onze joint ventures.

E. Wijzigingen in waarderingsregels

De waarderingsregels werden consequent toegepast voor alle periodes opgenomen in deze geconsolideerde jaarrekening en voor alle in de consolidatie opgenomen groepsondernemingen.

F. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

a) Consolidatieprincipes

Dochterondernemingen
De dochterondernemingen zijn die welke door de Groep worden gecontroleerd. Controle bestaat wanneer de onderneming is blootgesteld aan, dan wel recht heeft op, variabele rendementen en het vermogen heeft die rendementen te beïnvloeden aan de hand van haar controle over de entiteit.

De financiële staten van de dochterondernemingen worden integraal in de consolidatie opgenomen vanaf de datum van verwerving tot het einde van de controle. Alle openstaande posten en opbrengsten en kosten, niet gerealiseerde winsten en verliezen en dividenden die het resultaat zijn van transacties tussen ondernemingen van de Groep worden volledig geëlimineerd.

Verlies van zeggenschap
Bij verlies van zeggenschap worden de activa en verplichtingen van de dochteronderneming, eventuele minderheidsbelangen en overige met de dochteronderneming samenhangende vermogenscomponenten niet langer in de balans opgenomen. Het eventuele overschot of tekort op het verlies van zeggenschap wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien de Groep een belang behoudt in de voormalige dochteronderneming, wordt dat belang tegen de reële waarde verantwoord vanaf de datum dat niet langer sprake was van zeggen¬schap. Het belang wordt na eerste opname verantwoord als een investering verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode of als financieel actief beschikbaar voor verkoop, afhankelijk van de mate van behouden invloed.

Geassocieerde ondernemingen en joint ventures
Een geassocieerde onderneming is een onderneming waarin de Onderneming een invloed van betekenis, doch geen controle heeft op het financiële en operationele beleid. Een invloed van betekenis wordt verondersteld wanneer de Groep tussen 20 en 50% van de stemrechten bezit.

Een joint venture is een overeenkomst waarin de Groep gezamenlijke controle heeft en waar de Groep rechten heeft op het eigen vermogen van de overeenkomst rekening houdende met de rechten van de groep in de rechten en plichten van de overeenkomst.

De geassocieerde ondernemingen en joint ventures worden via de vermogensmutatiemethode opgenomen in de consolidatie en bij eerste opname gewaardeerd aan kostprijs. De kostprijs van de investering omvat transactiekosten. De investering van de Groep in de geassocieerde ondernemingen en joint ventures omvat de goodwill bepaald bij aanschaf, verminderd met eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het resultaat en in de bewegingen in het eigen vermogen van de geassocieerde ondernemingen en joint ventures, vanaf het moment dat deze belangrijke invloed of gezamenlijke controle ontstaat tot het moment dat deze invloed of gezamenlijke controle ophoudt.

Wanneer het aandeel van de Groep in het verlies van de geassocieerde onderneming of joint venture de investering in deze onderneming overstijgt, wordt de investering tot nul herleid, en wordt de erkenning van toekomstige verliezen gestaakt, behalve wanneer de Groep de verplichting heeft om betalingen te verrichten voor rekening van de geassocieerde onderneming of joint venture. In dit geval wordt deze verplichting eerst toegewezen aan andere elementen van de investering in de geassocieerde onderneming of joint venture (leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures). Indien de negatieve investering de totale investering overschrijdt, wordt een verplichting erkend voor het netto bedrag. Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met investeringen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode worden geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de geassocieerde onderneming of joint venture heeft. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

b) Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta
In de individuele ondernemingen worden de transacties in vreemde valuta omgerekend tegen de geldende wisselkoers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde valuta op balansdatum worden omgezet naar USD tegen de wisselkoers op balansdatum. De niet-monetaire activa en passiva gewaardeerd aan historische kost worden omgerekend naar USD aan de koers van de initiële transactie. Niet-monetaire activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde worden omgerekend naar USD tegen de koers op moment ter bepaling van de reële waarde. Wisselkoerswinsten en –verliezen worden in de resultatenrekening geboekt, behalve voor de verschillen die voortvloeien uit de omzetting van de voor verkoop beschikbare beleggingen en kasstroomafdekkingen (voor zover deze afdekkingen effectief zijn), welke in het eigen vermogen worden erkend.

Jaarrekeningen gepresenteerd in een vreemde munt
Activa en passiva van activiteiten in vreemde munt, met inbegrip van goodwill en reële waardeaanpassingen bij aanschaffing, worden omgerekend naar USD tegen de slotkoers op de balansdatum. Opbrengsten en kosten worden omgerekend in USD aan de transactiekoers (de gemiddelde wisselkoers van de betreffende periode wordt gehanteerd op voorwaarde dat deze koers niet te veel afwijkt van de transactiekoers). De wisselkoersverschillen die hieruit voortvloeien worden opgenomen in de rubriek "omrekeningsverschillen" in het eigen vermogen. Het bedrag dat toewijsbaar is aan minderheidsbelangen wordt opgenomen als deel van de minderheidsbelangen. Indien een buitenlandse activiteit wordt verkocht in die zin dat de Groep de zeggenschap, invloed van betekenis dan wel gezamenlijke zeggenschap verliest, wordt het in verband met deze buitenlandse

activiteit cumulatief opgebouwde bedrag overgeboekt naar de winst- en verliesrekening als onderdeel van de winst of het verlies bij de verkoop. Indien de Groep slechts een deel van het belang in een dochter die een buitenlandse activiteit omvat verkoopt terwijl de Groep wel zeggenschap houdt, wordt het betreffende evenredige aandeel in het cumulatieve bedrag toegerekend aan minderheidsbelangen. Indien de Groep slechts een deel van het belang in een geassocieerde deelneming of joint venture die een buitenlandse activiteit omvat verkoopt terwijl de Groep wel invloed van betekenis of gezamenlijke zeggenschap houdt, wordt het betreffende evenredige aandeel in het cumulatieve bedrag overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

c) Financiële instrumenten

Niet-afgeleide financiële activa
Leningen en vorderingen en waarborgen worden initieel erkend op het moment van ontstaan. Alle andere financiële activa worden erkend op transactiedatum. De Groep neemt een financieel actief niet langer in de balans op wanneer het recht op de kasinstroom van dit actief vervalt of verkocht wordt in een transactie waarbij alle risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van het actief overgegaan zijn naar de koper, of wanneer ze niet alle voordelen en risico's verbonden aan de eigendom van het actief verkoopt noch behoudt en controle verliest over het getransfereerde actief. Elk resterend belang in dergelijke getransfereerde financiële activa dat gecreëerd of aangehouden wordt door de Groep wordt als afzonderlijk actief of passiva geboekt.

Financiële activa en passiva worden gecompenseerd enkel en alleen wanneer de Groep een wettelijk recht heeft om de bedragen te compenseren en van plan is om de financiële activa en passiva op een netto basis af te wikkelen.

Financieel actief tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening
Een financieel actief wordt geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverandering in de resultatenrekening als het wordt aangehouden voor verkoop of aangemerkt als dusdanig bij eerste opname. Bij een eerste opname worden de bijhorende transactiekosten opgenomen in de resultatenrekening. Financiële vaste activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Tot einde looptijd aangehouden beleggingen en overige investeringen
Wanneer de Groep de intentie en de mogelijkheid heeft om beleggingen aan te houden tot aan de vervaldag dan worden deze beleggingen beschouwd als tot einde looptijd aangehouden beleggingen. Tot einde looptijd aangehouden financiële activa worden initieel erkend aan reële waarde, verhoogd met direct toewijsbare aankoopkosten. Na eerste opname worden de tot einde looptijd aangehouden beleggingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met waardeverminderingen.

Leningen en vorderingen
Leningen en vorderingen zijn financiële activa met vaststaande of bepaalbare betalingen welke niet op een actieve markt genoteerd zijn. Deze financiële activa worden initieel erkend aan reële waarde (in principe de transactieprijs), vermeerderd met direct toewijsbare transactiekosten. Na eerste opname worden de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met waardeverminderingen.

Kas en kasequivalenten omvatten de beschikbare kas in contanten en de opvraagbare deposito's. Voorschotten in rekening-courant die op verzoek onmiddellijk opeisbaar zijn en integraal deel uitmaken van het kasstroombeheer van de Groep worden opgenomen als een component van de kas en kasequivalenten voor het kasstroomoverzicht.

Voor verkoop beschikbare beleggingen
Voor verkoop beschikbare beleggingen omvatten eigenvermogeninstrumenten welke niet voor verkoop worden aangehouden en niet worden aangehouden tot einde looptijd. Voor verkoop beschikbare beleggingen worden initieel opgenomen aan aanschaffingswaarde, verhoogd met direct toewijsbare transactiekosten, en nadien gewaardeerd aan reële waarde. Wijzigingen in reële waarde, andere dan waardeverminderingen, worden opgenomen in het eigen vermogen en gepresenteerd onder de reële waarde reserve. Bij verkoop ervan wordt de gecumuleerde winst of verlies uit het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening geboekt.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen
Bankschulden, obligatieleningen, doorlopende en andere kredietfaciliteiten worden initieel erkend op het moment van ontstaan. Alle andere financiële verplichtingen worden initieel erkend op transactiedatum wanneer de Groep zich verbindt aan de contractuele bepalingen van het instrument. De financiële verplichting wordt van de balans verwijderd wanneer de contractuele verplichtingen worden beëindigd of vervallen.

De Groep heeft de volgende niet-afgeleide financiële verplichtingen: leningen, schulden in rekening courant bij de bank en handels- en overige schulden. Deze financiële verplichtingen worden initieel erkend tegen reële waarde (in principe de transactieprijs voor handels- en overige schulden), verhoogd met direct toewijsbare transactiekosten voor de leningen. Na eerste opname worden deze financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Kapitaal
Gewone aandelen maken deel uit van het eigen vermogen. Kosten verbonden aan de uitgifte van aandelen en aandelenopties worden, netto van tax effect, in mindering gebracht van het eigen vermogen. Wanneer de Groep eigen aandelen koopt wordt het bedrag aan aankoopprijs, vermeerderd met direct toewijsbare aankoopkosten na belasting in mindering gebracht van het eigen vermogen. Bij de verkoop van eigen aandelen, wordt het ontvangen bedrag verwerkt als een verhoging van het eigen vermogen en het surplus of tekort op de transactie wordt opgenomen in het overgedragen resultaat.

Afgeleide financiële instrumenten en afdekkingstransacties
De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten voor het beheer van haar wisselkoers- en renterisico dat voortvloeit uit de operationele, financiële en investeringsactiviteiten.

In contracten besloten derivaten worden afgescheiden van het basiscontract en afzonderlijk verwerkt op voorwaarde dat er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het in het contract besloten derivaat, een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van derivaat en het samengesteld instrument wordt niet verwerkt tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Bij aanvang documenteert de Groep op formele wijze de relatie tussen het afdekkingsinstrument en de afdekkingstransactie, inclusief de objectieven ter beheersing van het risico, de strategie met betrekking tot het aangaan van de transactie en de methodes die zullen worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te testen. Bij aanvang én op periodieke basis maakt de Groep een inschatting van de effectiviteit van de afdekkingsinstrumenten in het afdekken van de wijzigingen in reële waarden of kasstromen van de afdekkingstransactie en dit tijdens de periode dat de afdekking is vastgesteld. De afdekkingsinstrumenten worden geacht effectief te zijn indien deze afdekking tussen de 80 en 125% bedraagt.

Afgeleide financiële instrumenten worden aanvankelijk gewaardeerd aan reële waarde. Transactiekosten worden in de winst- en verliesrekening geboekt. Na aanvang worden de afgeleide financiële instrumenten aan reële waarde geboekt. Wijzigingen in deze "reële" waarde worden algemeen gezien in de resultatenrekening geboekt behalve:

- Wanneer een afgeleid financieel instrument werd erkend als afdekkingsinstrument ter afdekking van variabiliteit in kasstromen met betrekking tot een welbepaald risico gelinkt aan erkende activa of passiva, wordt het effectieve deel van de wijziging in reële waarde in het eigen vermogen erkend als afdekkingsreserve.

- Het bedrag dat in het eigen vermogen werd opgenomen wordt in de resultatenrekening erkend op het moment dat de afgedekte kasstromen de resultatenrekening beïnvloeden. Het niet-effectieve deel van de wijziging in de reële waarde wordt onmiddellijk in de resultatenrekening erkend.

- Wanneer niet langer voldaan wordt aan de criteria voor afdekkingstransacties of wanneer het afdekkingsinstrument wordt uitgeoefend, beëindigd, verkocht of vervalt, wordt "hedge accouting" prospectief beëindigd. Het cumulatief bedrag dat voorheen werd erkend in het eigen vermogen wordt daar behouden totdat de afdekkingstransactie de resultatenrekening beïnvloedt. Wanneer de afdekkingstransactie niet langer verwacht wordt zich voor te doen, dan wordt het geaccumuleerde bedrag in het eigen vermogen verwerkt via de verlies-en winstrekening.

d) Immateriële activa & goodwill

Goodwill
Goodwill die voortvloeit uit de verwerving van dochterondernemingen wordt verantwoord onder immateriële activa.

Voor overnames op of na 1 januari 2010 bepaalt de Groep de goodwill bij acquisitie als de reële waarde van de overgedragen vergoeding, vermeerderd met het opgenomen bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de overgenomen partij; plus indien de bedrijfscombinatie in fasen plaatsvindt, de reële waarde van het voorafgaande belang in de overgenomen partij; verminderd met het reeds erkende nettobedrag (over het algemeen de reële waarde) van de identificeerbare verworven activa en aangegane verplichtingen. Indien het verschil negatief is, wordt onmiddellijk een boekwinst uit een voordelige koop in de winst- en verliesrekening opgenomen. In de overgedragen vergoeding is geen bedrag begrepen voor de afwikkeling van bestaande relaties. Een dergelijk bedrag wordt in het algemeen in de winst- en verliesrekening opgenomen. Door de Groep gemaakte kosten in verband met een bedrijfscombinatie, niet zijnde kosten in verband met de uitgifte van aandelen of obligaties, worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer zij worden gemaakt. De reële waarde van een voorwaardelijke vergoeding wordt op overnamedatum opgenomen. Indien die voorwaardelijke vergoeding wordt geclassificeerd als eigen vermogen, vindt geen latere herwaardering plaats en wordt de afwikkeling verantwoord binnen het eigen vermogen. In het andere geval worden wijzigingen na eerste opname in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Voor gedane overnames tussen 1 januari 2004 en 1 januari 2010 is goodwill het positieve verschil tussen de kostprijs van de acquisitie en het belang van de Groep in het opgenomen bedrag (over het algemeen de reële waarde) van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen van de overgenomen partij. Indien het verschil negatief was, werd onmiddellijk een boekwinst uit een voordelige koop in de winst- en verliesrekening opgenomen. Door de Groep gemaakte transactiekosten in verband met een bedrijfscombinatie, niet zijnde kosten in verband met de uitgifte van aandelen of obligaties, werden opgenomen als onderdeel van de kostprijs van de overname.

Na aanvang wordt goodwill gewaardeerd aan kostprijs, verminderd met eventuele waardeverminderingen. Voor wat betreft de geassocieerde ondernemingen en joint ventures, wordt de boekwaarde van de goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering. Een bijzonder waardeverminderingsverlies op een dergelijke investering wordt toegerekend aan de boekwaarde van de investering verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Onderzoek en ontwikkeling
Kosten van onderzoek met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe technologische kennis worden in de resultatenrekening erkend wanneer zij worden gemaakt.
Er is sprake van ontwikkelingsactiviteiten wanneer een plan of ontwerp voor de productie van nieuwe producten of processen voor handen is. Kosten met betrekking tot ontwikkeling worden geactiveerd enkel als de kosten op een redelijke basis kunnen worden ingeschat, het product of

proces commercieel en technisch realiseerbaar is, toekomstige kasinstromen waarschijnlijk zijn en de groep de intentie heeft om de ontwikkeling te voltooien en het actief te gebruiken of te verkopen en daartoe ook de nodige middelen heeft. Geactiveerde kosten van ontwikkeling worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingsverliezen.

Overige immateriële activa
Andere immateriële activa (o.a. software) door de Groep verworven, worden gewaardeerd aan kostprijs verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingsverliezen voor zover deze immateriële activa een beperkte gebruiksduur hebben. De afschrijvingen worden volgens de lineaire methode in de winst- en verliesrekening opgenomen gespreid over de geschatte gebruiksduur. Zij worden afgeschreven vanaf de datum dat ze beschikbaar zijn voor gebruik. Afschrijvingsmethodes, gebruiksduur en residuele waarden worden jaarlijks getoetst om na te gaan of ze nog gepast zijn.

Immateriële activa met een onbeperkte gebruiksduur of immateriële activa die nog niet beschikbaar zijn voor gebruik, worden jaarlijks onderworpen aan een bijzondere waardeverminderingstest.

Bijkomende kosten
Bijkomende kosten worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen toenemen die zijn besloten in het specifieke actief waarop de uitgaven betrekking hebben. Alle overige uitgaven worden verwerkt in de resultatenrekening wanneer zij zich voordoen.

e) Materiële vaste activa

Activa in eigendom
Materiële vaste activa worden gewaardeerd aan kostprijs verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingsverliezen. De aanschaffingswaarde omvat de uitgaven die direct verbonden zijn aan de aankoop van het betreffende activa. De aanschaffingswaarde voor zelf vervaardigde activa omvat de kostprijs van materialen, de rechtstreekse loonkost, andere kosten, direct toewijsbaar aan het gebruiksklaar maken van het activa en financieringskosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving van de activa.

Bijkomende kosten met betrekking tot de materiële vaste activa worden enkel geactiveerd wanneer deze kosten resulteren in een toekomstig rendement en de kosten op een redelijke basis kunnen bepaald worden. Wanneer een onderdeel van materiële vaste activa wordt vervangen, wordt de vervangingskost geactiveerd en de netto boekwaarde van het vervangen deel uitgeboekt. Kosten met betrekking tot de dagdagelijkse werking van materiële vaste activa worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Wanneer delen van materiële vaste activa een verschillende gebruiksduur hebben, worden ze als afzonderlijke delen erkend binnen het materiële vaste actief.

De afschrijvingen worden berekend op het afschrijfbaar bedrag, zijnde de kostprijs van het actief, verminderd met de residuele waarde.

Operationele activa worden op een afzonderlijke lijn binnen de materiële vaste activa op de balans gepresenteerd. Schepen worden lineair afgeschreven in overeenstemming met hun geschatte gebruiksduur binnen de Groep tot hun residuele waarde.

Gasschepen LPG:	30 jaar
Gasschepen LNG:	35 jaar
Accommodatie platform 2e hands:	10-12 jaar
Accommodatieplatform nieuwbouw:	
- Romp, machines & dek uitrusting	20 jaar
- Accommodatie	10 jaar

Droogdokkosten worden geactiveerd wanneer ze worden uitgevoerd en afgeschreven over de periode tot het volgende droogdok.

De overige materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode over de geschatte gebruiksduur van het actief. Terreinen worden niet afgeschreven.

De geschatte afschrijvingspercentages van de verschillende types activa zijn als volgt:

Gebouwen:	3%
Onroerende leasing:	3%
Machines en uitrusting:	20%
Meubilair:	10%
Auto's:	20%
Vliegtuig:	10%
Informaticamaterieel:	33%

De afschrijvingsmethode, residuele waarde en gebruiksduur worden bij iedere jaarafsluiting opnieuw bekeken en aangepast indien nodig.

Materiële vaste activa aangehouden op grond van leasing
Leasingovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle risico's en voordelen verbonden aan het eigendomsrecht van de betrokken activa op zich neemt, worden beschouwd als financiële leasing. De activa, verworven onder de vorm van financiële leasing, worden opgenomen voor een bedrag gelijk aan het laagste van de reële waarde en de actuele waarde van de minimale lease betalingen bij de aanvang van de leasingovereenkomst, nadien verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en de bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingsperiode stemt overeen met de geschatte gebruiksduur of met de looptijd van de leasingovereenkomst. Indien het niet zeker is dat de eigendom op het einde van het contract overgaat, dan wordt het actief volledig afgeschreven over de kortste termijn van geschatte gebruiksduur of looptijd van de leasingovereenkomst.

f) Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingsverliezen. De afschrijvingen worden volgens de lineaire methode in winst- en

verliesrekening gespreid over de geschatte gebruiksduur van de vastgoedbeleggingen.

g) Bijzondere waardeverminderingsverliezen

Financiële activa

Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële activa

Voor deze activa wordt op balansdatum beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingsverliezen. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van deze activa worden door de Groep zowel op het niveau van individuele activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Bijzondere waardeverminderingen zullen opgenomen worden voor een financieel actief indien objectieve criteria aantonen dat er een negatief element van toepassing is na de initiële erkenning van het actief op de balans en dit element een negatieve invloed heeft op toekomstige kasstromen van het actief die op redelijke wijze kunnen worden ingeschat.

Indien de Groep van oordeel is dat er geen realistische vooruitzichten zijn op het realiseren van het actief, worden de betreffende bedragen afgewaardeerd. Bij de beoordeling van de waardevermindering gebruikt de Groep historische trends met betrekking tot het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het actief. Verliezen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening en worden tot uitdrukking gebracht in een voorzieningsrekening. Als het bedrag van het bijzondere waardeverminderingsverlies afneemt en deze afname objectief kan worden gerelateerd aan een gebeurtenis die heeft plaatsgevonden na de verwerking van het bijzondere waardeverminderingsverlies, dan wordt het eerder verwerkte bijzondere waardeverminderingsverlies teruggenomen via de winst-en verliesrekening.

Voor verkoop beschikbare financiële activa

Bijzondere waardeverminderingsverliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen door overboeking van het geaccumuleerde verlies in de reële-waardereserve naar de winst- en verliesrekening. Een bijzondere waardevermindering wordt erkend in de verlies-en winstrekening wanneer er objectieve aanwijzingen zijn van waarderverlies als gevolg van één of meerdere gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan na initiële erkenning. Het overgeboekte bedrag is het verschil tussen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van eventuele aflossingen van de hoofdsom en amortisaties, en de huidige reële waarde verminderd met een eventueel bijzonder waardeverminderingsverlies dat eerder is verwerkt in de winst- en verliesrekening. Als in een latere periode een stijging plaatsvindt van de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar schuldinstrument dat eerder een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, en de stijging objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de verwerking van het bijzondere waardeverminderingsverlies in de winst of het verlies, wordt het bijzondere waardeverminderingsverlies teruggenomen via de winst of het verlies. Zo niet, dan wordt het bedrag uit hoofde van het herstel teruggenomen via niet-gerealiseerde resultaten.

Investeringen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode

Bijzondere waardeverminderingsverliezen op deelnemingen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode worden bepaald door vergelijking van de realiseerbare waarde van de deelneming met zijn boekwaarde. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt verwerkt in de winst of het verlies en wordt teruggenomen in geval van een positieve verandering in de schattingen die worden gebruikt ter bepaling van de realiseerbare waarde.

Niet- financiële activa

De boekwaarden van niet financiële activa, uitgezonderd uitgestelde belastingvorderingen, worden op iedere balansdatum getoetst om na te gaan of er aanwijzingen zijn dat zij mogelijk een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief.
Voor goodwill, activa met een onbepaalde gebruiksduur en immateriële activa die nog niet gebruiksklaar zijn, wordt op iedere balansdatum de realiseerbare waarde geschat.

De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de gebruikswaarde en de reële waarde verminderd met verkoopkosten. Om de gebruikswaarde te bepalen, worden de verwachte toekomstige kasstromen gedisconteerd tot hun huidige waarde met behulp van een disconteringsvoet voor belastingen die zowel de actuele marktbeoordeling van de tijdwaarde van geld en de risico's inherent aan het actief weergeeft. In het kader van deze analyse worden activa, die niet op individuele basis getoetst kunnen worden, toegewezen aan de kleinste Groep van activa die kasstromen genereren van voortdurend gebruik die grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen van andere activa of groep van activa ("de kasstroom genererende eenheid").

De goodwill ten gevolge van de aankoop van een dochteronderneming of joint venture wordt, met het oog op het testen voor waardeverminderingen, toegewezen aan de kasstroom genererende eenheid die het meeste voordeel heeft van de aankoop van de onderneming.

Er wordt een bijzondere waardevermindering opgenomen wanneer de boekwaarde van een actief of de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden in de resultatenrekening opgenomen.

Waardeverminderingen erkend met betrekking tot kasstroom genererende eenheden worden eerst toegerekend aan de boekwaarde van de goodwill en daarna aan de andere activa van de eenheid op een pro rata basis.

Met betrekking tot goodwill worden bijzondere waardeverminderingsverliezen niet teruggenomen. Met betrekking tot andere activa wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies teruggenomen indien er zich een wijziging heeft voorgedaan in de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde waaruit blijkt dat het verlies verminderd is of niet meer bestaat. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt enkel teruggenomen voorzover de boekwaarde van het

actief niet hoger is dan de boekwaarde die bekomen zou zijn, na afschrijvingen, indien geen bijzonder waardeverminderingsverlies zou zijn geboekt.

h) Activa aangehouden voor verkoop

Vaste activa of een groep van vaste activa die worden afgestoten worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde hoofdzakelijk door een verkooptransactie zal worden gerealiseerd en niet door het voortgezette gebruik ervan.

Onmiddellijk voordat het actief voor het eerst wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop, wordt de waardering van het actief herzien op basis van de waarderingsregels van de Groep. Nadien worden de activa gewaardeerd tegen het laagste van de boekwaarde en de reële waarde van het activa, verminderd met verkoopkosten.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies op een groep af te stoten activa en verplichtingen wordt in eerste instantie toegerekend aan goodwill en vervolgens naar rato aan de resterende activa en verplichtingen, met dien verstande dat geen bijzonder waardeverminderingsverlies wordt toegerekend aan activa die niet in de scope zijn van IFRS 5 (dewelke blijven gewaardeerd worden op basis van de overige waarderingsregels van de Groep).

Immateriële activa, materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen worden vervolgens niet langer afgeschreven. Verder wordt ook de vermogensmutatie niet langer toegepast na herklassificatie voor geassocieerde deelnemingen en joint ventures.

i) Personeelsbeloningen

Toegezegde bijdrageregelingen ("vaste bijdrage-plan")
Verplichtingen met betrekking tot toegezegde bijdrageregelingen worden geboekt als een kost in de resultatenrekening wanneer ze zich voordoen.

Belgische toegezegde bijdrageregelingen met gewaarborgd rendement
Belgische toegezegde bijdrageregelingen vallen onder toepassingsgebied van de Wet van 28 april 2003 op de aanvullende pensioenen, kort WAP genoemd. Volgens artikel 24 van deze wet is de werkgever verplicht een minimum rendement van 3,75% op de persoonlijke bijdragen van de werknemer en 3,25% op de bijdragen van de werkgever te garanderen. Artikel 24 van de WAP verplicht de werkgever om op datum van de beëindiging van het plan de bijdragen gekapitaliseerd aan voornoemde vooropgestelde rendementen te garanderen. Omwille van de aard, voldoen pensioenplannen die voorzien in voordelen aan het personeel op basis van gewaarborgd rendement niet aan de definitie van toegezegde bijdrageregeling zoals beschreven in IFRS. Bijgevolg dienen deze als te bereiken doel plannen te worden geclassificeerd. Voor de waardering van de verplichting past het management een methode op basis van intrinsieke waarde toe. Volgens deze methode wordt de verplichting per aangeslotene bepaald als het verschil tussen de wiskundige reserves, zijnde de reserves berekend door alle betaalde bijdragen te kapitaliseren aan de rentevoet zoals gegarandeerd door de verzekeraar – rekening houdend met de winstdeelnamereserve en de minimumreserve berekend conform artikel 24 van de WAP. Deze beoordeling houdt eveneens rekening met aan betreffende plannen toewijsbare saldi van financieringsfondsen. Het management is van oordeel dat deze methode geschikter is dan de "projected unit credit (PUC)"-methode die IFRS oplegt voor "zuivere" toegezegde pensioenregelingen.

Bij toepassing van de PUC-methode wordt een voorziening betreffende de toekomstige carrière van elke werknemer aangelegd en dit vanaf het moment dat deze werknemer tot het plan toetreedt. Bij een pensioenplan met gewaarborgd rendement heeft de sponsor van het plan de verplichting om het rendement dat op datum van de beëindiging van het plan werd vooropgesteld te garanderen en moet elke eventuele onderfinanciering die op dat moment aanwezig is aanzuiveren. Daarna heeft de sponsor van het plan geen enkele verplichting meer ten aanzien van de betreffende werknemers, dit in tegentelling tot toegezegd pensioenregelingen welke in periodieke renten voorzien. Bovendien, omwille van de prognoses die voor de PUC-methode worden gebruikt, genereert het toepassen van deze methode in het algemeen initieel een belangrijke voorziening doordat een eventuele onderfinanciering op balansdatum dient te worden erkend. Het management meent dat een zuivere en eenvoudige toepassing van de PUC methode ten aanzien van Belgische toegezegde bijdrageregelingen met gewaarborgd rendement niet tot een getrouw beeld van de verplichting van de sponsor van het plan leidt noch relevante informatie aan de gebruikers van jaarrekeningen verstrekt.

Toegezegde pensioenregelingen ("te bereiken doel-plan")
De netto verplichting van de Groep uit hoofde van toegezegde pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioen aanspraken die werknemers hebben opgebouwd in de verslagperiode en voorgaande perioden, waarbij dat bedrag contant wordt gemaakt en verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen. De berekening van toegezegde pensioenverplichtingen wordt jaarlijks uitgevoerd door een gekwalificeerde actuaris volgens de "projected unit credit"-methode. Wanneer de berekening resulteert in een positief saldo voor de Groep, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan de contante waarde van economische voordelen in de vorm van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies. Bij de berekening van de contante waarde van economische voordelen wordt rekening gehouden met minimale financieringsverplichtingen die van toepassing zijn op de afzonderlijke regelingen van de Groep.

Herwaarderingen van de netto-toegezegde pensioenverplichting, die bestaan uit actuariële winsten en verliezen, het rendement op fondsbeleggingen (exclusief rente) en het effect van het actiefplafond (indien aanwezig, exclusief rente), worden direct verwerkt in niet-gerealiseerde resultaten. De Groep bepaalt de netto rentelast (-bate) op de netto-toegezegde pensioenverplichting (het actief) over de verslagperiode door de disconteringsvoet die is gebruikt voor het bepalen van de toegezegde pensioenverplichting aan het begin van de het jaar, toe te passen op de toenmalige netto-toegezegde pensioenverplichting (actief), rekening houdend met eventuele wijzigingen in de netto toegezegde

pensioenverplichting (actief) gedurende de periode als gevolg van bijdragen en uitkeringen. Nettorentelasten en overige lasten met betrekking tot toegezegde pensioenregelingen worden verwerkt in het resultaat.

De Groep verantwoordt winsten of verliezen op de inperking of afwikkeling van een toegezegde-pensioenregeling op het moment dat de inperking of afwikkeling plaatsvindt. De winst of het verlies op inperking of afwikkeling omvat eventuele hieruit voortvloeiende wijzigingen in de reële waarde van de fondsbeleggingen en wijzigingen in de contante waarde van de verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten en pensioenkosten van verstreken diensttijd die nog niet eerder waren opgenomen.

Ontslagvergoedingen
Ontslagvergoedingen worden opgenomen als een last als de Groep zich op basis van een gedetailleerd formeel plan aantoonbaar heeft verbonden tot de beëindiging van het dienstverband van een werknemer of een groep werknemers vóór de gebruikelijke pensioendatum, zonder realistische mogelijkheid tot intrekking van dat plan. Dit is tevens het geval als de Groep ontslagvergoedingen aanbiedt en zo (een groep) werknemers stimuleert vrijwillig te vertrekken. Ontslagvergoedingen voor vrijwillig ontslag worden opgenomen als een last als de Groep een aanbod heeft gedaan tot vrijwillig ontslag, als het waarschijnlijk is dat dit aanbod zal worden aangenomen en als het aantal werknemers dat van het aanbod gebruik zal maken betrouwbaar kan worden bepaald. Als ontslagvergoedingen meer dan twaalf maanden na afloop van de verslagdatum betaalbaar zijn, dan worden deze gedisconteerd tot hun contante waarde.

Korte termijn personeelsbeloningen
Korte termijn personeelsbeloningen worden zonder verdiscontering gewaardeerd en opgenomen wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht. Er wordt een verplichting verantwoord voor het bedrag dat naar verwachting ten gevolge van een kortetermijnbonus in contanten of een winstdelingsregeling zal worden uitbetaald indien de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van verstreken diensttijd van werknemers en indien deze verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

Op aandelen gebaseerde betalingstransacties
De reële waarde op toekenningsdatum van in eigen vermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties aan personeelsleden wordt opgenomen als een personeelslast, met een overeenkomstige verhoging van het eigen vermogen, verdeeld over de periode waarin de werknemers onvoorwaardelijk recht krijgen op de opties. Het als last op te nemen bedrag wordt aangepast voor het aantal opties waarvoor naar verwachting zal worden voldaan aan de betreffende dienstverleningsvoorwaarden en niet-markt gerelateerde voorwaarden van onvoorwaardelijk worden, zodanig dat het uiteindelijk als last opgenomen bedrag gebaseerd is op het aantal opties waarvoor op de datum waarop de toekenning onvoorwaardelijk wordt daadwerkelijk is voldaan aan de betreffende voorwaarden.

j) Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer de Groep een verplichting heeft (in rechte afdwingbaar of feitelijk) als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, en wanneer het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is. Indien het effect belangrijk is, worden voorzieningen aangelegd door de toekomstige verwachte kasstromen te verdisconteren aan een rentevoet voor belastingen die zowel de huidige marktbeoordelingen van de tijdwaarde van geld weerspiegelt als, waar nodig, de specifieke risico's verbonden aan de verplichting.

Herstructureringsprovisies
Herstructureringsvoorzieningen worden aangelegd wanneer de Groep een gedetailleerd en geformaliseerd herstructureringsplan heeft goedgekeurd, en wanneer de herstructurering ofwel reeds is aangevat ofwel publiekelijk bekend is gemaakt. Er wordt geen voorziening aangelegd voor toekomstige exploitatiekosten.

Verlieslatende contracten
Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt geboekt wanneer het voordeel dat de Groep uit een contract verwacht te halen lager is dan de onvermijdelijke kosten die verbonden zijn aan de naleving van het contract. De provisie wordt gewaardeerd aan de huidige waarde van het laagste van de verwachte kost om het contract te verbreken en van de verwachte kost om het contract verder te zetten. Voordat een voorziening wordt getroffen, verwerkt de Groep eerst een eventueel bijzonder waardeverminderingsverlies op de activa die gerelateerd zijn aan het contract.

k) Opbrengsten

Verkoop van activa en levering van diensten
De Groep en of haar joint ventures verwerven inkomsten van bevrachters als gevolg van het gebruik van haar activa. Deze activa worden bevracht als gevolg van reis/spot contracten, tijdsbevrachtingscontracten of "bareboat" contracten. Voor reis/spot charters wordt een contract afgesloten in de spotmarkt voor het gebruik van een actief voor een specifieke reis tegen een contracueel afgesproken tarief per getransporteerde metrieke ton. Voor tijdbevrachtings charters of "bareboat" charters wordt een overeenkomst aangegaan voor het gebruik van een actief voor een specifieke termijn tegen een contractueel overeengekomen maandelijks of dagelijks tarief. Opbrengsten worden erkend op een lineaire basis over de looptijd van elke reis, tijdbevrachtings of "bareboat" charter.

Opbrengsten uit de verkoop van activa worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer de wezenlijke risico's en voordelen van eigendom werden overgedragen aan de koper, de opbrengsten naar alle waarschijnlijkheid geïnd zullen worden, de bijhorende kosten op redelijke wijze geschat kunnen worden, er geen blijvende betrokkenheid is van het management en het bedrag aan inkomsten redelijk kan ingeschat worden. Het tijdstip van de overdracht van de risico's en voordelen van de eigendom kan verschillen afhankelijk van de individuele voorwaarden in de verkoopsovereenkomst.

Opbrengsten van de levering van diensten worden in de resultatenrekening opgenomen in overeenstemming met het stadium van voltooiing van de transactie op balansdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald op basis

van beoordelingen van het uitgevoerde werk. Er worden geen opbrengsten geboekt wanneer er belangrijke onzekerheden bestaan met betrekking tot de ontvangst van de overeengekomen vergoeding en gerelateerde transactiekosten.

Commissies
Wanneer de Groep bij een transactie als tussenpersoon (agent) optreedt in plaats van als hoofdpartij, zijn de verwerkte opbrengsten het nettobedrag van de commissies waarop de Groep recht heeft.

Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen
Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen worden op lineaire basis, gespreid over de huurperiode, in resultaat genomen.

l) Leasing

Operationele leasingovereenkomsten
Betalingen met betrekking tot de operationele leasingovereenkomsten worden in de resultatenrekening opgenomen op lineaire basis, gespreid over de loopduur van de leasingovereenkomst.

Financiële lease
De minimale leasebetalingen uit hoofde van een financiële lease worden deels als financieringskosten opgenomen en deels als aflossing van de uitstaande verplichting. De financieringskosten worden zodanig aan iedere periode van de totale leasetermijn toegerekend dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over het resterende saldo van de verplichting.

Voorwaardelijke betalingen met betrekking tot leasingovereenkomsten
Voorwaardelijke betalingen met betrekking tot leasingovereenkomsten worden verwerkt in de winst- en verliesrekening behoudens wanneer ze betrekking hebben op toekomstige voordelen. In dit geval worden de minimale lease betalingen aangepast over de resterende duurtijd van de leasingovereenkomst op moment dat de aanpassing van de leasingovereenkomst vaststaat.

m) Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden, zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de Groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden, bij eerste opname in de balans opgenomen als over te dragen opbrengsten en gewaardeerd tegen reële waarde en worden na eerste opname systematisch in de winst- en verliesrekening verantwoord als overige bedrijfsopbrengsten gedurende de gebruiksduur van het actief. Subsidies ter compensatie van door de Groep gemaakte kosten worden geboekt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin de kosten erkend worden.

n) Financiële opbrengsten en kosten

Financiële opbrengsten omvatten ontvangen intresten, dividenden, wisselkoersopbrengsten, opbrengsten uit de verkoop van voor verkoop beschikbare beleggingen en opbrengsten uit de wijziging van de reële waarde van financiële instrumenten. Intresten worden pro rata temporis in de winst- en verliesrekening opgenomen rekening houdend met de effectieve opbrengstvoet. Dividenden worden geboekt op het moment waarop ze worden toegekend.

De financiële kosten omvatten intresten op leningen, wisselkoersverliezen, verliezen uit de wijziging van de reële waarde van financiële instrumenten die opgenomen worden in de resultatenrekening, bijzondere waardeverminderingsverliezen op financiële activa en verliezen op afdekkingsverrichtingen die opgenomen worden in de resultatenrekening. Alle kosten met betrekking tot rentedragende leningen, met uitzondering van de financieringskosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan het aankopen of gebruiksklaar maken van activa, worden in de resultatenrekening opgenomen op basis van de effectieve rentemethode.

Wisselkoerswinsten en wisselkoersverliezen worden netto gepresenteerd per munt als zijnde financiële opbrengsten of financiële kosten.

o) Belastingen

De belastingen op het resultaat van het boekjaar omvatten over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare en latente belastingen. Ze worden opgenomen in de winst- en verliesrekening, behalve wanneer ze gerelateerd zijn aan een bedrijfscombinatie of wanneer deze betrekking hebben op bestanddelen die rechtstreeks in het eigen vermogen of in het overzicht van niet gerealiseerde resultaten worden geboekt.

De verschuldigde en verrekenbare belastingen zijn de belastingen verschuldigd op de belastbare winst van het boekjaar, berekend volgens de belastingtarieven die gelden op datum van afsluiting van het boekjaar, en voorts ook de aanpassingen die betrekking hebben op de voorgaande boekjaren. Actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

De latente belastingen worden berekend op alle tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde. Uitgestelde belastingen worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij afloop van de tijdelijke verschillen, op basis van belastingtarieven die op balansdatum zijn vastgesteld. De volgende tijdelijke verschillen worden niet voorzien: de initiële erkenning van goodwill, de initiële erkenning van activa of passiva in een transactie dat geen bedrijfscombinatie is en die geen invloed heeft op zowel boekhoudkundige winst als fiscale winst en verschillen met betrekking tot investeringen in deelnemingen, geassocieerde ondernemingen en joint ventures voor zover dat de Groep in staat is het tijdstip van de omdraaiing te beïnvloeden en het waarschijnlijk is dat deze zich niet zullen omkeren in de voorzienbare toekomst.

Actieve belastinglatenties worden enkel geboekt indien het voldoende zeker is dat het belastingkrediet en de niet gebruikte fiscale verliezen in de toekomst met belastbare winsten verrekend kunnen worden.

Actieve belastinglatenties worden verminderd zodra het niet langer waarschijnlijk is dat dit belastingvoordeel zich zal realiseren. Niet-opgenomen uitgestelde

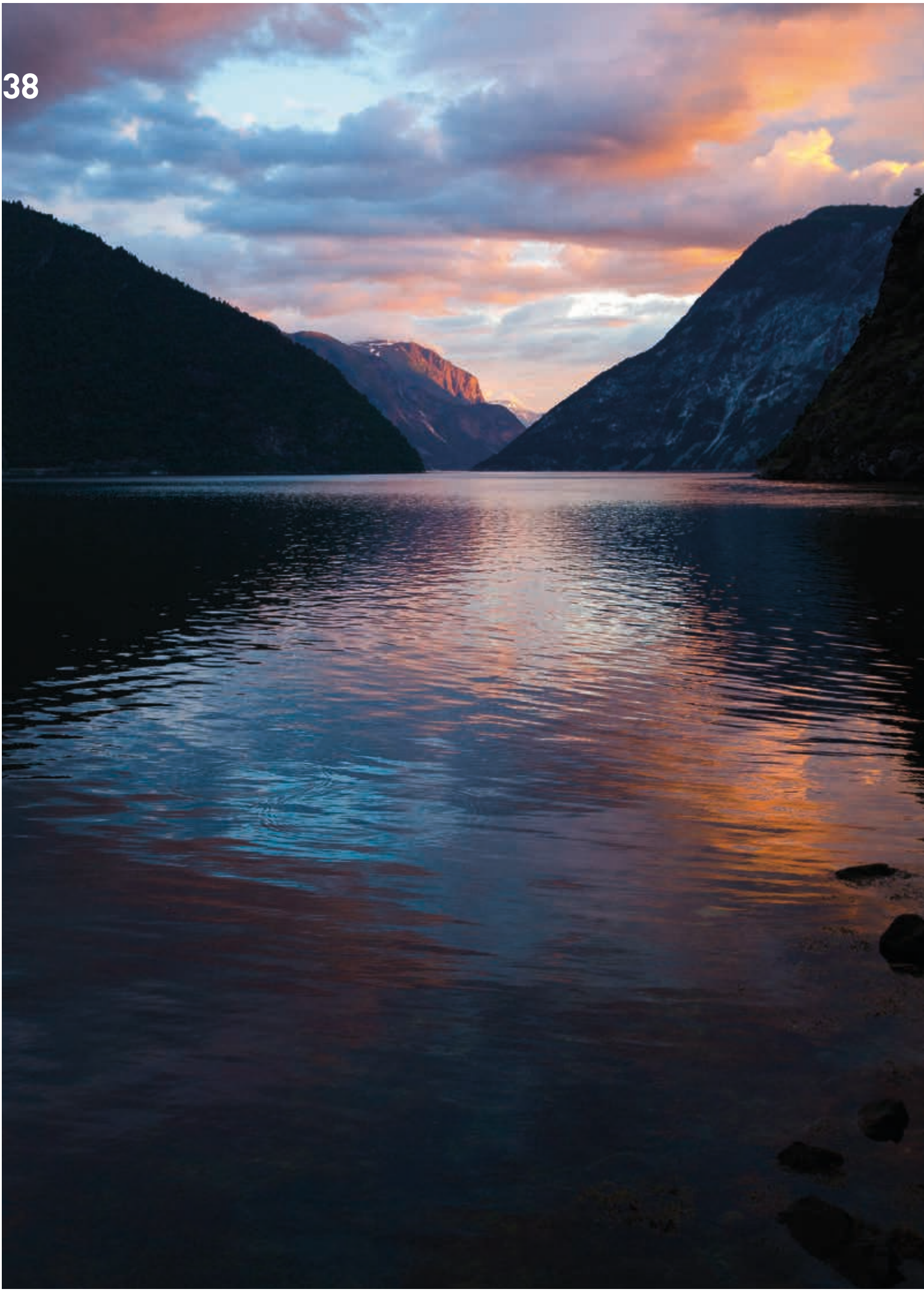

belastingvorderingen worden op iedere verslagdatum opnieuw beoordeeld en worden opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zijn, waartegen ze kunnen worden gebruikt. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

In overeenstemming met IAS 12 wordt "tonnage tax" niet als inkomstenbelasting maar als overige kost opgenomen in de winst- en verliesrekening.

p) Segmentrapportering

Een segment is een onderdeel van de Groep met betrekking tot een operationele activiteit die inkomsten genereert en uitgaven maakt, met inbegrip van inkomsten en uitgaven afkomstig van transacties met andere segmenten van de Groep. Het operationele resultaat van de segmenten wordt op een regelmatige basis door de bedrijfsleiding bekeken om zo beslissingen te nemen met betrekking tot de allocatie van middelen en om de prestaties van een segment te beoordelen.

Het resultaat van een segment omvat alle opbrengsten en kosten die rechtstreeks door dit segment worden gegenereerd, inclusief het deel van de te alloceren opbrengsten en kosten die redelijkerwijs aan het segment kan worden toegewezen. De activa en passiva van een segment omvatten de activa en passiva die rechtsreeks aan een segment toebehoren, inclusief de activa en passiva die redelijkerwijs aan het segment kunnen worden toegewezen.

De investeringen van het segment omvatten de aankoopkost van materiële en immateriële vaste activa, met uitzondering van goodwill, voor de periode.

Alle intragroepstransacties vinden plaats tegen marktconforme voorwaarden.

q) Winst per aandeel

De Groep presenteert gewone en verwaterde winst per aandeel voor de gewone aandelen. De gewone winst per aandeel wordt bekomen door het resultaat toewijsbaar aan de gewone aandeelhouders te verdelen over het gewogen gemiddeld aantal aandelen over de periode, aangepast voor het gewogen gemiddelde aantal eigen aandelen. Verwaterde winst per aandeel wordt berekend door het resultaat toewijsbaar aan de gewone aandeelhouders en het gewogen gemiddeld aantal aandelen aan te passen met het effect van alle mogelijke verwateringen van de gewone aandelen zoals aandelenopties toegekend aan personeelsleden.

r) Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een component van de onderneming van de Groep, waarvan de activiteiten en kasstromen duidelijk te onderscheiden zijn van de rest van de Groep, en die een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch bedrijfsgebied vertegenwoordigt; deel uitmaakt van één gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch gebied af te stoten; of een dochteronderneming is die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht. De classificatie naar beëindigde bedrijfsactiviteiten vindt plaats bij verkoop of wanneer het onderdeel aan de criteria voldoet om aangehouden te worden voor verkoop. Wanneer een bedrijfsactiviteit geclassificeerd wordt als aangehouden voor verkoop, wordt de presentatie van de vergelijkende cijfers aangepast.

2. SEGMENTRAPPORTERING

De onderneming blijft haar activiteiten beheren gebaseerd op de interne management rapportering volgens de proportionele consolidatie methode zoals eerder toegepast. De reconciliatie van de segmentrapportering met de geconsolideerde balans en het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde resultaten wordt weergegeven onder toelichting 3. Alle verschillen hebben betrekking op de toepassing van IFRS 11 gezamenlijke overeenkomsten, er zijn geen andere verschillen van toepassing.

De Groep heeft 4 rapporteringssegmenten. Deze segmenten leveren verschillende diensten en producten en worden afzonderlijk geleid. Het LPG segment omvat het vervoer van vloeibaar petroleumgas, ammoniak, en andere petrochemische gassen via de Midsize vloot, de VLGC schepen en tankers met druktanks. De LPG vloot wordt gerapporteerd als één segment rekening houdende met de gelijkaardige karakteristieken van de vloot (bvb aard van de producten,...). Het vervoer van LNG (vloeibaar aardgas) behoort tot het LNG segment. De activiteiten in de offshore olie- en gasindustrie omvatten de levering van diensten en uitrusting en worden ingedeeld in het Offshore segment. Het segment Diensten omvat gespecialiseerde ondersteunende dienstverlening voor de olie- en gasindustrie zoals technisch beheer en bemanning van schepen, verzekeringsmakelaar en een reisbureau. De structuur van de Groep en het management is niet gebaseerd op geografische segmenten aangezien de vloot van de onderneming vaart tussen verschillende geografische segmenten.

De intra-segment opbrengsten hebben voornamelijk betrekking op verleende diensten met betrekking tot management activiteiten en bemanning van schepen.

De belangrijkste LNG klant Excelerate Energy Llc vertegenwoordigt 87% (73% in 2014) van de LNG inkomsten en 25% (19% in 2014) van de geconsolideerde inkomsten in 2015.

CIJFERS PER SEGMENT 2015 (in duizenden USD)

	LPG	LNG	Offshore	Diensten	Eliminaties	Totaal
WINST- EN VERLIESREKENING						
Externe opbrengsten	120.351	88.671	73.324	32.030	0	314.376
Intra-segment opbrengsten	4.223	20	1.160	16.068	-21.471	0
Totale opbrengsten	124.574	88.691	74.484	48.098	-21.471	314.376
Externe opbrengsten uit verhuur van vastgoed	0	0	0	909	0	909
Intra-segment opbrengsten uit verhuur van vastgoed	0	0	0	146	-146	0
Totale opbrengsten uit verhuur van vastgoed	0	0	0	1.055	-146	909
Winst gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	0	0	0	110	0	110
Overige bedrijfsopbrengsten	2.272	2	1.152	719	0	4.145
Overige bedrijfsopbrengsten intra-segment	0	98	0	397	-495	0
Totale overige bedrijfsopbrengsten	2.272	100	1.152	1.116	-495	4.145
Bedrijfsopbrengsten	**126.846**	**88.693**	**75.636**	**49.982**	**-21.617**	**319.540**
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en waardeverminderingen (EBITDA)	**51.333**	**39.381**	**8.641**	**126**		**99.481**
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-33.561	-18.447	-4.218	-3.080		-59.306
Bedrijfsresultaat (EBIT)	**17.772**	**20.934**	**4.423**	**-2.954**	**0**	**40.175**
Intrestopbrengsten/kosten (netto)	-9.651	-12.628	-1.208	-637		-24.124
Andere financiële opbrengsten/kosten (netto)	1.311	-782	-794	-1.706		-1.971
Aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures, na belastingen	0	0	334	-640		-306
Belastingen op het resultaat	7	-1.623	-1.721	-715		-4.052
Segment resultaat voor de periode	**9.439**	**5.901**	**1.034**	**-6.652**	**0**	**9.722**
Niet toegewezen financiël resultaat						1.523
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR						**11.245**
Minderheidsbelang						34
Aandeelhouders van de vennootschap						**11.211**

CIJFERS PER SEGMENT 2015 (in duizenden USD)

	LPG	LNG	Offshore	Diensten	Eliminaties	Totaal
BALANS						
ACTIVA						
Operationele activa	308.986	585.364	31.129	0		925.479
Overige materiële vaste activa	627	13	850	1.901		3.391
Immateriële activa	0	0	1.285	2.290		3.575
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	9.558		9.558
Afgeleide financiële instrumenten	0	51	0	0		51
Kas en kasequivalenten	56.336	40.802	15.177	50.898		163.213
Totaal segment activa	**365.949**	**626.230**	**48.441**	**64.647**	**0**	**1.105.267**
Niet toegewezen overige materiële vaste activa						776
Niet toegewezen investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures						5.171
Niet toegewezen voor verkoop beschikbare beleggingen						3.487
Niet toegewezen handels- en overige vorderingen						67.475
Niet toegewezen kas en kasequivalenten						92.357
Niet toegewezen overige activa						993
TOTALE ACTIVA						**1.275.526**
EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN						
Rentedragende leningen lange termijn	186.212	372.387	5.000	118.246		681.845
Rentedragende leningen korte termijn	24.162	19.057	2.000	1.333		46.552
Afgeleide financiële instrumenten	1.076	0	198	41.229		42.503
Totaal segment verplichtingen	**211.450**	**391.444**	**7.198**	**160.808**	**0**	**770.900**
Niet toegewezen eigen vermogen						404.804
Niet toegewezen handels- en overige schulden						88.104
Niet toegewezen overige verplichtingen						11.718
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN						**1.275.526**
KASSTROOMOVERZICHT						
Kasstroom uit bedrijfsactiviteit	44.848	37.273	7.093	7.521		96.735
Kasstroom uit investeringsactiviteit	-44.803	-47.134	-18.720	-546		-111.203
Kasstroom uit financieringsactiviteit	51.960	39.969	-2.000	37.298		127.227
Niet toegewezen kasstroom						-15.874
Dividenduitkering/ontvangen dividend						-25.453
TOTALE KASSTROOM	**52.005**	**30.108**	**-13.627**	**44.273**	**0**	**71.432**
BIJKOMENDE INFORMATIE						
Investeringen	-44.803	-47.134	-18.720	-973		-111.630
Inkomsten uit verkoop	0	0	0	384		384

CIJFERS PER SEGMENT 2014

	LPG	LNG	Offshore	Diensten	Eliminaties	Totaal
WINST- EN VERLIESREKENING						
Externe opbrengsten	122.783	84.041	94.216	29.118	0	330.158
Intra-segment opbrengsten	3.175	0	1.025	16.274	-20.474	0
Totale opbrengsten	125.958	84.041	95.241	45.392	-20.474	330.158
Externe opbrengsten uit verhuur van vastgoed	0	0	0	1.067	0	1.067
Intra-segment opbrengsten uit verhuur van vastgoed	0	0	0	185	-185	0
Totale opbrengsten uit verhuur van vastgoed	0	0	0	1.252	-185	1.067
Winst gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	37.128	0	7	1.002	90	38.227
Overige bedrijfsopbrengsten	2.055	0	2.300	778	98	5.231
Bedrijfsopbrengsten	**165.141**	**84.041**	**97.548**	**48.424**	**-20.471**	**374.683**
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en waardeverminderingen (EBITDA)	**74.023**	**41.988**	**12.712**	**3.757**	**0**	**132.480**
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-18.566	-17.954	-6.266	-3.157		-45.943
Bedrijfsresultaat (EBIT)	**55.457**	**24.034**	**6.446**	**600**	**0**	**86.537**
Intrestopbrengsten/kosten (netto)	-9.411	-9.378	-395	-5.481		-24.665
Andere financiële opbrengsten/kosten (netto)	2.174	2.482	350	1.170		6.176
Aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures, na belastingen	0	0	203	-334		-131
Belastingen op het resultaat	-410	-830	-841	-2.040		-4.121
Segment resultaat voor de periode	**47.810**	**16.308**	**5.763**	**-6.085**	**0**	**63.796**
Niet toegewezen overheadkosten en financiële kosten						4.458
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR						**68.254**
Minderheidsbelang						19
Aandeelhouders van de vennootschap						**68.235**

CIJFERS PER SEGMENT 2014

	LPG	LNG	Offshore	Diensten	Eliminaties	Totaal
BALANS						
ACTIVA						
Operationele activa	295.670	556.217	15.894	364		868.145
Overige materiële vaste activa	745	48	991	2.461		4.245
Immateriële activa	0	0	1.692	3.621		5.313
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	11.063		11.063
Kas en kasequivalenten	40.750	33.111	17.660	54.715		146.236
Totaal segment activa	**337.165**	**589.376**	**36.237**	**72.224**	**0**	**1.035.002**
Niet toegewezen overige materiële vaste activa						897
Niet toegewezen voor verkoop beschikbare beleggingen						8.341
Niet toegewezen handels- en overige vorderingen						69.137
Niet toegewezen kas en kasequivalenten						38.881
Niet toegewezen overige activa						7.841
TOTALE ACTIVA						**1.160.099**
EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN						
Rentedragende leningen lange termijn	125.094	331.078	7.000	100.191		563.363
Rentedragende leningen korte termijn	33.319	19.568	2.000	1.456		56.343
Afgeleide financiële instrumenten	0	0	327	21.709		22.036
Totaal segment verplichtingen	**158.413**	**350.646**	**9.327**	**123.356**	**0**	**641.742**
Niet toegewezen eigen vermogen						429.762
Niet toegewezen handels- en overige schulden						76.020
Niet toegewezen overige verplichtingen						12.575
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN						**1.160.099**
KASSTROOMOVERZICHT						
Kasstroom uit bedrijfsactiviteit	9.437	29.184	8.939	12.507		60.067
Kasstroom uit investeringsactiviteit	12.424	-43.314	-336	-479		-31.705
Kasstroom uit financieringsactiviteit	-19.972	-106.046	-2.000	110.888		-17.130
Niet toegewezen kasstroom						-2.521
Dividenduitkering/ontvangen dividend						-38.648
TOTALE KASSTROOM	**1.889**	**-120.176**	**6.603**	**122.916**	**0**	**-29.937**
BIJKOMENDE INFORMATIE						
Investeringen	-70.743	-43.320	-336	-2.125		-116.524
Inkomsten uit verkoop	83.167	0	0	3.170		86.337

3. RECONCILIATIE SEGMENTRAPPORTERING

De onderneming blijft haar activiteiten beheren gebaseerd op de interne management rapportering volgens de proportionele consolidatie methode. De onderstaande tabellen reconcilieren de financiële informatie zoals weergegeven in de geconsolideerde balans en in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde resultaten (dewelke opgesteld werden in overeenstemming met IFRS 11 volgens de vermogensmutatiemethode) met de financiële informatie weergegeven in toelichting 2 segmentrapportering (dewelke werden opgesteld volgens de proportionele consolidatiemethode).

	Proportionele consolidatie	Verschil	Vermogensmutatie Methode
RECONCILIATIE GECONSOLIDEERDE BALANS MET SEGMENTRAPPORTERING			
31 DECEMBER 2015			
Operationele activa	925.479	-756.488	168.991
Andere materiële vaste activa	4.167	-63	4.104
Immateriële activa	3.575	-1.207	2.368
Vastgoedbeleggingen	9.558	-9.558	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.171	127.645	132.816
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	376.408	376.408
Afgeleide financiële instrumenten	51	-51	0
VASTE ACTIVA	**948.001**	**-263.314**	**684.687**
Voor verkoop beschikbare beleggingen	3.487	0	3.487
Handels- en overige vorderingen	67.475	-2.806	64.669
Actuele belastingsvorderingen	993	-25	968
Kas en kasequivalenten	255.570	-83.269	172.301
VLOTTENDE ACTIVA	**327.525**	**-86.100**	**241.425**
EIGEN VERMOGEN	**404.804**	**0**	**404.804**
Rentedragende leningen	681.845	-284.420	397.425
Personeelsbeloningen	4.445	0	4.445
Voorzieningen	2.562	-40	2.522
Afgeleide financiële instrumenten	42.503	-1.274	41.229
VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN	**731.355**	**-285.734**	**445.621**
Rentedragende leningen	46.552	-31.391	15.161
Handels- en overige schulden	88.104	-32.289	55.815
Te betalen winstbelastingen	4.711	0	4.711
VERPLICHTINGEN OP KORTE TERMIJN	**139.367**	**-63.680**	**75.687**

RECONCILIATIE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING MET SEGMENTRAPPORTERING			
31 DECEMBER 2015			
Opbrengsten	315.285	-203.065	112.220
Winst gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	110	0	110
Overige bedrijfsopbrengsten	4.145	-884	3.261
Diensten en diverse goederen	-160.684	79.698	-80.986
Personeelskosten	-51.550	82	-51.468
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-59.306	54.132	-5.174
Voorzieningen	-131	-3	-134
Verlies gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	-47	0	-47
Overige bedrijfskosten	-7.647	894	-6.753
RESULTAAT UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN	**40.175**	**-69.146**	**-28.971**
Intrestopbrengsten	345	22.692	23.037
Interestkosten	-22.571	9.619	-12.952
Andere financiële opbrengsten	7.497	-151	7.346
Andere financiële kosten	-9.843	1.320	-8.523
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN EN VOOR AANDEEL IN HET RESULTAAT VAN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES	**15.603**	**-35.666**	**-20.063**
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures, na belastingen	-306	35.486	35.180
Belastingen op het resultaat	-4.052	180	-3.872
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	**11.245**	**0**	**11.245**

	Proportionele consolidatie	Verschil	Vermogensmutatie Methode
RECONCILIATIE GECONSOLIDEERDE BALANS MET SEGMENTRAPPORTERING			
31 DECEMBER 2014			
Operationele activa	868.145	-783.031	85.114
Andere materiële vaste activa	5.142	-93	5.049
Immateriële activa	5.313	-1.558	3.755
Vastgoedbeleggingen	11.063	-11.063	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.939	166.636	172.575
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	459.402	459.402
Overige financiële activa	195	-30	165
VASTE ACTIVA	**895.797**	**-169.737**	**726.060**
Voor verkoop beschikbare beleggingen	8.341	0	8.341
Handels- en overige vorderingen	69.138	-8	69.130
Actuele belastingsvorderingen	1.706	-3	1.703
Kas en kasequivalenten	185.117	-72.285	112.832
VLOTTENDE ACTIVA	**264.302**	**-72.296**	**192.006**
EIGEN VERMOGEN	**429.762**	**0**	**429.762**
Rentedragende leningen	563.363	-171.461	391.902
Personeelsbeloningen	6.211	0	6.211
Voorzieningen	2.438	-43	2.395
Afgeleide financiële instrumenten	22.035	-326	21.709
VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN	**594.047**	**-171.830**	**422.217**
Rentedragende leningen	56.343	-41.537	14.806
Handels- en overige schulden	76.022	-28.666	47.356
Te betalen winstbelastingen	3.925	0	3.925
VERPLICHTINGEN OP KORTE TERMIJN	**136.290**	**-70.203**	**66.087**
RECONCILIATIE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING MET SEGMENTRAPPORTERING			
31 DECEMBER 2014			
Opbrengsten	331.226	-197.259	133.967
Winst gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	38.228	-33.663	4.565
Overige bedrijfsopbrengsten	5.231	-322	4.909
Diensten en diverse goederen	-173.227	88.428	-84.799
Personeelskosten	-57.586	0	-57.586
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-46.463	38.724	-7.739
Voorzieningen	-43	43	0
Verlies gerealiseerd bij verkoop van vaste activa	-294	0	-294
Overige bedrijfskosten	-10.535	1.605	-8.930
RESULTAAT UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN	**86.537**	**-102.444**	**-15.907**
Intrestopbrengsten	281	23.045	23.326
Interestkosten	-23.271	8.509	-14.762
Andere financiële opbrengsten	12.346	1.442	13.788
Andere financiële kosten	-3.387	-1.652	-5.039
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN EN VOOR AANDEEL IN HET RESULTAAT VAN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES	**72.506**	**-71.100**	**1.406**
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures, na belastingen	-131	71.020	70.889
Belastingen op het resultaat	-4.121	80	-4.041
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	**68.254**	**0**	**68.254**

4. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
WINST GEREALISEERD BIJ VERKOOP VAN VASTE ACTIVA		
Winst uit de verkoop van het Cessna vliegtuig	0	3.151
Winst uit de verkoop van het gebouw	0	1.282
Overige	110	132
	110	**4.565**

	2015	2014
OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Vergoeding OPTI-EX®	1.128	2.207
Overige	2.133	2.702
	3.261	**4.909**

5. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
OVERIGE		
Niet op inkomsten gebaseerde belastingen (*)	-5.932	-8.825
Overige	-821	-105
	-6.753	**-8.930**

(*) Offshore geniet van een contract voor de Wariboko (ex- Otto 5), dewelke in gebruik is in Nigeria en onderworpen is aan allerlei niet op inkomsten gebaseerde belastingen (NCD, cabotage taks ...). In 2015 bedragen de Nigeriaanse taksen KUSD 4.140 (2014: KUSD 5.889).

6. PERSONEELSKOSTEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
PERSONEELSKOSTEN		
Lonen en salarissen	-42.256	-47.351
Sociale lasten	-6.822	-7.922
Personeelsbeloningen, toegezegde pensioenregelingen en toegezegde bijdrageregeling	-1.439	-1.484
Aandelenoptieplan	-951	-829
	-51.468	**-57.586**

De daling in de personeelskosten wordt voornamelijk verklaard door de evolutie van de EURO/USD wisselkoers. Een belangrijk gedeelte van de salarissen wordt betaald in EURO. We verwijzen naar toelichting 32 dewelke de evolutie van de wisselkoersen weergeeft.

	2015	2014
PERSONEELSAANTAL (IN VOLTIJDSE EQUIVALENTEN)		
Zeevarenden (*)	1.557	1.403
Niet zeevarenden	344	340
	1.901	**1.743**

(*) Bijna alle zeevarenden zijn tewerkgesteld op activa van of uitgebaat door onze joint ventures, de gerelateerde kost is niet opgenomen in de personeelskosten van EXMAR zoals hierboven toegelicht maar weergegeven in de operationele kosten van onze joint ventures.

7. FINANCIËLE OPBRENGSTEN/KOSTEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
INTRESTKOSTEN EN -OPBRENGSTEN		
Intrestopbrengsten		
Intresten op leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures (*)	22.710	23.036
Intresten uit kas en kasequivalenten	327	290
	23.037	**23.326**
Intrestkosten		
Intrestkosten op rentedragende leningen	-11.603	-8.657
Interestkosten uit financiële instrumenten	-1.349	-6.105
	-12.952	**-14.762**

(*) De interestopbrengsten hebben betrekking op te betalen intresten door geassocieerde ondernemingen en joint ventures op de leningen gegeven door EXMAR. We verwijzen naar note 14 in dit verband.

OVERIGE FINANCIËLE OPBRENGSTEN EN KOSTEN		
Overige financiële opbrengsten		
Gerealiseerde koersverschillen	3.604	720
Niet gerealiseerde koersverschillen	3.095	5.269
Wijziging in de reële waarde van financiële instrumenten	0	4.101
Dividend van niet geconsolideerde ondernemingen	417	586
Winst uit verkoop voor verkoop beschikbare beleggingen	0	1.637
Overige	230	1.475
	7.346	**13.788**
Overige financiële kosten		
Gerealiseerde koersverschillen	-2.827	-4.105
Omrekeningsverschillen verwerkt via de verlies-en winstrekening	-1.863	0
Niet gerealiseerde koersverschillen	-988	-67
Bankvergoedingen	-1.452	-6
Overige	-1.393	-861
	-8.523	**-5.039**

FINANCIËLE KOSTEN EN OPBRENGSTEN DIRECT OPGENOMEN IN HET EIGEN VERMOGEN		
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures, aandeel in niet gerealiseerde resultaten	-1.627	-667
Omrekeningsverschillen	-2.607	-3.754
Omrekeningsverschillen verwerkt via de verlies-en winstrekening	1.863	0
Wijziging in de reële waarde van cashflowafdekkingen - hedge accounting	-1.598	-1.002
Voor verkoop beschikbare beleggingen - wijzigingen in de reële waarde	-4.854	-489
Voor verkoop beschikbare beleggingen - via de verlies- en winstrekening verwerkt	0	-1.411
	-8.823	**-7.323**
Erkend in:		
Reële waardereserve	-4.854	-1.900
Omrekeningsreserve	-1.456	-4.516
Afdekkingsreserve	-2.494	-775
Minderheidsbelang	-19	-132
	-8.823	**-7.323**

8. WINSTBELASTINGEN

(in duizenden USD)

	2015	2014
WINSTBELASTINGEN		
Belastingen		
Belastingen over het boekjaar	-3.814	-3.421
Correcties op voorgaande jaren	-58	-620
	-3.872	**-4.041**
Uitgestelde winstbelasting	**0**	**0**
Totale belastingkost in de winst- en verliesrekening	**-3.872**	**-4.041**

AANSLUITING MET HET EFFECTIEVE BELASTINGTARIEF				
Resultaat voor belastingen		**15.117**		**72.295**
Belastingen aan nationaal tarief	**-33,99%**	**-5.138**	**-33,99%**	**-24.573**
Aandeel in het resultaat van ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatie methode inclusief tax effect		**11.958**		24.095
Afwijking als gevolg van:				
Impact belastingtarieven in andere landen		-2.933		-1.443
Niet-aftrekbare kosten		-1.784		-1.389
Overige inkomstenbelastingen		847		-1.419
Verliezen van het boekjaar en belastingkredieten waarvoor geen uitgestelde belastingvordering werd opgezet		-6.910		-3.818
Aanwending fiscaal overgedragen verliezen, belastingkredieten en overige taksvoordelen		998		5.629
Fiscaal vrijgestelde opbrengsten		-852		-503
Aanpassingen met betrekking tot voorgaande boekjaren		-58		-620
	-25,62%	**-3.872**	**-5,59%**	**-4.041**

9. OPERATIONELE ACTIVA
(in duizenden USD)

	Operationeel	In aanbouw	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE 2014			
Saldo per 1 januari 2014	**40.459**	**64.566**	**105.025**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aankopen (*)		20.073	20.073
Verkopen		0	0
Omrekenignsverschillen		0	0
Saldo per 31 december 2014	**40.459**	**84.639**	**125.098**
AANSCHAFFINGSWAARDE 2015			
Saldo per 1 januari 2015	**40.459**	**84.639**	**125.098**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aankopen (*)	18.700	44.008	62.708
Verkopen	0	0	0
Omrekenignsverschillen	0	-30	-30
Transfer (*)	0	23.180	23.180
Saldo per 31 december 2015	**59.159**	**151.797**	**210.956**
AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN 2014			
Saldo per 1 januari 2014	**35.852**	**0**	**35.852**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Afschrijvingen	4.132		4.132
Verkopen	0		0
Omrekenignsverschillen	0		0
Saldo per 31 december 2014	**39.984**	**0**	**39.984**
AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN 2015			
Saldo per 1 januari 2015	**39.984**	**0**	**39.984**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Afschrijvingen	1.981		1.981
Verkopen	0		0
Omrekenignsverschillen	0		0
Saldo per 31 december 2015	**41.965**	**0**	**41.965**
NETTO BOEKWAARDE			
Netto boekwaarde per 31 december 2014	**475**	**84.639**	**85.114**
Netto boekwaarde per 31 december 2015	**17.194**	**151.797**	**168.991**

(*) Het bareboat contract voor het accomodatieplatform Wariboko (ex OTTO 5) bevatte een aankoopoptie, deze optie werd gelicht door EXMAR eind februari 2015. De operationele activa in aanbouw hebben voornamelijk betrekking op de Caribbean FLNG, de tweede FLNG (onder optie) en de FSRU. Per 31 December 2015 bestaat er een overeenkomst dewelke stipuleert dat de vooruitbetalingen mbt de tweede FLNG kunnen gebruikt worden voor de FSRU. De bovenstaand weergegeven transfer heeft betrekking op de FSRU dewelke getransfereerd werd vanuit de leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures naar de operationele activa in aanbouw. In de tweede jaarhelft van 2015 heeft EXMAR de volledige eigendom verworven van de FSRU (drijvende opslag-en hervergassingseenheid).

10. ANDERE MATERIËLE VASTE ACTIVA
(in duizenden USD)

	Terreinen en gebouwen	Machines en uitrusting	Meubilair en installatie	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE 2014				
Saldo per 1 januari 2014	**4.849**	**2.650**	**8.561**	**16.060**
Mutaties tijdens het boekjaar				
Aanschaffingen	0	176	1.639	1.815
Verkopen/buitengebruikstellingen	0	-2.002	-686	-2.688
Omrekeningsverschillen	-580	-186	-635	-1.401
Saldo per 31 december 2014	**4.269**	**638**	**8.879**	**13.786**
AANSCHAFFINGSWAARDE 2015				
Saldo per 1 januari 2015	**4.269**	**638**	**8.879**	**13.786**
Mutaties tijdens het boekjaar				
Aanschaffingen	0	291	698	989
Verkopen/buitengebruikstellingen	0	0	-1.907	-1.907
Omrekeningsverschillen	-441	-23	-471	-935
Saldo per 31 december 2015	**3.828**	**906**	**7.199**	**11.933**
AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN 2014				
Saldo per 1 januari 2014	**3.763**	**1.931**	**5.198**	**10.892**
Mutaties tijdens het boekjaar				
Afschrijvingen	36	271	1.159	1.466
Verkopen/buitengebruikstellingen	0	-1.962	-686	-2.648
Omrekeningsverschillen	-454	-77	-442	-973
Saldo per 31 december 2014	**3.345**	**163**	**5.229**	**8.737**
AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN 2015				
Saldo per 1 januari 2015	**3.345**	**163**	**5.229**	**8.737**
Mutaties tijdens het boekjaar				
Afschrijvingen	30	275	1.060	1.365
Verkopen/buitengebruikstellingen	0	0	-1.586	-1.586
Omrekeningsverschillen	-346	-17	-324	-687
Saldo per 31 december 2015	**3.029**	**421**	**4.379**	**7.829**
NETTO BOEKWAARDE				
Netto boekwaarde per 31 december 2014	**924**	**475**	**3.650**	**5.049**
Netto boekwaarde per 31 december 2015	**799**	**485**	**2.820**	**4.104**

11. IMMATERIËLE ACTIVA
(in duizenden USD)

	Concessies, octrooi- en, licenties, enz.	Klantenportefeuille	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE 2014			
Saldo per 1 januari 2014	**2.127**	**4.387**	**6.514**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen (*)	1.091	4.212	5.303
Verkopen/buitengebruikstellingen	-918	0	-918
Omrekeningsverschillen	-256	0	-256
Saldo per 31 december 2014	**2.044**	**8.599**	**10.643**
AANSCHAFFINGSWAARDE 2015			
Saldo per 1 januari 2015	**2.044**	**8.599**	**10.643**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	571	0	571
Verkopen/buitengebruikstellingen	-17	0	-17
Omrekeningsverschillen	-286	0	-286
Transfer	307	-307	0
Saldo per 31 december 2015	**2.619**	**8.292**	**10.911**
AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN 2014			
Saldo per 1 januari 2014	**1.601**	**4.387**	**5.988**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Afschrijvingen	233	1.404	1.637
Verkopen/buitengebruikstellingen	-501	0	-501
Omrekeningsverschillen	-236	0	-236
Saldo per 31 december 2014	**1.097**	**5.791**	**6.888**
AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN 2015			
Saldo per 1 januari 2015	**1.097**	**5.791**	**6.888**
Mutaties tijdens het boekjaar			
Afschrijvingen	424	1.404	1.828
Verkopen/buitengebruikstellingen	-17	0	-17
Omrekeningsverschillen	-156	0	-156
Transfer	193	-193	0
Saldo per 31 december 2015	**1.541**	**7.002**	**8.543**
NETTO BOEKWAARDE			
Netto boekwaarde per 31 december 2014	**947**	**2.808**	**3.755**
Netto boekwaarde per 31 december 2015	**1.078**	**1.290**	**2.368**

(*) In 2014 heeft Belgibo 100% van de aandelen van Finserve gekocht. Een deel van de aankoopprijs werd toegewezen aan de klantenportefeuille.

12. INVESTERINGEN IN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES (in duizenden USD)

Saldo per 1 januari 2014	**115.085**
Mutaties tijdens het boekjaar	
Aandeel in de winst/het verlies (-)	70.889
Door de groep ontvangen dividenden	-2.400
Wijzigingen in de consolidatie scope (*)	2.044
Toewijzing negatief eigen vermogen (**)	-12.446
Omrekeningsverschillen	-895
Wijzigingen in het geconsolideerd overzicht van niet-gerealiseerde resultaten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	228
Overige	70
Saldo per 31 december 2014	**172.575**
Mutaties tijdens het boekjaar	
Aandeel in de winst/het verlies (-)	35.180
Door de groep ontvangen dividenden	-88.642
Toewijzing negatief eigen vermogen (**)	15.459
Omrekeningsverschillen	-731
Wijzigingen in het geconsolideerd overzicht van niet-gerealiseerde resultaten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-896
Overige	-129
Saldo per 31 december 2015	**132.816**

(*) In december 2013 heeft EXMAR NV 750 aandelen (KUSD 1.034) aangeschaft en heeft ingetekend op de kapitaalsverhoging (KUSD 1.753) van Bexco. In 2014 beantwoorde deze investeringen aan de kwalificatie van een joint venture en werd dan ook geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

(**) De geassocieerde ondernemingen en joint ventures waarvan het aandeel in het eigen vermogen negatief is, worden toegewezen aan de andere componenten van het belang van de investeerder in de geassocieerde onderneming of joint venture. Wanneer het negatieve eigen vermogen dit belang overtreft, dan wordt een corresponderende verplichting geregistreerd in dit verband.

EXMAR heeft alle bestaande gezamenlijke overeenkomsten geanalyseerd en heeft hieruit geconcludeerd dat alle gezamenlijke overeenkomsten joint ventures betreffen en dit in overeenstemming met IFRS 11 "gezamenlijke overeenkomsten".

EXMAR heeft garanties geboden aan financiële instellingen dewelke financieringen hebben toegekend aan haar geassocieerde ondernemingen en joint ventures. Per 31 decmber 2015, stond een bedrag van USD 614,8 miljoen open onder dergelijke financieringen, waarvan EXMAR USD 307,4 miljoen gegarandeerd heeft.

Als gevolg van wettelijke verplichtingen en financieringsovereenkomsten, kunnen onze geassocieerde ondernemingen en joint ventures beperkt zijn in het betalen van dividenden of in het terugbetalen van aandeelhoudersleningen. Onder de financieringsovereenkomsten kunnen onze geassocieerde ondernemingen of joint ventures enkel een vergoeding uitkeren wanneer er geen convenanten worden geschonden. Onder het Wetboek van Vennootschappen kan er geen vergoeding van kapitaal plaats vinden wanneer het eigen vermogen lager is dan of als gevolg van de uitkering zou dalen onder, het gestorte kapitaal verhoogd met de onbeschikbare reserves.

Voor de tankers met druktank welke in gezamenlijke eigendom worden aangehouden, werden interne en externe aanwijzigingen geïdentificeerd dewelke aangaven dat de vloot diende getest te worden op het bestaan van een mogelijke waardevermindering. Op het niveau van de joint ventures werd de boekwaarde van de vloot vergeleken met de realiseerbare waarde van de vloot, dewelke de hoogste waarde is van de reële waarde verminderd met de verkoopskosten en de gebruikswaarde. De reële waarde verminderd met de verkoopskosten is gebaseerd op de gemiddelde reële waarde zoals vastgesteld door twee onafhankelijke scheepsmakelaars. De gebruikswaarde is gebaseerd op de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tot hun huidige waarde en rekening houdende met huidge marktverwachtingen met betrekking tot vrachttarieven, personeelskosten en operationele kosten. Het verdisconteerde kasstroommodel gebruikt door het management omvat kasstromen voor de resterende levensduur van de vloot. Kasstromen voor de eerste drie jaren worden ingeschat door het management zowel gebaseerd op ervaring uit het verleden als op huidige marktverwachtingen met betrekking tot volumes en vrachttarieven. Vrachttarieven en operationele kosten na deze periode van drie jaar worden verwacht te evolueren in lijn met de geschatte inflatie. De gebruikte verdisconteringsvoet is een gewogen gemiddelde kapitaalkost van 6,3%. Gebaseerd op deze test dewelke uitgevoerd werd op niveau van de joint ventures, werd een bijzondere waardevermindering geboekt voor een bedrag van USD 14,0 miljoen dewelke geregistreerd werd in het aandeel in het resultaat in geassocieerde ondernemingen en joint ventures.
Geen andere indicatoren voor een bijzondere waardevermindering werden geïdentificeerd en geen andere testen voor bijzondere waardeverminderingen werden uitgevoerd.

13. FINANCIËLE INFORMATIE GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES (in duizenden USD)

	2015	2014
ACTIVA		
Investeringen in joint ventures	127.645	166.636
Investeringen in geassocieerde ondernemingen	5.171	5.939
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	400.545	482.376
	533.361	**654.951**
VERPLICHTINGEN		
Investeringen in joint ventures	0	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen	0	0
	0	**0**

	Segment	JV partner	Beschrijving activiteiten
JOINT VENTURES			
Best Progress International Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Blackbeard Shipping Ltd	LPG	OTHER	Geen operationele activiteiten
Croxford Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Estrela Ltd	Offshore	ASS	Eigenaar van 1 accommodatie platform
Excelerate NV	LNG	EXCELERATE ENERGY	Eigenaar van 1 LNGRV
Excelsior BVBA	LNG	TEEKAY	Eigenaar van 1 LNGRV
EXMAR Gas Shipping Ltd	LPG	TEEKAY	Eigenaar van 2 midsize schepen
EXMAR LPG BVBA	LPG	TEEKAY	Holding vennootschap voor EXMAR-Teekay LPG activiteiten
EXMAR Shipping BVBA	LPG	TEEKAY	Eigenaar van 19 midsize schepen waarvan 7 in aanbouw, 1 schip onder financiële leasing
Explorer NV	LNG	EXCELERATE ENERGY	Eigenaar van 1 LNGRV
Express NV	LNG	EXCELERATE ENERGY	Eigenaar van 1 LNGRV
Farnwick Shipping Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Fertility Development Co Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Glory Transportation Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Good Investment Ltd	LPG	TEEKAY	Time-charter overeenkomst 1 VLGC
Hallsworth Marine Co.	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Laurels Carriers Inc	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Monteriggioni Inc	LNG	MOL	Eigenaar van 1 LNG tanker
Reslea NV	Services	CMB	Eigenaar van vastgoed
Solaia Shipping Llc	LNG	TEEKAY	Eigenaar van 1 LNG tanker
Splendid Ltd	LPG	OTHER	Geen operationele activiteiten
Talmadge Investments Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Universal Crown Ltd	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Vine Navigation Co.	LPG	WAH KWONG	Eigenaar van 1 schip met druktank
Marching Prospects	LNG	OTHER	Geen operationele activiteiten
GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN			
Bexco NV	Services		Produceert touwen voor de martieme en offshore industrie
CMC Belgibo BVBA	Services		Levert kredietmanagement- en kredietverzekeringsactiviteiten
Marpos NV	Services		Levert afvaloplossingen voor de maritieme industrie

De financiële informatie hieronder gepresenteerd omvat de IFRS cijfers van de joints ventures en de geassocieerde ondernemingen en niet EXMAR's deel van deze cijfers. Voor de investeringsverplichtingen, voorwaardelijke verplichtingen en de operationele lease verplichtingen van de joint ventures, verwijzen we naar note 27, 28 en 29.

JOINT VENTURE PARTNER	WAH KWONG	TEEKAY	EELP	MOL
SEGMENT	LPG	LPG	LNG	LNG
PERCENTAGE EIGENDOMSBELANG	50%	50%	50%	50%
31 DECEMBER 2015				
Vaste activa	134.546	572.070	578.681	96.932
Vlottende activa	8.578	102.306	25.676	12.713
waarvan kas en kasequivalenten	*5.824*	*74.014*	*15.810*	*8.041*
Verplichtingen op lange termijn	152.191	511.000	585.821	125.563
waarvan leningen	*152.191*	*508.848*	*585.820*	*125.563*
Verplichtingen op korte termijn	14.197	49.979	67.079	2.939
waarvan leningen	*8.983*	*39.339*	*46.109*	*0*
Opbrengsten	23.648	173.247	97.682	22.213
Afschrijvingen en waardeverminderingen	7.723	30.942	21.120	5.407
Intrestopbrengsten	9	968	18	0
Intrestkosten	1.759	11.716	35.016	1.728
Belastingen	0	55	0	0
Resultaat van het boekjaar	**-30.788**	**64.826**	**4.391**	**7.413**
Niet gerealiseerde resultaten	0	-2.152	0	0
TOTAAL VAN GEREALISEERDE EN NIET GEREALISEERDE RESULTATEN	**-30.788**	**62.674**	**4.391**	**7.413**
Eigen vermogen (100%)	**-23.264**	**113.397**	**-48.543**	**-18.857**
Aandeel van EXMAR in het eigen vermogen	**-11.632**	**56.699**	**-24.272**	**-9.429**
Aandeel Groep in totale gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten per 1 januari 2015	**3.762**	**80.490**	**-26.467**	**-13.135**
Aandeel van de groep in totaal van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	-15.394	31.337	2.196	3.707
Door de groep ontvangen dividenden	0	-55.000	0	0
Andere	0	-128	0	0
AANDEEL GROEP IN TOTALE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN PER 31 DECEMBER 2015	**-11.632**	**56.699**	**-24.272**	**-9.429**

(*) Een deel van "toewijzing negatief eigen vermogen" werd toegewezen aan Teekay LNG.

31 DECEMBER 2014				
Vaste activa	169.729	518.677	599.801	102.339
Vlottende activa	10.276	145.722	20.674	11.339
waarvan kas en kasequivalenten	*9.090*	*55.393*	*13.107*	*9.443*
Verplichtingen op lange termijn	159.764	435.169	613.224	137.563
waarvan leningen	*159.764*	*435.162*	*613.224*	*137.563*
Verplichtingen op korte termijn	12.717	68.251	60.185	2.385
waarvan leningen	*8.983*	*57.656*	*44.079*	*0*
Opbrengsten	39.076	158.077	87.104	22.850
Afschrijvingen en waardeverminderingen	7.463	29.233	21.120	5.407
Intrestopbrengsten	10	1.005	24	0
Intrestkosten	1.906	11.180	35.976	2.560
Belastingen	0	-4	0	0
Resultaat van het boekjaar	**-196**	**105.784**	**3.246**	**6.099**
Niet gerealiseerde resultaten	0	0	0	0
TOTAAL VAN GEREALISEERDE EN NIET GEREALISEERDE RESULTATEN	**-196**	**105.784**	**3.246**	**6.099**
Eigen vermogen (100%)	**7.524**	**160.979**	**-52.934**	**-26.270**
Aandeel van EXMAR in het eigen vermogen	**3.762**	**80.490**	**-26.467**	**-13.135**
Aandeel Groep in totale gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten per 1 januari 2014	**3.857**	**27.560**	**-28.121**	**-16.184**
Wijzigingen in de consolidatie scope	0	0	0	0
Aandeel van de groep in totaal van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	-98	52.892	1.623	3.049
Door de groep ontvangen dividenden	0	0	0	0
Andere	2	38	31	0
AANDEEL GROEP IN TOTALE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN PER 31 DECEMBER 2014	**3.762**	**80.490**	**-26.467**	**-13.135**

	TEEKAY	ASS	CMB	GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN			ANDEREN		TOTAAL
	LNG	Offshore	Diensten	Diensten Bexco	Diensten CMC Belgibo	Diensten Marpos			
	50%	50%	50%	45%	49,90%	45%	50%	Toewijzing negatief eigen vermogen	
	191.622	30.283	19.287	4.133	1.041	159	0		1.628.754
	45.266	5.642	2.824	13.803	1.270	473	136		218.687
	42.512	*5.605*	*181*	*151*	*964*	*215*	*0*		*153.317*
	157.580	10.397	12.132	752	4	0	4		1.555.444
	157.500	*10.000*	*12.075*	*698*	*0*	*0*	*4*		*1.552.699*
	15.538	4.195	2.507	8.432	96	323	0		165.285
	8.750	*4.000*	*1.709*	*2.766*	*0*	*0*	*0*		*111.656*
	49.845	14.803	2.030	22.990	1.201	1.231	0		408.890
	10.353	2.969	1.050	1.230	1.041	73	0		81.908
	5	4	1	0	9	1	1		1.016
	6.748	677	342	153	9	3	0		58.151
	0	0	306	1	86	1	0		449
	26.466	**3.276**	**361**	**743**	**-1.035**	**-278**	**13**		**75.388**
	101	257	0	0	0	0	0		-1.794
	26.567	**3.533**	**361**	**743**	**-1.035**	**-278**	**13**		**73.594**
	63.770	**21.333**	**7.472**	**8.752**	**2.211**	**309**	**132**		
	31.885	**10.667**	**3.736**	**3.931**	**1.103**	**139**	**66**		
	50.101	**10.900**	**3.825**	**3.963**	**1.685**	**291**	**201**	**56.959**	**172.575**
	10.792	1.767	181	334	-514	-125	7		34.284
	-31.500	-2.000	0	0	0	0	-142		-88.642
	2.492	0	-270	-366	-68	-27	0	12.966 (*)	14.599
	31.885	**10.667**	**3.736**	**3.931**	**1.103**	**139**	**66**	**69.925**	**132.816**
	195.386	33.950	22.362	4.954	2.067	247	0		1.649.512
	37.298	9.998	3.691	12.043	1.494	758	433		253.726
	31.433	*9.944*	*499*	*557*	*848*	*452*	*295*		*131.061*
	53.240	14.653	15.439	740	3	0	0		1.429.795
	53.160	*14.000*	*15.372*	*688*	*0*	*0*	*0*		*1.428.933*
	79.242	7.495	2.964	7.432	182	358	31		241.242
	10.650	*4.000*	*1.785*	*2.357*	*0*	*0*	*0*		*129.510*
	62.529	14.296	2.440	41.056	1.632	1.271	0		430.331
	9.358	2.969	1.051	1.274	1.047	85	0		79.007
	0	2	1	0	16	2	1		1.061
	3.312	847	612	159	1	3	0		56.556
	0	0	162	1	69	0	0		228
	23.133	**3.074**	**587**	**452**	**-566**	**-115**	**312**		**141.810**
	0	310	147	0	0	0	0		457
	23.133	**3.384**	**734**	**452**	**-566**	**-115**	**312**		**142.267**
	100.202	**21.800**	**7.650**	**8.825**	**3.376**	**647**	**402**		
	50.101	**10.900**	**3.825**	**3.963**	**1.685**	**291**	**201**		
	38.535	**11.208**	**3.789**	**4.206**	**0**	**385**	**445**	**69.405**	**115.085**
	0	0	0	0	2.044	0	0		2.044
	11.567	1.692	367	203	-282	-52	156		71.117
	0	-2.000	0	0	0	0	-400		-2.400
	-1	0	-331	-446	-77	-42	0	-12.446	-13.272
	50.101	**10.900**	**3.825**	**3.963**	**1.685**	**291**	**201**	**56.959**	**172.575**

14. LENINGEN AAN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES (in duizenden USD)

	LPG	LNG	Offshore	Diensten	Totaal
LENINGEN AAN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES					
Per 1 januari 2014	**104.271**	**307.446**	**242**	**0**	**411.959**
Nieuwe leningen	2.592	69.222	0		71.814
Terugbetalingen	0	-13.601	-242		-13.843
Wijzigingen in toegewezen negatief eigen vermogen (*)	16.365	-3.919	0		12.446
PER 31 DECEMBER 2014	**123.228**	**359.148**	**0**	**0**	**482.376**
Meer dan één jaar	**123.228**	**336.174**	**0**	**0**	**459.402**
Minder dan één jaar	**0**	**22.974**	**0**	**0**	**22.974**
LENINGEN AAN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES					
Per 1 januari 2015	**123.228**	**359.148**	**0**	**0**	**482.376**
Nieuwe leningen	1.262	250			1.512
Terugbetalingen	-25.500	-19.815			-45.315
Wijzigingen in toegewezen negatief eigen vermogen (*)	-15.880	421			-15.459
Gekapitaliseerde intresten	523	88			611
Overige (**)	0	-23.180			-23.180
PER 31 DECEMBER 2015	**83.633**	**316.912**	**0**	**0**	**400.545**
Meer dan één jaar	**83.633**	**292.775**	**0**	**0**	**376.408**
Minder dan één jaar	**0**	**24.137**	**0**	**0**	**24.137**

(*) De geassocieerde ondernemingen en joint ventures waarvan het aandeel in het eigen vermogen negatief is, worden toegewezen aan de andere componenten van het belang van de investeerder in de geassocieerde onderneming of joint venture. Wanneer het negatieve eigen vermogen dit belang overtreft, dan wordt een corresponderende verplichting geregistreerd in dit verband.

(**) De overige beweging heeft betrekking op de FSRU dewelke getransfereerd werd van de leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures naar de operationele activa in aanbouw. In de tweede jaarhelft van 2015 heeft EXMAR de volledige eigendom verworven van de FSRU (drijvende opslag-en hervergassingseenheid).

De activiteiten en activa van een aantal van onze joint ventures worden gefinancierd door aandeelhoudersleningen toegekend door Exmar aan de respectievelijke joint ventures. Het korte termijn gedeelte van deze leningen wordt gepresenteerd als overige vordering.

Excelerate NV

In 2004 heeft Excelerate 258 achtergestelde obligaties uitgegeven aan respectievelijk EXMAR en Taurus Charitable Income Trust, een verbonden onderneming van Excelerate Energy, aan een vaste intrestvoet. Elke obligatie vertegenwoordigt een bedrag van USD 398.400. De obligatielening vervalt in 2018. EXMAR heeft recht op een hypotheek in eerste rang op het schip Excelerate, maar heeft dit voordeel doorgegeven aan haar kredietverstrekkers. De obligatielening omvat verplichte terugbetalingsclausules wanneer bepaalde voorwaardelijke gebeurtenissen zich voordoen, alsook vrijwillige terugbetalingsclausules. Beide aandeelhouders van Excelerate NV hebben ook een krediet faciliteit toegekend voor een bedrag tot USD 8 miljoen om werkkapitaalbehoeften te financieren.

Explorer NV & Express NV

EXMAR heeft twee aandeelhoudersleningen toegekend aan Explorer en Express, respectievelijk in 2008 en 2009. Op deze leningen is gedeeltelijk een variabele intrestvoet van toepassing en gedeeltelijk een vaste intrestvoet. Deze leningen worden terugbetaald over 25 jaar in driemaandelijkse termijnen. De aandeelhoudersleningen omvatten verplichte terugbetalingsclausules wanneer bepaalde voorwaardelijke gebeurtenissen zich voordoen, waaronder de verkoop of het totaal verlies van de schepen. EXMAR NV en Excelerate Energy LP hebben ook een krediet faciliteit toegekend aan Explorer voor een bedrag tot USD 15 miljoen om werkkapitaalbehoeften te financieren.

Schepen met druktanks

Beide joint venture partners hebben aandeelhoudersleningen toegekend aan alle betrokken vennootoschappen op het moment van de ondertekening van de contracten voor het bouwen van de respectievelijke schepen (2007). Terugbetalingen gebeuren afhankelijk van de beschikbaarheid van liquiditeiten.

EXMAR LPG
Beide aandeelhouders hebben aandeelhoudersleningen toegekend aan EXMAR LPG in 2013. Terugbetalingen gebeuren afhankelijk van de beschikbaarheid van liquiditeiten en alleen indien zulke terugbetaling niet resulteert in een inbreuk op de financiële convenanten van de bankleningen bij EXMAR LPG. Gedurende 2015 werd een terugbetaling uitgevoerd van KUSD 50.000 met betrekking tot deze aandeelhoudersleningen.

Monteriggioni Inc
Beide aandeelhouders hebben aandeelhoudersleningen toegekend aan Monteriggioni in 2001. Terugbetalingen gebeuren afhankelijk van de beschikbaarheid van liquiditeiten.

15. VOOR VERKOOP BESCHIKBARE BELEGGINGEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
VOOR VERKOOP BESCHIKBARE AANDELEN		
Niet genoteerde aandelen (*)	1.526	1.990
Genoteerde aandelen (**)	1.961	6.351
	3.487	**8.341**

(*) De niet genoteerde aandelen betreffen 149 aandelen van Sibelco dewelke werden verworven in 2014.
(**) De genoteerde aandelen hebben betrekking op 149.089 aandelen van Teekay (ISIN code MHY8564M1057) aan een koers van USD 13,15 (2014: 149.089 aandelen aan een koers van KUSD 42,6).

16. HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN		
Handelsvorderingen	23.970	29.451
Kaswaarborgen	270	769
Overige vorderingen	30.276	29.598
Over te dragen kosten (*)	9.145	4.464
Te ontvangen opbrengsten (*)	1.008	4.848
	64.669	**69.130**
WAARVAN FINANCIËLE ACTIVA (TOELICHTING 26)	**51.788**	**57.857**

(*) "Over te dragen kosten" omvat kosten die reeds werden gefactureerd, maar betrekking hebben op volgende boekjaren, zoals huur, verzekeringen, commissies, brandstoffen,...
"Te ontvangen opbrengsten" omvat opbrengsten die nog niet werden gefactureerd maar wel betrekking hebben op het lopend boekjaar, zoals intresten...

De blootstelling van de Groep aan krediet- en valutarisico's en waardeverminderingsverliezen met betrekking tot handels- en overige vorderingen wordt toegelicht in toelichting 26.

17. UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN
(in duizenden USD)

	Vorderingen	Verplichtingen	Vorderingen	Verplichtingen
	31 december 2015		31 december 2014	
UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN IN DETAIL				
Voorzieningen	613		596	
Personeelsbeloningen	4.767		5.089	
Uitgestelde belastingvordering/verplichting (-)	**5.380**	**0**	**5.685**	**0**
Saldering van uitgestelde belastingvordering en -verplichting	0		0	
Niet-erkenning uitgestelde belastingvordering (*)	-5.380		-5.685	
NETTO UITGESTELDE BELASTINGVORDERING/ VERPLICHTING (-)	**0**	**0**	**0**	**0**
NIET ERKENDE UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN				
Aftrekbare tijdelijke verschillen (33,99%)	5.380		5.685	
Niet gebruikte belastinglatenties (**)	57.109		70.575	
Niet erkende uitgestelde belastingsvordering/belastingsverplichting	**62.489**	**0**	**76.260**	**0**

(*) De niet-erkenning van de netto uitgestelde belastingvordering is te wijten aan het feit dat er in de komende jaren geen belastbare winst wordt verwacht (gebaseerd op individuele ondernemingsspecifieke budgetten).
(**) De niet gebruikte belastinglatenties zijn bijna volledig onbeperkt in de tijd bruikbaar.
De daling in dit bedrag ten opzichte van 2014 wordt voornamelijk verklaard door de evolutie van de EURO/ USD wisselkoers. We verwijzen naar toelichting 32 dewelke de evolutie van de wisselkoersen weergeeft.

18. KAS EN KASEQUIVALENTEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
KAS EN KASEQUIVALENTEN		
Bank	128.210	87.219
Kas	158	206
Geldbeleggingen	43.933	25.407
NETTO KAS EN KASEQUIVALENTEN (*)	**172.301**	**112.832**

(*) Bevat geblokkeerde gelden met betrekking tot aangegane kredieten en financiële instrumenten overeenkomsten voor een bedrag van KUSD 42.332 voor 2015 (2014: KUSD 24.278).

19. KAPITAAL EN RESERVES

Kapitaal en uitgiftepremies

	2015	2014
AANTAL GEWONE AANDELEN		
Uitgegeven per 1 januari	59.500.000	59.500.000
Uitgegeven aandelen per 31 december - volstort	**59.500.000**	**59.500.000**

De aandelen zijn zonder vermelding van nominale waarde. De houders van gewone aandelen zijn gerechtigd tot dividend en hebben recht om per aandeel één stem uit te brengen tijdens de algemene vergadering van de vennootschap.

Dividenden

In september 2015 heeft de Raad van Bestuur de betaling van een interimdividend voor een bedrag van 0,10 EUR per aandeel goedgekeurd. Het voorgestelde dividend voor 2014 van 0,3 EUR per aandeel werd door de algemene vergadering in mei 2015 goedgekeurd. Beide dividenden werden verwerkt als een uitkering aan de aandeelhouders in 2015.

	2015	2014
BETAALD DIVIDEND		
Bruto interimdividend per aandeel (in EUR)	0.10	0.20
Gehanteerde koers:	1.1215	1.3188
Interimdividenduitkering (in duizenden USD)	**6.370**	**15.011**
Dividenduitkering (in duizenden USD)	**19.083**	**23.637**
TOTAAL UITGEKEERD AAN AANDEELHOUDERS (IN DUIZENDEN USD)	**25.453**	**38.648**

Na balansdatum heeft de Raad van Bestuur een slotdividendvoorstel gedaan voor 2015 van 0,2 EUR per aandeel (0,3 EUR per aandeel inclusief 0,10 EUR per aandeel betaald als interim dividend). Dit slotdividend is nog niet goedgekeurd door de algemene vergadering en nog niet verwerkt in de balans.

	2015	2014
VOORGESTELD DIVIDEND		
Bruto dividend per aandeel (in EUR)	0,20	0,30
Gehanteerde koers:	1,0887	1,2141
Voorgestelde dividenduitkering (in duizenden USD)	**12.956**	**21.672**

Eigen aandelen

De reserve voor eigen aandelen omvat de kostprijs van de aandelen van EXMAR die door de Groep worden aangehouden.

	2015	2014
EIGEN AANDELEN		
Aantal eigen aandelen gehouden per 31 december (*)	2.774.133	2.481.256
Boekwaarde van de eigen aandelen (in duizenden USD)	54.123	53.769
Gemiddelde kostprijs per aandeel (in EUR) - historische waarde	14,1507	15,3537

(*) 253.101 eigen aandelen zijn verkocht gedurende 2015 naar aanleiding van de uitoefening van opties tijdens het jaar. 545.978 nieuwe eigen aandelen werden aangekocht gedurende het boekjaar.

Omrekeningsreserve

De omrekeningsreserve omvat koersverschillen die ontstaan uit de omrekening van in de consolidatie opgenomen balans en winst- en verliesrekening opgemaakt in een andere munt dan de consolidatiemunt. Gedurende 2015 werd een gedeelte van de omrekeningsverschillen geherclassifieerd naar de winst-en verliesrekening als gevolg van uitkeringen.

Reële waardereserve

De reële waardereserve omvat de cumulatieve netto wijziging in de reële waarde van de voor verkoop beschikbare beleggingen tot dat deze beleggingen niet langer in de balans worden opgenomen.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit het effectieve deel van de cumulatieve netto wijzigingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten met betrekking tot de afgedekte transacties.

In 2014 heeft EXMAR een "cross currency interest rate swap" (CCIRS) afgesloten om haar risico in te dekken met betrekking tot de uitgegeven obligatielening in NOK. In juli 2015 werd een nieuwe CCIRS afgesloten voor de extra opname van NOK 300 miljoen (zie ook toelichting 21 in dit verband).

20. WINST PER AANDEEL

		2015	2014
WINST PER AANDEEL			
Resultaat van het boekjaar (in USD)		**11.211.371**	**68.235.236**
Aantal uitgegeven gewone aandelen per 31 december		59.500.000	59.500.000
Effect van eigen aandelen		-2.729.739	-2.623.400
Gewogen gemiddeld aantal aandelen per 31 december		56.770.261	56.876.600
Winst per aandeel in USD		**0,20**	**1,20**
VERWATERDE WINST PER AANDEEL			
Resultaat van het boekjaar (in USD)		**11.211.371**	**68.235.236**
Gewogen gemiddeld aantal aandelen per 31 december		56.770.261	56.876.600
Gemiddelde slotkoers van één gewoon aandeel gedurende het jaar (in EUR)	(a)	9,58	11,50
Gemiddelde uitoefenprijs voor aandelen onder optie (in EUR)	(b)	5,12	6,59
- Optieplan 1: EUR 6,12 voor 67.186 aandelen onder optie			
- Optieplan 5: EUR 5,92 voor 102.417 aandelen onder optie			
- Optieplan 6: EUR 4,85 voor 194.590 aandelen onder optie			
- Optieplan 7: EUR 4,71 voor 234.478 aandelen onder optie			
Aantal aandelen onder optie	(c)	598.671	1.162.396
Aantal aandelen onder optie die tegen reële waarde zou zijn uitgegeven: (c*b)/a		-319.958	-666.103
Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen gedurende het jaar inclusief opties		57.048.974	57.372.893
Verwaterde winst per aandeel (in USD) (*)		**0,20**	**1,19**

(*) Optieplan 2, 3, 4 ,8, 9 en 10 werden niet begrepen in de berekening van de verwaterde winst per aandeel vanwege het anti-verwateringseffect.

21. RENTEDRAGENDE LENINGEN
(in duizenden USD)

	Bankleningen	Overige leningen	Totaal
LANGE TERMIJNLENINGEN PER 31 DECEMBER 2014			
Per 1 januari 2014	**326.636**	**0**	**326.636**
Nieuwe leningen	2.400	111.568	113.968
Geplande terugbetalingen	-13.869	0	-13.869
Wijzigingen in de consolidatieperimeter	121	0	121
In resultaat genomen transactiekosten	0	374	374
Omrekeningsverschillen	0	-20.522	-20.522
PER 31 DECEMBER 2014	**315.288**	**91.420**	**406.708**
Langer dan 1 jaar	300.482	91.420	391.902
Korter dan 1 jaar	14.806	0	14.806
PER 31 DECEMBER 2014	**315.288**	**91.420**	**406.708**
LPG	0	0	0
LNG	313.641	0	313.641
Offshore	0	0	0
Diensten	1.647	91.420	93.067
PER 31 DECEMBER 2014	**315.288**	**91.420**	**406.708**

	Bankleningen	Overige leningen	Totaal
LANGE TERMIJNLENINGEN PER 31 DECEMBER 2015			
Per 1 januari 2015	**315.288**	**91.420**	**406.708**
Nieuwe leningen	500	39.520	40.020
Geplande terugbetalingen	-14.774	0	-14.774
In resultaat genomen transactiekosten	0	992	992
Omrekeningsverschillen	-143	-20.217	-20.360
PER 31 DECEMBER 2015	**300.871**	**111.715**	**412.586**
Langer dan 1 jaar	285.710	111.715	397.425
Korter dan 1 jaar	15.161	0	15.161
PER 31 DECEMBER 2015	**300.871**	**111.715**	**412.586**
LPG	0	0	0
LNG	299.898	0	299.898
Offshore	0	0	0
Diensten	973	111.715	112.688
PER 31 DECEMBER 2015	**300.871**	**111.715**	**412.586**

	2015	2014
NIET OPGENOMEN KREDIETLIJNEN		
Niet opgenomen kredietlijnen	23.135	25.496
	23.135	25.496

Bankleningen

De bankleningen hebben voornamelijk betrekking op de Excelerate faciliteit en de Explorer/Express faciliteit.

Excelerate faciliteit
In 2005 is EXMAR een gewaarborgde lening aangegaan (de "Excelerate faciliteit") voor de aankoop van bepaalde uitgegeven of nog uit te geven obligaties door Excelerate NV, om de bouw van het schip Excelerate mee te financieren. De Excelerate faciliteit bestaat uit drie delen. Een eerste deel tot USD 85 miljoen dewelke afgesloten werd aan een jaarlijkse vaste intrestvoet van 5,515%. De lening is terugbetaalbaar in 24 opeenvolgende halfjaarlijkse termijnen van ongeveer 3,5 miljoen, de laatste terugbetaling is voorzien op 20 oktober 2018. De andere twee delen van respectievelijk USD 22 miljoen en USD 19 miljoen, dewelke samen genoemd worden als zijnde de "commerciële leningen", kennen een jaarlijkse intrestvoet van drie maanden LIBOR plus 1% wanneer de Excelerate vaart onder een aanvaardbaar tijdbevrachtingscontract. In alle andere gevallen hebben de leningen een jaarlijkse intrestvoet van drie maanden LIBOR plus 1,1%. De lening is terugbetaalbaar in één keer op de eindvervaldag, zijnde 20 oktober 2018. EXMAR kan vroegtijdige terugbetalingen uitvoeren met betrekking tot de Excelerate faciliteit op elk moment, rekening houdende met een voorafgaandelijke schriftelijke kennisgeving van 30 dagen. De vervroegde terugbetaling kan onder voorgaande voorwaarden gebeuren zonder boete of toeslag. De Excelerate faciliteit kent verplichte terugbetalingsclausules dewelke van toepassing worden op het moment dat bepaalde gepredefinieerde gebeurtenissen zich voordoen waaronder de verkoop of het totaal verlies van het schip.

Explorer & Express faciliteit
In mei 2006 heeft EXMAR een gewaarborgde lening aangegaan voor een totaal bedrag van USD 280 miljoen dewelke bestaat uit twee delen van elk USD 140 miljoen. Deze lening werd aangegaan voor de financiering van de Explorer en van de Express en wordt vernoemd als zijnde de "Explorer & Express faciliteit". Deze faciliteit kent een jaarlijks variable intrestvoet van drie maanden LIBOR plus 0,9%. De lening is terugbetaalbaar in 48 driemaandelijkse termijnen dewelke schommelen tussen USD 0,62 miljoen en USD 1,2 miljoen en één betaling van USD 98,7 miljoen op de eindvervaldag van de lening. De eindvervaldag van de lening is april 2020 voor Explorer en april 2021 voor Express. EXMAR kan vroegtijdige terugbetalingen uitvoeren met betrekking tot de Explorer & Express faciliteit op elk moment, rekening houdende met een voorafgaandelijke schriftelijke kennisgeving van 14 dagen. De vervroegde terugbetaling kan onder voorgaande voorwaarden gebeuren zonder boete of toeslag. De Explorer & Express faciliteit kent verplichte terugbetalingsclausules dewelke van toepassing worden op het moment dat bepaalde gepredefinieerde gebeurtenissen zich voordoen waaronder de verkoop of het totaal verlies van het schip.

Overige leningen

De overige leningen hebben betrekking op een uitgegeven obligatielening van 700 miljoen NOK (initiële tegenwaarde van USD 114 miljoen). De obligatielening werd uitgegeven in juli 2014 door EXMAR Netherlands BV ("uitgever"), een 100% dochteronderneming van EXMAR NV. De obligatielening zal terug betaald worden voor het volledige bedrag op de eindvervaldag van de lening, zijnde 7 juli 2017. De obligaties dragen een variabele intrestvoet van drie maanden NIBOR plus een marge van 4,50%, de intrest is betaalbaar op een driemaandelijkse basis. Alle uitgegeven obligaties werden gegarandeerd door EXMAR NV ("borgsteller"). De vertegenwoordiger van de obligatielening kan namens de verschillende obligatiehouders een aanvraag doen bij de borgsteller voor de betaling van alle vervallen en onbetaalde bedragen. EXMAR NV moet ten allen tijde rechtstreeks of onrechtstreeks een 100% belang aanhouden in de uitgever. Een cross currency interest rate swap ("CCIRS") werd afgesloten in dit verband. We verwijzen naar toelichting 26 voor meer informatie hieromtrent. Gedurende 2015 werd een extra bedrag van NOK 300 miljoen uitgegeven (2de deel van de initiële emissie van obligaties van NOK 700 miljoen). Deze extra opname werd voorgesteld in bovenstaand schema als een bedrag van KUSD 39.520, samengesteld uit KUSD 40.128 originele opname verminderd met KUSD 608 (bankvergoedingen en kosten met betrekking tot juridisch advies). Het totaal uitstaande nominale bedrag van de emissie bedraagt NOK 1.000 miljoen, met een looptijd tot juli 2017. In juli 2015 werd een nieuwe CCIRS afgesloten voor de extra opname van NOK 300 miljoen. Het omrekeningsverschil weergegeven in bovenstaand overzicht heeft betrekking op de omrekening van de NOK obligatielening naar USD dewelke volledig gehedged werd met de afgesloten CCIRS'en.

Op 23 juni 2015 heeft Exmar een financieringsovereenkomst getekend voor het FLNG project met ICBC ("Industrial and Commercial Bank of China ltd") voor een totaal bedrag van 198,4 miljoen USD, onderhevig aan de voorwaarden zoals vermeld in toelichting 28. Per 31 december 2015 werd er geen financiering opgenomen onder deze faciliteit. Uitgestelde financieringskosten met betrekking tot deze lening bedragen 5,5 miljoen USD per 31 december 2015 en zullen in resultaat genomen worden over de looptijd van de lening.

In het algemeen wordt gesteld dat de leningen aangegaan door EXMAR en haar joint ventures, gewaarborgd zijn door de onderliggende activa dewelke eigendom zijn van de joint ventures. Verder bestaan er verschillende panden en andere soorten van garanties dewelke de leningen waarborgen. Dividend beperkingen kunnen eveneens van toepassing zijn.Verschillende lening convenanten zijn eveneens van toepassing en vereisen naleving van bepaalde financiële ratio's. Indien EXMAR niet voldoet aan deze convenanten kunnen vroegtijdige terugbetalingen mogelijk zijn. Per 31 december 2015 voldeed EXMAR aan de van toepassing zijnde convenanten.

22. AANDELENOPTIES
(in duizenden USD)

De Groep heeft een aandelenoptieregeling ingevoerd waarbij bepaalde werknemers recht hebben om in te schrijven op een aantal opties. De opties zijn enkel uitoefenbaar na een periode van drie jaar en enkel voor werknemers die nog in dienst zijn na deze driejarige periode. Elke optie geeft de houder van de optie recht op één EXMAR aandeel.

De reële waarde van de diensten die in ruil voor de toegekende opties worden ontvangen, wordt bepaald op basis van de uitoefenprijs van de toegekende aandelenopties. De reële waarde van de ontvangen diensten wordt bepaald met behulp van een binominaal model. In dit model wordt onder andere uitgegaan van de contractuele looptijd van de optie.

	Plan 10 (****)	Plan 9	Plan 8	Plan 7	Plan 6	Plan 5	Plan 4	Plan 3	Plan 2	Plan 1
REËLE WAARDE OP TOEKENNINGSDATUM EN GEHANTEERDE VERWACHTINGEN OP MOMENT VAN TOEKENNING										
Aantal opties openstaand op jaareinde (*)	415.250	425.350	517.600	234.478	194.590	102.417	225.975	401.918	312.705	67.186
Reële waarde op de toekenningsdatum (in EUR)	3,21	2,32	3,36	1,35	2,29	1,63	5,64	7,38	5,25	2,50
Aandelenkoers (in EUR)	9,62	10,00	11,33	5,28	5,75	7,85	16,80	23,84	18,47	9,24
Uitoefenprijs bij toekenning (in EUR) (*)	9,62	10,54	10,54	4,71	4,85	5,92	14,64	15,96	10,73	6,12
Verwachte volatiliteit (**)	40,70%	30,60%	31,40%	39,70%	38,16%	30,43%	25,78%	31,10%	24,50%	24,21%
Looptijd optie bij toekenning (***)	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar	8 jaar
Vervaldatum	2023	2022	2021	2018	2017	2016	2020	2019	2018	2017
Verwacht dividend	0,3 EUR/ jaar	0,3 EUR/ jaar	0,4 EUR/ jaar	0,4 EUR/ jaar	0,49 EUR/ jaar	0,43 EUR/ jaar	0,50 EUR/ jaar	0,66 EUR/ jaar	0,66 EUR/ jaar	0,19 EUR/ jaar
Risicovrije rentevoet	0,53%	0,62%	1,87%	3,61%	3,22%	3,75%	4,29%	3,85%	3,90%	3,27%

(*) Het aantal aandelenopties en de uitoefenprijs van de opties werd aangepast omwille van het verwateringseffect van de kapitaalverhoging van november 2009 (aanpassing volgens ratio 0,794), de uitkering van een uitzonderlijke dividend van mei 2012 (aanpassing volgens ratio 0,929) en de uitkering van een uitzonderlijke dividend (aanpassing volgens ratio 0,9364) van september 2013. Het aantal opties en de uitoefenprijs weergegeven in onderstaande tabel betreffen de aangepaste waarden.

(**) De verwachte volatiliteit is gebaseerd op de historische volatiliteit (berekend op basis van de gewogen gemiddelde resterende looptijd van de aandelenopties), aangepast voor eventuele verwachte wijzigingen in de toekomstige volatiliteit als gevolg van openbaar beschikbare informatie.

(***) De Raad van Bestuur van 23 maart 2009 heeft beslist om de looptijd van de optieplannen 1 - 4 te verlengen met 5 jaar. Deze verlenging kadert in de goedkeuring door de Belgische wetgever van de herstelwet die de wet van 26 maart 1999 aanvult. Op datum van wijziging werden aangepaste reële waarde berekeningen gemaakt op basis van de resterende looptijd van de aandelenopties.

(****) De Raad van Bestuur van 3 december 2015 heeft beslist om een nieuwe optieplan (plan 10) te lanceren. voor bepaalde werknemers. De prijs van de optie bedraagt EUR 9,62 berekend op basis van de gemiddelde prijs van het aandeel over de laatste 30 dagen. In totaal werden 415.250 opties geaccepteerd op moment van de sluitingsdatum van het bod (op 15 februari 2016). De gerelateerde kost wordt erkend vanaf de datum van acceptatie van het bod.

	2015		2014	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefen-prijs	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefen-prijs
AANSLUITING OPENSTAANDE OPTIES				
Openstaand per 1 januari	**2.823.770**	**10,05**	**2.623.593**	**9,58**
Nieuw verleende opties	421.454	9,55	469.420	10,61
Wijzigingen tijdens het boekjaar				
Uitgeoefende opties	-257.224	4,93	-235.934	5,23
Vervallen/geschrapte opties	-90.531	11,34	-33.309	15,48
Openstaand per 31 december	**2.897.469**	**10,39**	**2.823.770**	**10,05**
UITOEFENBAAR PER 31 DECEMBER	**1.539.269**	**10,49**	**1.813.320**	**9,78**

		2015	2014
AANDELENOPTIES			
Aantal toegekende aandelenopties		**2.897.469**	**2.823.770**
Opgenomen in de personeelskosten	optieplan 8	557	829
	optieplan 9	394	0
		951	**829**

23. PENSIOENVOORDELEN - TE BEREIKEN DOEL PLAN
(in duizenden USD)

Voorzieningen voor pensioen- en soortgelijke verplichtingen

De Groep voorziet in pensioenvoordelen voor de meeste van haar werknemers, hetzij direct, hetzij via een bijdrage "aan een onafhankelijk fonds". De pensioenvoordelen voor het kaderpersoneel in dienst vóór 1 januari 2008 worden verstrekt onder een te bereiken doel plan. Dit plan is een te bereiken doel plan waarbij een eindloonstelsel van toepassing is.

Voor kaderleden in dienst na 1 januari 2008, werknemers gepromoveerd tot kaderlid na 1 januari 2008 en kaderleden die de leeftijd van 60 jaar bereikt hebben, voorziet de Groep pensioenvoordelen via een vast bijdrage plan. Voor het vast bijdrage plan worden de bijdragen in de winst- en verliesrekening opgenomen (2015: KUSD 695 en 2014: KUSD 745) en wordt geen provisie opgezet.

Belgische toegezegde bijdrageregelingen vallen onder toepassingsgebied van de Wet van 28 april 2003 op de aanvullende pensioenen, kort WAP genoemd. Volgens artikel 24 van deze wet is de werkgever verplicht een minimum rendement van 3,75% op de persoonlijke bijdragen van de werknemer en 3,25% op de bijdragen van de werkgever te garanderen. Artikel 24 van de WAP verplicht de werkgever om op datum van de beëindiging van het plan de bijdragen gekapitaliseerd aan voornoemde vooropgestelde rendementen te garanderen. Deze minimum rendementsgarantie overtreft over het algemeeen het rendement dat gegarandeerd wordt door de verzekeringsmaatschappij. Aangezien de werkgever verplicht wordt een minimum rendement te garanderen, worden niet alle actuariële en investeringsrisico's overgedragen naar de verzekeringsmaatschappijen die deze plannen beheren. Bijgevolg voldoen deze plannen niet aan de defintie van toegezegde bijdragenregeling zoals opgenomen in IFRS en worden ze als een te bereiken doel plan geclassificeerd. Aangezien IFRS de boekhoudkundige behandeling van dit type plannen niet behandelt, past het management voor de waardering van haar verplichting een methode op basis van intrinsieke waarde toe. Volgens deze methode wordt de verplichting per aangeslotene bepaald als het verschil tussen de wiskundige reserves, zijnde de reserves berekend aan de rentevoet zoals gegarandeerd door de verzekeraar, rekening houdend met de winstdeelnamereserve, en de minimumreserve berekend conform artikel 24 van de WAP. Deze beoordeling houdt eveneens rekening met enig saldo van financieringsfondsen welke aan betreffende plannen kunnen worden toegewezen. Deze beoordeling heeft geen significant tekort aan het licht gebracht en bijgevolg werd er geen verplichting geregistreerd per 31 december 2014 en 2015. Bij de bepaling van de verplichting wordt uitsluitend rekening gehouden met de minimum rendementsgarantie tot aan de rapporteringsdatum. Daar de minimum garantie ook voor de toekomst geldt, kan deze de toekomstige kasuitgaven beïnvloeden.

In overeenstemming met Belgische wetgeving dient de werkgever vanaf januari 2016 een gemiddeld minimum redement van 1,75% te garanderen op zowel werknemersbijdragen als werkgeversbijdragen vanaf 2016.

Personeelsbeloningen

	2015	2014	2013	2012	2011
PERSONEELSBELONINGEN					
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	-11.662	-14.063	-12.919	-13.594	-11.119
Reële waarde van de fondsbeleggingen	7.217	7.852	8.519	8.776	7.942
Contante waarde van de nettoverplichtingen	-4.445	-6.211	-4.400	-4.818	-3.177
TOTAAL PERSONEELSBELONINGEN	**-4.445**	**-6.211**	**-4.400**	**-4.818**	**-3.177**

TE BEREIKEN DOEL PLAN

	2015	2014
WIJZIGINGEN IN DE VOORZIENINGEN GEDURENDE HET JAAR		
Voorziening per 1 januari	**14.063**	**12.919**
Uitkeringen	-777	-642
Werkelijke werknemer bijdragen	101	113
Intrestlast	138	341
Aan het dienstjaar toegekende pensioenkosten	629	575
Werkelijke taksen betaald op bijdragen (exclusief intresten)	-98	-103
Actuariële winsten/verliezen	-965	2.721
Omrekeningsverschillen	-1.430	-1.861
VOORZIENING PER 31 DECEMBER	**11.662**	**14.063**
WIJZIGINGEN IN DE REËLE WAARDE VAN DE FONDSBELEGGINGEN		
Reële waarde fondsbeleggingen per 1 januari	**7.852**	**8.519**
Ontvangen stortingen	910	957
Uitkeringen	-777	-642
Rendement van fondsbeleggingen	80	237
Actuariële winsten/verliezen	122	-36
Werkelijke taksen betaald op bijdragen (exclusief intresten)	-98	-103
Werkelijke administratiekosten	-57	-59
Omrekeningsverschillen	-814	-1.019
REËLE WAARDE FONDSBELEGGINGEN PER 31 DECEMBER (*)	**7.217**	**7.852**
PENSIOENKOST OPGENOMEN IN DE WINST-EN VERLIESREKENING		
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	-629	-575
Intrestlast	-138	-341
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	80	237
Administratiekosten	-57	-59
TOTALE PENSIOENKOST IN DE WINST- EN VERLIESREKENING (ZIE BIJLAGE 6)	**-744**	**-739**
PENSIOENKOST OPGENOMEN IN DE NIET GEREALISEERDE RESULTATEN		
Actuariële winsten en (verliezen) uit te bereiken doel pensioenplannen (**)	1.087	-2.685
TOTALE PENSIOENKOST IN DE NIET GEREALISEERDE RESULTATEN	**1.087**	**-2.685**
BELANGRIJKSTE ACTUARIËLE VERONDERSTELLINGEN, UITGEDRUKT IN GEWOGEN GEMIDDELDEN		
Verdisconteringsvoet op 31 december	1,50%	1,10%
Verwacht rendement op activa per 31 december	1,50%	1,10%
Toekomstige salarisverhogingen (inflatie inbegrepen)	(salary scales)	(salary scales)
Sterftetafels	Belgian (MR/FR)	Belgian (MR/FR)
Inflatie	2%	2%
VERWACHTE BIJDRAGE VOOR VOLGEND JAAR		
Inschatting van bijdragen verwacht te betalen gedurende volgend jaar	941	985
OPDELING VAN FONDSBELEGGINGEN		
Eigen vermogen instrumenten	6%	4%
Leningen	86%	85%
Vastgoed	6%	6%
Kasgelden	2%	5%

(*) De fondsbeleggingen bevatten geen EXMAR aandelen en geen vastgoed door EXMAR in gebruik genomen.
(**) De erkenning van actuariële winsten en verliezen in de niet gerealiseerde resultaten heeft voornamelijk betrekking op een wijziging in de gebruikte verdisconteringsvoet.

24. VOORZIENINGEN
(in duizenden USD)

	Claims
VOORZIENINGEN	
Voorzieningen op lange termijn (*)	2.399
Voorzieningen op korte termijn	0
Per 1 januari 2014	**2.399**
Nieuwe voorzieningen	0
Terugname van voorzieningen	-4
Per 31 december 2014	**2.395**
Voorzieningen op lange termijn (*)	2.395
Voorzieningen op korte termijn	0
Per 1 januari 2015	**2.395**
Bijkomende voorzieningen	127
Terugname van voorzieningen	0
Per 31 december 2015	**2.522**
Voorzieningen op lange termijn (*)	2.522
Voorzieningen op korte termijn	0
PER 31 DECEMBER 2015	**2.522**

(*) Ingevolge de bepalingen van het goedgekeurde partiële splitsing voorstel van CMB, heeft EXMAR 39% van de schadevordering van PSA tegen CMB voorzien. Het bedrag en het moment waarop deze cash-out flows voor deze provisie zich zal voordoen is onzeker. In 2015 heeft er zich geen wijziging voor gedaan in de risico inschatting van deze schadevordering.

25. HANDELS- EN OVERIGE SCHULDEN
(in duizenden USD)

	2015	2014
HANDELS- EN OVERIGE SCHULDEN		
Handelsschulden	41.055	26.731
Overige schulden	7.788	9.551
Te betalen kosten & over te dragen opbrengsten (*)	6.972	11.074
	55.815	**47.356**
WAARVAN FINANCIËLE SCHULDEN (TOELICHTING 26)	**48.495**	**35.569**

(*) De "te betalen kosten" omvatten kosten die betrekking hebben op afgelopen boekjaar maar nog niet werden aangerekend, zoals intrestlasten, havenkosten, commissies.,...
De "over te dragen opbrengsten" omvatten reeds gefactureerde opbrengsten die betrekking hebben op volgende boekjaren, zoals huuropbrengsten, vrachten,...

Een significante stijging is merkbaar in bovenstaand overzicht in de handelsschulden ten opzichte van 2014. Een verklaring betreft onder andere een provisie voor te ontvangen facturen met betrekking tot het DC LNG project. We verwijzen eveneens naar toelichting 34.

26. FINANCIËLE RISICO'S EN FINANCIËLE INSTRUMENTEN
(in duizenden USD)

In zijn normale beleidsvoering is de Groep blootgesteld aan markt- en financiële risico's zoals beschreven in de Corporate Governance Verklaring, gedeelte interne controle en risicobeheerssystemen. De Groep is blootgesteld aan krediet-, interest-, valuta- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen, maakt de Groep gebruik van verschillende financiële instrumenten zoals koers- en intrestindekkingen. De Groep past hedge accounting toe voor alle transacties die voor hedge accounting in aanmerking komen (formele documentatie en effectiviteitstest bij aanvang en op voortdurende basis). Financiële instrumenten worden initieel gewaardeerd aan reële waarde. Vervolgens wordt het effectieve deel van de wijziging in reële waarde erkend in het eigen vermogen. Niet effectieve delen van wijziging in reële waarde en wijzigingen in reële waarde van financiële instrumenten die niet voor hedge accounting in aanmerking komen, worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Afgeleide financiële instrumenten

	2015	2014
ACTIVA		
TOTAAL ACTIVA	**0**	**0**
SCHULDEN		
Lange termijn		
Interest rate swaps	0	0
Cross currency interest rate swap	41.229	21.709
TOTAAL SCHULDEN	**41.229**	**21.709**

Reële waardehiërarchie

	Level 1	Level 2	Level 3	Totaal
31 DECEMBER 2015				
Aandelen beschikbaar voor verkoop	1.961	1.526		3.487
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE	**1.961**	**1.526**	**0**	**3.487**
Cross currency Interest rate swap gebruikt voor afdekking		41.229		41.229
TOTAAL FINANCIËLE PASSIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE	**0**	**41.229**	**0**	**41.229**

Alle andere financiële instrumenten dan de hierboven vermelde worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De langetermijnvisie eigen aan de activiteit van EXMAR gaat samen met langlopende financieringen, en dus ook met een blootstelling aan de onderliggende rentevoeten. EXMAR beheert deze blootstelling op een actieve manier, door middel van diverse instrumenten ter indekking van stijgende rentevoeten, dit voor een beduidend gedeelte van de schuldportefeuille.

In 2014 werd een cross currency intrest rate swap (CCIRS) afgesloten om het renterisico en valutarisico in te dekken op de uitgegeven obligatielening (NOK 700 miljoen). In juli 2015 werd een nieuwe CCIRS afgesloten voor de extra opname van NOK 300 miljoen.

Kredietrisico

Kredietrisicobeleid
Het kredietrisico wordt continu centraal opgevolgd door de Groep. Kredietwaardigheidscontroles worden uitgevoerd wanneer wenselijk wordt geacht. Op afsluitdatum werden geen noemenswaardige kredietwaardigheidsproblemen vastgesteld. Een aanzienlijk deel van onze LNG inkomsten is afhankelijk van de prestatie van één belangrijke klant, Excelerate Energy. Geen kredietwaardigheidsrisico werd vastgesteld in dit verband. De leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures omvatten aandeelhoudersleningen aan onze joint ventures dewelke een LPG of LNG schip exploiteren of bezitten. Alle schepen zijn operationeel en genereren inkomsten. Bijgevolg voorzien wij geen invorderingsproblemen met betrekking tot deze uitstaande leningen.

Blootstelling aan het kredietrisico

	2015	2014
BOEKWAARDEN VAN DE FINANCIËLE ACTIVA		
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	400.545	482.376
Voor verkoop beschikbare beleggingen	3.487	8.341
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	0	165
Handels- en overige vorderingen	27.651	34.882
Kas en kasequivalenten	172.301	112.832
	603.984	**638.596**

De boekwaarden van de financiële activa geven het maximale kredietrisico weer.

Voorziening voor kredietverliezen
Aangezien het bedrag aan vervallen vorderingen niet materieel is, werd geen gedetailleerde ouderdomsanalyse gemaakt. Er werd geen significante voorziening voor kredietverliezen opgezet op balansdatum en er werden geen belangrijke waardervermindering gerealiseerd tijdens het boekjaar.

Renterisico

Renterisicobeleid
De inkomsten uit tijdbevrachtingscontracten van de Groep zijn grotendeels gebaseerd op een vaste intrest component en anderzijds heeft de Groep grotendeels leningen afgesloten met een variabele intrestvoet. Om dit intrestrisico in te dekken, maakt de Groep gebruik van een aantal op de markt bestaande intrestindekkingsinstrumenten (o.a. IRS, caps, floors en collars). De Groep past hedge accounting toe indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Wannner geen hedge accounting wordt toegepast, worden de wijzigingen in de reële waarde verwerkt in de winst- en verliesrekening.

	2015	2014
INTRESTINDEKKINGSINSTRUMENTEN		
Nominaal bedrag van intrestindekkingsinstrumenten	152.000	114.000
Netto reële waarde van alle intrestindekkingsinstrumenten	-41.229	-21.709
Maximale looptijd	2017	2017

In 2014 werd een cross currency intrest rate swap (CCIRS) afgesloten om het renterisico en valutarisico in te dekken op de uitgegeven obligatielening (NOK 700 miljoen). In juli 2015 werd een nieuwe CCIRS afgesloten voor de extra opname van NOK 300 miljoen.

Blootstelling aan renterisico

	2015	2014
BLOOTSTELLING AAN HET RENTERISICO		
Totaal rentedragende leningen	412.586	406.708
met vaste rente	-21.250	-28.333
met variabele rente: bruto risico	**391.336**	**378.375**
Intrestindekkinginstrumenten (nominale waarde)	-114.000	-114.000
NETTO BLOOTSTELLING	**277.336**	**264.375**

Gevoeligheidsanalyse
Bij een wijziging in de intrestvoet van 50 basispunten, zouden de cijfers worden beïnvloed met onderstaande bedragen (onder de veronderstelling dat de andere variabelen niet wijzigen):

	2015		2014	
	+ 50 bp	- 50 bp	+ 50 bp	- 50 bp
GEVOELIGHEIDSANALYSE				
Rentedragende leningen (variabele rente)	-1.956	1.956	-1.892	969
Intrest indekkingsinstrumenten	570	-570	570	-292
Netto gevoeligheid	**-1.386**	**1.386**	**-1.322**	**677**
Effect op winst- en verliesrekening	-1.386	1.386	-1.322	677
Effect op eigen vermogen	1.140	-1.140	1.425	-1.425
TOTAAL EFFECT	**-246**	**246**	**103**	**-748**

Een belangrijk gedeelte van EXMAR's intrestopbrengsten zijn afkomstig van leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures met een variabele intrestvoet. Een stijging/daling van de intrestvoet zou resulteren in een stijging/daling van de intrestopbrengsten maar zou grotendeels geneutraliseerd worden door een stijging/daling van de intrestkosten erkend door de joint venture/geassocieerde onderneming voor het corresponderende bedrag. Overeenkomstig heeft elke stijging/daling van de variabele intrestvoet van toepassing op leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures geen invloed op het netto resultaat van de Groep. Bijgevolg werden leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures niet opgenomen in bovenstaande gevoeligheidsanalyse.

Valutarisico

Valutarisicobeleid
Het valutarisicobeleid van de Groep wordt grotendeels beïnvloed door de EUR/USD verhouding, voor de vergoeding van een deel van de bemanning van de vloot in EUR, en voor de betaling van de salarissen en andere personeelsgerelateerde kosten in EUR. Om het EUR wisselrisico te controleren, maakt de Groep gebruik van diverse koersindekkingsinstrumenten. Per 31 december 2015 staan er geen valutatermijncontracten open om de EURO/USD blootstelling in te dekken.
In 2014 werd een obligatielening uitgegeven van NOK 700 miljoen (initiële tegenwaarde van USD 114 miljoen). De NOK/USD verhouding werd ingedekt door een cross currency interest rate swap in overeenstemming met het schuldprofiel van de obligatielening. Gedurende 2015 werd een extra bedrag van NOK 300 miljoen uitgegeven (2de deel van de initiële emissie van obligaties van NOK 700 miljoen). In juli 2015 werd een nieuwe CCIRS afgesloten om de NOK/USD verhouding in te dekken.

Blootstelling aan het valutarisico
Blootstelling aan het valutarisico, gebaseerd op nominale bedragen in duizenden in vreemde munt:

	2015				2014			
	EUR	NOK	LYD	CAD	EUR	NOK	GBP	CAD
BLOOTSTELLING AAN HET VALUTARISICO								
Vorderingen	16.447	0	0	0	14.180	0	91	1.043
Schulden	-22.434	0	-433	-9.070	-18.052	0	-703	-15
Rentedragen leningen	-626	-1.000.000	0	0	-1.805	-700.000	0	0
Risico	**-6.613**	**-1.000.000**	**-433**	**-9.070**	**-5.677**	**-700.000**	**-612**	**1.028**
IN DUIZENDEN USD	**-7.200**	**-113.371**	**-321**	**-6.532**	**-6.892**	**-91.420**	**-954**	**887**

Gevoeligheidsanalyse
Een toename van 10% van de EUR/USD slotkoers zou de winst- en verliesrekening van 2015 beïnvloeden met KUSD -720 (KUSD -689 voor 2014) zonder rekening te houden met effect op valutatermijncontracten. Een daling van de EUR/USD slotkoers met 10% zou de winst- en verliesrekening met eenzelfde bedrag (tegenovergesteld teken) beïnvloeden.

De NOK/USD verhouding op de uitstaande obligatielening in NOK is volledig ingedekt door de afgesloten CCIRS.
Elke impact van een stijging/daling van de NOK/USD koers op de uitstaande obligatielening wordt gecompenseerd door een daling/stijging in de reële waarde van de CCIRS voor hetzelfde bedrag.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisicobeleid
De Groep beheert haar liquiditeitsrisico om zo aan haar financiële verplichtingen op vervaldag te voldoen. Het liquiditeitsrisico wordt beheerd door een continue opvolging van kasstroomprojecties, toetsing van liquiditeitsratio's aan interne en externe verplichtingen en door het aanhouden van diverse financieringsbronnen met adequate back up faciliteiten. Verschillende lening convenanten zijn eveneens van toepassing en vereisen naleving van bepaalde financiële ratio's. Per 31 december 2015 voldeed EXMAR aan de van toepassing zijnde convenanten.
We verwijzen in dit verband eveneens naar toelichting 21 aangaande leningen en naar toelichting 28 aangaande investeringsverplichtingen.

Contractuele looptijd voor financiële verplichtingen en leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures
Onze verplichtingen op korte termijn zoals handelsschulden en overige schulden worden verwacht betaald te zijn in de komende twaalf maanden en werden bijgevolg niet opgenomen in onderstaande tabel dewelke de contractuele looptijd van financiële verplichtingen inclusief verwachte intrestbetalingen weergeeft:

				CONTRACTUELE KASSTROMEN					
	Munt	Intrestvoet	Looptijd	Boekwaarde	Totaal	0-12 mndn	1-2 jaar	2-5 jaar	5-10 jaar
PER 31 DECEMBER 2015									
Niet afgeleide financiële verplichtingen:									
Bankleningen	USD	LIBOR + 1%	2018	-40.900	-43.222	-683	-805	-41.734	0
Bankleningen	USD	5,515%	2018	-21.250	-23.333	-8.176	-7.776	-7.381	0
Bankleningen	USD	LIBOR + 0,9%	2020-2021	-237.748	-260.434	-11.641	-12.945	-134.889	-100.959
Obligatielening	NOK	NIBOR + 4,5%	2017	-111.715	-124.291	-6.988	-117.303	0	0
Overige bankleningen	EUR			-973	-1.008	-544	-464	0	0
				-412.586	**-452.288**	**-28.032**	**-139.293**	**184.004**	**100.959**
Afgeleide financiële instrumenten (netto):									
Cross currency interest rate swaps	USD			-41.229	-41.229	-1.780	-39.449	0	0
				-41.229	**-41.229**	**-1.780**	**-39.449**	**0**	**0**
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	USD			**400.545**	**700.569**	**49.056**	**80.610**	**170.913**	**399.990**
PER 31 DECEMBER 2014									
Niet afgeleide financiële verplichtingen:									
Bankleningen	USD	LIBOR + 1%	2018	-40.400	-43.270	-562	-693	-42.015	0
Bankleningen	USD	5,515%	2018	-28.333	-31.901	-8.568	-8.176	-15.157	0
Bankleningen	USD	LIBOR + 0,9%	2020-2021	-244.908	-270.836	-10.162	-11.955	-39.869	-208.850
Obligatielening	NOK	NIBOR + 4,5%	2017	-91.420	-108.011	-5.806	-6.177	-96.028	0
Overige bankleningen	EUR			-1.647	-1.722	-589	-561	-572	0
				-406.708	**-455.740**	**-25.687**	**-27.562**	**-193.641**	**-208.850**
Afgeleide financiële instrumenten (netto):									
Cross currency interest rate swaps	USD			-21.709	-22.117	-805	-452	-20.860	0
				-21.709	**-22.117**	**-805**	**-452**	**-20.860**	**0**
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	USD			**482.377**	**806.737**	**48.563**	**80.174**	**191.603**	**486.397**

Reële waarden

Boekwaarden versus reële waarden

		2015		2014	
	Hiërarchie in reële waarde(*)	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
BOEKWAARDEN VERSUS REËLE WAARDEN					
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures	2	400.545	488.701	482.376	545.323
Voor verkoop beschikbare beleggingen	1/2	3.487	3.487	8.341	8.341
Rentedragende leningen	1/2	-412.586	-401.467	-406.708	-381.503
Afgeleide financiële instrumenten, passiva	2	-41.229	-41.229	-21.709	-21.709
		-49.783	**49.492**	**62.300**	**150.452**

(*) De financiële activa en verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde worden geanalyseerd en krijgen een hiërarchie toegekend ter bepaling van de reële waarde: niveau 1 zijnde genoteerde prijzen in actieve markten van vergelijkbare activa of verplichtingen,niveau 2 zijnde andere dan genoteerde waarden begrepen in niveau 1 welke toch direct of indirect waarneembaar zijn voor de activa en verplichtingen en niveau 3 zijnde waarden welke niet op waarneembare marktwaarden gebaseerd zijn.

Basis voor bepaling van reële waarde:

BOEKWAARDEN VERSUS REËLE WAARDEN	
Voor verkoop beschikbare beleggingen:	genoteerde biedkoers op balansdatum voor Teeky aandelen/niet genoteerde fixing op balansdatum via een openbare veiling via Euronext voor Sibelco aandelen
Financiële instrumenten:	contante waarde van toekomstige kasstromen, verdisconteerd aan marktconforme intrestvoeten
Leningen:	genoteerde biedkoers op balansdatum voor NOK obligatielening/contante waarde van toekomstige kasstromen, verdisconteerd aan marktconforme intrestvoeten
Leningen aan geassocieerde ondernemingen en joint ventures:	contante waarde van toekomstige kasstromen, verdisconteerd aan marktconforme intrestvoeten

Voor bepaalde financiële activa en verplichtingen (handelsvorderingen en overige vorderingen, kas en kasaquivalenten en handelsschulden en overige schulden) dewelke niet gewaardeerd worden aan reële waarde, wordt geen reële waarde toegelicht aangezien de boekwaarde een goede benadering is van de reële waarde.

Kapitaalbeheer

De Raad van Bestuur streeft naar een sterke kapitaalbasis voor de vennootschap om zo het vertrouwen van investeerders, leveranciers en de markt te behouden en verdere uitbouw van de activiteiten te verzekeren. Het evenwicht tussen een hoger rendement dat mogelijk kan zijn door bijkomende leningen en de voordelen van de zekerheid die gepaard gaat met een gezonde kapitaalstructuur worden voortdurend tegen elkaar afgewogen. De Raad van Bestuur houdt tevens het rendement op het eigen vermogen en de dividenduitkeringen in het oog.

27. OPERATIONELE LEASINGOVEREENKOMSTEN
(in duizenden USD)

EXMAR huurt een aantal schepen onder de vorm van een operationele leasingovereenkomst. De overeenkomsten houden geen beperkingen in voor dividenduitkering, onderverhuur of bijkomende financiering. De kost met betrekking tot de operationale leasing bedraagt KUSD 16.112 voor 2015 (KUSD 24.120 voor 2014) waarvan KUSD 12.772 gedragen wordt door onze joint ventures (2014: KUSD 15.645). De vastgestelde daling in de kosten met betrekking tot operationele leasing ten opzichte van 2014 wordt voornamelijk verklaard door de WARIBO (ex OTTO 5) dewelke in februari 2015 aangekocht werd. Er werden geen betalingen ontvangen uit niet annuleerbare onderverhuur. De toekomstige minimale huurbetalingen zijn als volgt:

Huurverplichtingen

	2015		2014	
	Dochterondernemingen	Joint ventures	Dochterondernemingen	Joint ventures
OVERIGE HUURVERPLICHTINGEN				
Minder dan 1 jaar	1.667	8.859	2.796	8.859
Tussen 1 en 5 jaar	6.668	28.249	6.668	31.699
Meer dan 5 jaar	834	18.030	2.501	23.439
	9.169	**55.138**	**11.965**	**63.997**

De bedragen weergegeven voor de joint ventures vertegenwoordigen EXMAR's aandeel in de huurverplichtingen. De gemiddelde looptijd van de lease overeenkomsten bedraagt 5,6 jaar. De Groep heeft voor sommige activa in leasing aankoopopties, anderen voorzien een mogelijkheid tot verlenging van de overeenkomst op het einde van de huurovereenkomst. Zulke opties tot verlenging werden niet in rekening genomen bij de bepaling van de bovenstaande huurverplichtingen.

Huurrechten

De Groep heeft een aantal lange termijn bevrachtingscontracten aangegaan voor bepaalde activa in haar vloot. Voor wat betreft de leasing classificatie werd beoordeeld dat alle risico's en voordelen binnen de Groep blijven. Als gevolg hiervan kwalificeren deze overeenkomsten als operationele huurovereenkomsten.
In 2015 bedroegen de inkomsten uit deze contracten KUSD 179.234 (KUSD 197.906 voor 2014) waarvan KUSD 150.482 verdiend werd door onze joint ventures (2014: KUSD 158.397). De toekomstige minimale huurinkomsten bedragen:

	2015		2014	
	Dochteronder-nemingen	Joint ventures	Dochteronder-nemingen	Joint ventures
HUURRECHTEN				
Minder dan 1 jaar	19.377	149.108	7.274	142.022
Tussen 1 en 5 jaar	22.669	406.119	0	432.402
Meer dan 5 jaar	0	598.678	0	686.048
	42.046	**1.153.905**	**7.274**	**1.260.472**

De bedragen weergegeven voor de joint ventures vertegenwoordigen EXMAR's aandeel in de huurverplichtingen. De gemiddelde looptijd van de huurovereenkomsten bedraagt 4,76 jaar. De Groep heeft voor sommige schepen een aankoopoptie en sommige overeenkomsten voorzien een mogelijkheid tot verlenging van de overeenkomst op het einde van de huurovereenkomst. Zulke opties tot verlenging werden niet in rekening genomen bij de bepaling van de bovenstaande huurrechten.

28. INVESTERINGSVERPLICHTINGEN
(in duizenden USD)

Per 31 december 2015 zijn de investeringsverplichtingen zoals onder weergegeven:

	Dochteronder-nemingen	Joint ventures
LPG	0	133.023
LNG	312.500	0
	312.500	**133.023**

De bedragen toegelicht onder joint ventures hebben betrekking op ons aandeel in deze joint ventures. De investeringsverplichtingen hebben betrekking op de midsize vloot in aanbouw alsook de investeringen in de Caribbean FLNG en de FSRU. De bestelling van de tweede FLNG is nog niet bindend en bijgevolg niet opgenomen onder de investeringsverplichtingen. Betalingen voor deze verplichtingen lopen over de volgende drie jaar.

Op datum van dit rapport beschikt EXMAR nog niet over bindende overeenkomsten ter financiering van deze investeringsverplichtingen, behoudens de verplichtingen ten bedrage van USD 55 miljoen met betrekking tot de oplevering van drie midsize schepen voorzien in 2016. Een belangrijk deel van onze activa in aanbouw en aangegane investeringen zijn dus nog niet gefinancierd. Wij onderhandelen met verscheidene financiële instellingen. Hoewel wij menen dat wij de financiering van het volledige bedrag van ons nieuwbouwprogramma zullen kunnen regelen, kunnen wij niet garanderen de financiering op tijd en volgens de verwachte voorwaarden te zullen verkrijgen en kunnen wij financiële verliezen lijden indien de nodige financieringen niet tijdig worden verkregen.

Zoals aangekondigd in het persbericht van 8 maart 2016 is de Caribbean FLNG beschikbaar voor nieuwe tewerkstelling op lange termijn. EXMAR is in vergevorderde onderhandelingen om het platform in te zetten bij projecten voornamelijk in het Midden-Oosten en West-Afrika. Bij oplevering van het platform door Wison Offshore & Marine (verwacht midden 2016) zal EXMAR het restsaldo van USD 202 miljoen dienen te betalen. EXMAR werkt momenteel aan een wijziging van de in juni 2015 overeengekomen financiering van USD 198,4 miljoen met de Industrial and Commercial Bank of China ("ICBC"), om deze af te stemmen op de nieuwe leveringsvoorwaarden naar aanleiding van de beëindiging van de tollingovereenkomst met Pacific Exploration and Production. Op datum van dit verslag is de onderhandeling nog lopend doch EXMAR is overtuigd deze gunstig te kunnen afronden.

Het hervergassingsplatform dat in aanbouw is bij Wison Offshore & Marine wordt momenteel aan verschillende klanten aangeboden voor een tewerkstelling op lange termijn. EXMAR onderhandelt actief over tewerkstelling. Wij verwachten in de loop van 2016 een overeenkomst voor tewerkstelling op lange termijn af te sluiten. EXMAR heeft een betalingsverplichting van USD 83 miljoen op moment van oplevering van het platform. Deze oplevering wordt momenteel verwacht begin 2017. EXMAR bekijkt momenteel verschillende financieringsopties met haar banken.

Voor de investeringsverplichtingen in 2017 en 2018 ten bedrage van USD 74 miljoen met betrekking tot het nieuwbouwprogramma van de Midsize vloot worden eveneens verschillende bankfinancieringsmogelijkheden onderzocht.

29. VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

Meerdere ondernemingen van de Groep zijn betrokken in een aantal kleinere juridische geschillen voortkomend uit de uitoefening van hun dagelijks beheer. Het bestuur verwacht niet dat de uitslag van deze procedures een materieel effect op de financiële positie van de Groep zal hebben.

Een schip in handen van één van onze joint ventures was partij bij een leasingovereenkomst waarbij de lessor de kapitaaluitgaven voor het aanschaffen van deze schepen kon afschrijven. Kenmerkend voor dit soort leasingovereenkomsten is dat de fiscale risico's en risico's van wetswijziging gedragen worden door de lessee. Onze joint venture beëindigde deze leasingovereenkomst in 2013. Echter, indien de belastingdienst van het Verenigd Koninkrijk ("HMRC")de fiscale behandeling van de lease door de Britse lessor succesvol aanvecht, kunnen wij verplicht worden om de lessor schadeloos te stellen voor te betalen belastingen.

30. VERBONDEN PARTIJEN

Identiteit van de verbonden partijen

De Groep heeft relaties met verbonden partijen op niveau van relaties met dochterondernemingen en joint ventures, met zijn meerderheidsaandeelhouders, bestuurders en managers.

Transacties met meerderheidsaandeelhouders

Saverbel NV en Saverex NV gecontroleerd door Nicolas Saverys (CEO van EXMAR), rekende voor administratieve prestaties geleverd in 2015 EUR 169.668 (2014 EUR 204.678) aan de Groep. Alle prestaties gebeuren volgens marktconforme voorwaarden.

Meerderheidsaandeelhouder

De meerderheidsaandeelhouder Saverex NV legt een geconsolideerde jaarrekening, beschikbaar in België, neer.

Transacties met joint ventures

EXMAR levert algemene, boekhoudkundige en management diensten aan haar joint ventures. Voor al deze diensten worden vergoedingen aangerekend aan de joint ventures gebaseerd op contracten tussen alle betrokken partijen en gebaseerd op voorwaarden dewelke equivalent zijn aan deze vooropgesteld in marktconforme transacties.

EXMAR verstrekt eveneens leningen aan haar joint ventures waarvoor intrestopbrengsten geregistreerd werden in de cijfers. We verwijzen in dit verband naar toelichting 14 voor een overzicht van deze leningen en naar toelichting 7 voor het totaal bedrag van deze intrestopbrengsten.

Transacties met bestuurders en managers

Raad van Bestuur

RAAD VAN BESTUUR (IN EUR)	2015	2014
Voorzitter	100.000	100.000
Andere leden	50.000	50.000
Totaal betaald (*)	481.010	444.126

(*) Het totaal bedrag betaald aan de leden van de Raad van Bestuur betreft het bedrag aan vergoedingen aan niet uitvoerende en onafhankelijke bestuurders. De bestuurders die deel uitmaken van het Directiecomité en als dusdanig werden vergoed hebben verzaakt aan de vergoeding als bestuurder. Er werden geen aandelenopties, leningen en/of voorschotten toegekend.

Auditcomité

AUDITCOMITÉ (IN EUR)	2015	2014
Voorzitter	20.000	20.000
Andere leden	10.000	10.000
Totaal betaald	50.000	50.000

Benoemings- en Remuneratiecomité

BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ (IN EUR)	2015	2014
Leden	10.000	10.000
Totaal betaald	30.000	30.000

Directiecomité

De vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt jaarlijks vastgelegd door de Raad van Bestuur op voorstel van het Benoemings- en Remuneratiecomité. In 2015 telde het Directiecomité gemiddeld 6 leden (exclusief de CEO). Vijf leden van het Directiecomité hebben het statuut van zelfstandige. Zij hebben in het geval van beëindiging van hun mandaat geen recht op enige vorm van verbrekingsvergoeding, met uitzondering van de overeenkomst met Lara Consult NV vertegenwoordigd door Bart Lavent en de overeenkomst met Chirmont NV vertegenwoordigd door Miguel de Potter. David Lim is tewerkgesteld via een overeenkomst volgens de Amerikaanse regelgeving. De vergoeding bestaat uit een vast en een variabel deel. Het variabel deel wordt bepaald op basis van de financiële resultaten van de Groep.

DIRECTIECOMITÉ, EXCLUSIEF CEO (IN DUIZENDEN EUR)	2015	2014
TOTAAL VASTE VERGOEDING	**2.869**	**2.743**
waarvan voor pensioenplannen en verzekering	320	236
waarvan waarde van opties (belastbare basis)	192	210
TOTAAL VARIABELE VERGOEDING	**1.150**	**1.800**

CEO (IN DUIZENDEN EUR)	2015	2014
TOTAAL VASTE VERGOEDING	**1.096**	**941**
waarvan voor pensioenplannen en verzekering	212	52
waarvan waarde van opties (belastbare basis)	61	66
TOTAAL VARIABELE VERGOEDING	**350**	**500**

Aan de leden van het directiecomité werden geen leningen toegestaan in 2015. Per 31 december 2015 bedroeg de openstaande schuldvordering tov de heer Nicolas Saverys EUR 377.151.

De leden van het Directiecomité behoren tot de begunstigden van de 10 aandelenoptieplannen, goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Het gecumuleerd aantal opties (plan 1 - 10) dat aan de leden werd toegekend is als volgt:

AANTAL TOEGEKENDE OPTIES	2015	2014
Nicolas Saverys	425.430	367.055
Patrick De Brabandere	198.807	209.758
Pierre Dincq	119.829	109.293
Paul Young (*)	0	62.541
Didier Ryelandt (*)	0	141.114
Marc Nuytemans	148.928	128.928
Bart Lavent	92.975	87.439
Miguel de Potter	93.488	92.625
David Lim	146.158	116.158
	1.225.615	**1.314.911**

(*) Per 31 december 2014 en 2015 maken Didier Ryelandt en Paul Young geen deel meer uit van het Directiecomité.

31. GROEPSENTITEITEN

	Land van vestiging	Ondernemings-nummer	Consolidatie-methode	Belang 2015	Belang 2014
GECONSOLIDEERDE VENNOOTSCHAPPEN					
Joint ventures					
Best Progress International Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Blackbeard Shipping Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Croxford Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Estrela Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Excelerate NV	België	0870.910.441	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Excelsior BVBA	België	0866.482.687	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
EXMAR Gas Shipping Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
EXMAR LPG BVBA	België	0501.532.758	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
EXMAR Shipping BVBA	België	0860.978.334	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Explorer NV	België	0896.311.177	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Express NV	België	0878.453.279	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Farnwick Shipping Ltd	Liberië		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Fertility Development Co. Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Glory Transportation Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Good Investment Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Hallsworth Marine Co.	Liberië		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Laurels Carriers Inc	Liberië		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Marching Prospects	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Monteriggioni Inc	Liberië		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Reslea NV	België	0435.390.141	Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Solaia Shipping Llc	Liberië		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Splendid Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Talmadge Investments Ltd	Britse Maagdeneilanden		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Universal Crown Ltd	Hong Kong		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Vine Navigation Co.	Liberië		Vermogensmutatie	50,00%	50,00%
Geassocieerde ondernemingen					
Bexco NV	België	0412.623.251	Vermogensmutatie	44,91%	44,91%
CMC Belgibo BVBA	België	0456.815.263	Vermogensmutatie	49,90%	49,90%
Marpos NV	België	0460.314.389	Vermogensmutatie	45,00%	45,00%
Dochterondernemingen					
Belgibo NV	België	0416.986.865	Integraal	100,00%	100,00%
Caribbean FLNG SAS	Colombië		Integraal	100,00%	100,00%
DV Offshore SAS	Franktijk		Integraal	100,00%	100,00%
ECOS SRL	Italië		Integraal	60,00%	60,00%
Electra Offshore Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
Excalibur BVBA (*)	België	0564.763.001	Integraal	0,00%	100,00%
EXMAR Energy Hong Kong Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Energy Netherlands BV	Nederland		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Energy Partners LP (*)	Marshall eiland		Integraal	0,00%	100,00%
EXMAR General Partner Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Holdings Ltd	Liberië		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Hong Kong Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR LNG Holding NV	België	0891.233.327	Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR LNG Infrastructure NV	België	0555.660.441	Integraal	100,00%	100,00%

	Land van vestiging	Ondernemings-nummer	Consolidatie-methode	Belang 2015	Belang 2014
GECONSOLIDEERDE VENNOOTSCHAPPEN					
EXMAR LNG Investments Ltd	Liberië		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Lux SA	Luxemburg		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Marine NV	België	0424.355.501	Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Netherlands BV	Netherlands		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR NV	België	0860.409.202	Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Offshore Company	USA		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Offshore Ltd	Bermuda		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Offshore Services SA	Luxemburg		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Offshore NV	België	0882.213.020	Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Opti Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Singapore Pte Ltd	Singapore		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Shipmanagement NV	België	0442.176.676	Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Shipmanagement India Private Ltd	India		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR Shipping USA Inc	USA		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR (UK) Shipping Company Ltd	Verenigd Koninkrijk		Integraal	100,00%	100,00%
EXMAR VLGC NV (*)	België	0847.316.675	Integraal	0,00%	100,00%
EXMAR Yachting NV	België	0546.818.692	Integraal	100,00%	100,00%
Export LNG Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
Exview Hong Kong Ltd	Hong Kong		Integraal	100,00%	100,00%
Finserve BVBA	België	0449.063.577	Integraal	100,00%	100,00%
Franship Offshore Lux SA	Luxemburg		Integraal	100,00%	100,00%
Internationaal Maritiem Agentschap NV	België	0404.507.915	Integraal	99,03%	99,03%
Kellett Shipping Inc	Liberië		Integraal	100,00%	100,00%
LNG BargeCo BVBA (*)	België	0537.347.633	Integraal	0,00%	100,00%
LNG ProviderCo BVBA (*)	België	0537.348.029	Integraal	0,00%	100,00%
Springmarine Nigeria Ltd	Nigeria		Integraal	100,00%	100,00%
Tecto Cyprus Ltd	Cyprus		Integraal	100,00%	100,00%
Tecto Luxembourg SA	Luxemburg		Integraal	100,00%	100,00%
Travel Plus NV	België	0442.160.147	Integraal	100.00%	100.00%

(*) De dochterondernemingen aangeduid met een (*) werden geliquideerd gedurende 2015.

32. GEHANTEERDE WISSELKOERSEN

	Slotkoersen 2015	Slotkoersen 2014	Gemiddelde koersen 2015	Gemiddelde koersen 2014
WISSELKOERSEN				
USD	1,0887	1,2141	1,1150	1,3348
GBP	0,7340	0,7789	0,7279	0,8077
HKD	8,4376	9,4170	8,6438	10,3529

Alle gehanteerde wisselkoersen worden uitgedrukt ten opzichte van de EURO.

33. VERGOEDING AAN DE COMMISSARIS

De wereldwijde vergoeding voor audit en overige werkzaamheden uitgevoerd door de commissaris KPMG Bedrijfsrevisoren of de aan hen gerelateerde personen of vennootschappen kan als volgt worden gedetailleerd:

	2015	2014
VERGOEDING AAN DE COMMISSARIS		
Audit van de jaarrekeningen	430	370
Audit gerelateerde diensten	48	600
Fiscale dienstverlening	179	487
	657	**1.457**

De non-audit diensten overtreffen de audit diensten voor 2014. Het audit comité heeft de non-audit diensten op 2 december 2014 goedgekeurd. Voor 2015 overtreffen de non-audit diensten de audit diensten niet.

34. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

In februari 2016 heeft het DC LNG consortium beslist om het DC LNG project stop te zetten als gevolg van ongunstige marktomstandigheden. Als gevolg van deze beslissing werden de geactiveerde kosten gemaakt door EXMAR met betrekking tot dit project in resultaat genomen voor een bedrag van 12,9 miljoen USD.

In maart 2016 hebben EXMAR NV en Pacific Exploration and Production ("PEP") besloten de tolling overeenkomst voor de Caribbean FLNG, origineel afgesloten in maart 2012 voor een periode van 15 jaar vanaf het moment van oplevering, stop te zetten. Deze stopzettingsovereenkomst omvat een verbrekingsvergoeding die maandelijks zal betaald worden door PEP vanaf maart 2016 tot juni 2017 en verbreekt alle verplichtingen tussen de betrokken partijen. De drijvende liquefactie-eenheid CFLNG kan aldus wereldwijd voor andere projecten ingezet worden, nieuwe uitbatingsonderhandelingen zijn lopende.

Exmar werd na jaareinde benaderd om een deel van zijn belang (60%) in de ***Wariboko*** te verkopen aan zijn logistieke partner Springview.

Verklaring met betrekking tot het getrouw beeld van de geconsolideerde jaarrekeningen het getrouw beeld van het directieverslag

De Raad van Bestuur, vertegenwoordigd door Nicolas Saverys en Patrick De Brabandere en het Directiecomité, vertegenwoordigd door Nicolas Saverys en Miguel de Potter, verklaren hierbij dat, voor zover gekend, de geconsolideerde jaarrekening voor de periode van 12 maanden, eindigend per 31 december 2015, welke werd opgemaakt in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals toegepast door de Europese Commissie, een getrouw beeld geeft van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en het geconsolideerd directieverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling van de resultaten van de operationele prestaties van de onderneming en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, evenals een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden aan dewelke de Groep wordt blootgesteld.

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Exmar NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, zoals hieronder gedefinieerd, en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen.

VERSLAG OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING - OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van Exmar NV ("de Vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de Groep") opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2015, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op die datum, evenals een toelichting die een overzicht van de voornaamste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing bevat. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt KUSD 926.112 en het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten sluit af met een winst van het boekjaar van KUSD 11.245.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang bevat, die het gevolg zijn van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de Groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de geconsolideerde jaarrekening, die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Wij hebben van de verantwoordelijken en van het bestuursorgaan van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel zonder voorbehoud te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening, een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep op 31 december 2015 evenals van haar geconsolideerde resultaten en geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar eindigend op die datum, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Benadrukking van een bepaalde aangelegenheid

Zonder afbreuk te doen aan ons hierboven tot uitdrukking gebracht oordeel, vestigen wij de aandacht op toelichting 28 van de geconsolideerde jaarrekening waarin het

bestuursorgaan aangeeft dat een belangrijk aandeel van de investeringsverplichtingen van de Groep nog niet gefinancierd zijn.

VERSLAG BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- EN REGELGEVING GESTELDE EISEN

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

— Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt in alle van materieel belang zijnde opzichten overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Kontich, 15 april 2016

KPMG Bedrijfsrevisoren
Commissaris vertegenwoordigd door

Filip De Bock
Bedrijfsrevisor

2. STATUTAIRE REKENINGEN

De jaarrekening van EXMAR NV wordt hierna volgens een beknopt schema voorgesteld. De volledige versie van de jaarrekening van EXMAR NV wordt neergelegd bij de Nationale Bank van België en is beschikbaar op de website (**www.exmar.be**). In zijn verslag heeft de commissaris geen voorbehoud gemaakt betreffende de jaarrekening van EXMAR NV.

BALANS

	31/12/15	31/12/14
ACTIVA		
VASTE ACTIVA	**668.115**	**702.600**
Materiële vaste activa	1.432	1.678
Financiële vaste activa	666.683	700.922
VLOTTENDE ACTIVA	**236.961**	**203.266**
Vorderingen op meer dan 1 jaar	37.511	46.111
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	72.911	79.159
Geldbeleggingen	50.553	54.955
Liquide middelen	75.374	21.939
Overlopende rekeningen	612	1.102
TOTALE ACTIVA	**905.076**	**905.866**
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	**548.198**	**510.510**
Kapitaal	88.812	88.812
Uitgiftepremies	209.902	209.902
Reserves	100.857	101.817
Overgedragen resultaat	148.627	109.979
VOORZIENINGEN	**2.697**	**2.697**
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	2.697	2.697
SCHULDEN	**354.181**	**392.659**
Schulden op meer dan 1 jaar	285.216	299.398
Schulden op ten hoogste 1 jaar	67.872	90.885
Overlopende rekeningen	1.093	2.376
TOTAAL PASSIVA	**905.076**	**905.866**

WINST - EN VERLIESREKENING

	01/01/2015 - 31/12/2015	01/01/2014 - 31/12/2014
WINST - EN VERLIESREKENING		
Bedrijfsopbrengsten	4.847	7.387
Bedrijfskosten	-23.484	-14.919
Bedrijfsresultaat	**-18.637**	**-7.532**
Financiële opbrengsten	142.687	33.498
Financiële kosten	-12.900	-25.339
Resultaat uit de gewone bedrijfsuitvoering voor belastingen	**111.150**	**627**
Uitzonderlijke opbrengsten	0	3.660
Uitzonderlijke kosten	-53.826	0
Resultaat voor belastingen	**57.324**	**4.287**
Belastingen op het resultaat	-7	-769
Resultaat van het boekjaar	**57.317**	**3.518**
RESULTAATSVERWERKING		
Te bestemmen winst	167.296	135.401
Onttrekking/toevoeging aan reserves	960	11.944
Over te dragen resultaat	-148.627	-109.979
Uitkering van winst	-19.629	-37.366

NOTES

EXMAR